

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
DEVETO VANREDNO ZASEDANJE
U JEDANAESTOM SAZIVU
Drugi dan rada
19. jul 2018. godine

(Sednica je počela u 11.30 časova. Predsedava Đorđe Milićević, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PRESEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad sednice Devetog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuju 93 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 86 narodnih poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Da li neko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi da zatraži obaveštenje ili objašnjenje u skladu sa članom 287. Poslovnika o radu Narodne skupštine?

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Izvolite.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, imali smo situaciju pre nekoliko nedelja – za vreme sastanka Evropskog saveta u Briselu, gde su prisustvovali šefovi država članica Evropske unije, doneta je odluka o daljem toku i rešavanju migrantske krize i informacija je da će EU od takozvanog Zapadnog Balkana, šta god to značilo, napraviti tampon-zonu ili, kako se kaže kolokvijalno, parking za migrante.

Sa tim u vezi postavljam pitanje Ministarstvu spoljnih poslova, ministru Ivici Dačiću, Ministarstvu unutrašnjih poslova i ministru i potpredsedniku Vlade Nebojši Stefanoviću – kako će država Srbija da reaguje, koje će mere preduzeti da zaštiti svoj integritet i bezbednost svojih građana i da li je moguće da ćemo dozvoliti da se od naše zemlje pravi parking za migrante?

Dosta je bilo ovoga da mi sami sebe lažemo kad pričamo da nije to baš tako, da su to samo pojedini članovi, da su to samo neke zemlje, da to nije zvaničan stav EU itd. Dakle, to je zvanična odluka Evropske unije, na koju država Srbija treba da reaguje ako su joj prioritet bezbednost i interesi njenih građana.

Nemojte da zaboravite da se stravičan teroristički napad dogodio u Parizu pre dve godine, u Pozorištu „Bataklan“, gde se utvrdilo da je jedan od glavnih napadača, u napadu koji je odneo više od 160 ljudskih života, u Evropu prešao, ušao preko Srbije, a granicu Srbije je prešao na Preševu.

Šta će se desiti sa potencijalnim teroristima kada ne budu mogli da stignu dalje od Srbije? Da li će onda svoje akcije početi da upražnjavaju na našoj teritoriji? Ovo je jedna vrlo važna tema, na koju treba da se adekvatno odgovori.

Isto tako imali smo u ponedeljak, kada je predsednik Srbije Aleksandar Vučić primljen u Jelisejskoj palati, i posle konferencije za štampu, tj. na konferenciji francuski predsednik Emanuel Makron, koji je po nekim ocenama trenutno vodeći i najmoćniji političar u EU budući da Angela Merkel ima sve manju podršku i unutar svoje koalicije i unutar Nemačke i da slabi uticaj Nemačke trenutno u EU, rekao da nema nikakve šanse i da nije realno da Srbija pristupi EU 2025. godine. A onda mi u našim medijima možemo da čitamo – ako se ispune ovi uslovi, ako se uspostavi kompletna vladavina prava, da je to taj datum. Koga mi lažemo? Lažemo sami sebe.

Mi delujemo kao neko ko se, kada mu se ne sviđa odgovor na pitanje, trudi da preformuliše pitanje u nadi da će dobiti bolji odgovor. Dakle, treba da prihvatimo realnost, nema Evropske unije, i s tim u vezi treba da potpuno drugačije pristupimo i da ne govorimo o rešavanju i konačnom rešavanju problema Kosova, da to ne bude tema. Jedina platforma može da bude Ustav Republike Srbije, koji jasno kaže i u preambuli i u zakletvi predsednika i u zakletvi ministara šta je to Kosovo i Metohija i o tome ne sme da bude rasprave.

Postavljam, isto, pitanje Aleksandru Vučiću – da li ćemo, pošto je zamrznuti konflikt najgore rešenje po njegovom mišljenju, kada odmrznemo tu situaciju na Kosovu, početi da odmrzavamo situaciju i u Vojvodini, i u Raškoj oblasti i u Republici Srpskoj itd.? Gde je ta crvena linija kada će naše rukovodstvo početi da štiti naše nacionalne interese?

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodna poslanica Ana Stevanović.

Izvolite.

ANA STEVANOVIĆ: Zahvaljujem.

Svoje pitanje upućujem ministru spoljnih poslova Ivici Dačiću, zatim ministru kulture i informisanja Vladanu Vukosavljeviću i ministru unutrašnjih poslova Nebojši Stefanoviću.

Pre nešto manje od mesec dana otvoren je Narodni muzej, jedna od najznačajnijih ustanova kulture u našoj zemlji. Prethodne godine otvoren je Muzej savremene umetnosti. Obe pomenute institucije kulture zaslužuju da u njih budu smeštena najveća dela naše umetnosti.

Moje pitanje za ministre jeste – da li im je poznato da je u proteklih par godina iz ambasada, konzulata i rezidencija bivše Jugoslavije nestalo više od 140 vrednih umetničkih dela? Samo 40 dela nedostaje iz ambasade u Rimu, a sporan je popis i u Vašingtonu, Hagu, Stokholmu, Cirihi i Oslu. Gde su brojna dela završila, zasada je nepoznato. Da li ministri i ministarstva na čijem su čelu imaju saznanja na teritoriji kojih zemalja se nalazi deo ove bogate umetničke baštine, koju su najvećim delom stvorili srpski slikari?

Kao što pomenuh, najveći broj dela, oko 40, nedostaje u Rimu. To su uglavnom grafike slovenačkog umetnika Božidara Jakca, inače najpoznatijeg Titovog portretiste. Od dela naših umetnika u ambasadi u Rimu nedostaje „Devojka sa pticom“ Miodraga Protića. Srpskih umetničkih dela nema ni u Vašingtonu, Hagu, Stokholmu, Cirihi, Meksiku, Ankari, Beču i Oslu. Među tim slikama su i „Ulica“ Ljubice Cuce Sokić, „Pariz“ Peđe Milosavljevića, koje su bile u ambasadi u Oslu, kao i tri dela Stojana Aralice iz našeg diplomatskog predstavništva u Stokholmu. Neke slike su šetale od ambasade do ambasade, naročito u arapskim zemljama neposredno pred početak ratnih sukoba na tim prostorima. Umetnička dobra su zbog bezbednosti prebacivana iz jednog u drugo diplomatsko predstavništvo.

Podsetimo, tokom perioda sukcesije u nekoliko navrata deljeno je zatečeno blago iz diplomatskih predstavništava, a najveći deo tog blaga pripao je upravo našoj zemlji. Dragocenost ove kolekcije je u tome što je najveći broj slika gotovo potpuno nepoznat javnosti jer su pravo iz umetničkih ateljea odlazile u ambasade. Slike su najviše kupovane 50-ih godina, kada su osnivana diplomatska predstavništva tadašnje države po svetu.

Prema raspodeli jugoslovenske umetničke baštine koja se zatekla u ambasadama i konzulatima Srbija je bogatija delima „Ženski akt“ Stevana Aleksića iz 1920. godine. Inače, ovo delo je procenjeno na cifru između 150 i 200 hiljada evra. Zatim, detalj iz Kosovskog ciklusa „Razdragani konji“, „Kosovski boj“ Petra Lubarde, „Devojka u narodnoj nošnji“ Marka Čelebonovića. Inače su najzastupljenija dela Stojana Aralice, Petra Lubarde, sa po 20-ak slika, pa Petra Konjovića, Peđe Milosavljevića, kao i Milića od Mačve.

Na spisku najvrednijih dela koje je Srbija dobila sukcesijom nalaze se „Motiv iz okoline Pariza“ Save Šumanovića, koja je bila u ambasadi u Moskvi. Da li su popisivači napravili materijalnu grešku pa su Šumanovićev „Šidski pejzaž“ pogrešno imenovali ili

je ova najvrednija slika iz diplomatske kolekcije, procenjena na cifru između 200 i 300 hiljada evra, misteriozno nestala, zasad je nepoznato.

Zahtevam da nam ministarstva odgovore na pitanje – šta se dogodilo sa ovim delom i gde se ono trenutno nalazi?

Pitanje za Ministarstvo spoljnih poslova – da li Ministarstvo poseduje listu sa svim registrovanim umetničkim delima? Postoji li ikakvo pisano objašnjenje za umetnička dela koja nedostaju?

Pitanje za ministre – da li će država Srbija odgovor o njihovom nestanku zatražiti preko Interpola? Da li će ova tri ministarstva preduzeti ikakvu zajedničku akciju kako bi se saznala sudbina ovih dela i kako bi se ona vratila u Srbiju?

Informisanja javnosti radi, dragocenost srpske diplomatske kolekcije je u tome što je većina slika potpuno strana stručnoj javnosti, a po proceni stručnjaka neke od njih su najvrednija dela pojedinih umetnika. Zbog toga predlažem da se ove slike koje na izvestan način reprezentuju srpsku umetnost proteklog veka vrate u Srbiju i budu dostupne našoj publici, a da se u diplomatskim predstavništvima postave slike savremenih umetnika. Ovo pre pošto je, kao što pomenuh na početku, nedavno otvoren Narodni muzej, a prethodne godine otvoren Muzej savremene umetnosti, i delima koje sam pomenula je svakako mesto u dve pomenute institucije kulture. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Stevanović.

Reč ima narodna poslanica Marinika Tepić.

Izvolite.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Pitanja postavljam ministru unutrašnjih poslova Nebojši Stefanoviću. Odmah napominjem, pošto stenografski zapis kompletno i savesno beleži svaku našu reč, tražim da ministar odgovori na svako pojedinačno pitanje koje postavim, a ne uopšteno na izabrana pitanja. Takođe napominjem i da za sve što kažem posedujem dokaze i fotografije, a koje su dostupne svima, kako na društvenim mrežama tako i u medijskim izveštajima, te su jednako dostupne i ministru i njegovim saradnicima, što znači da eventualna neinformisanost MUP-a i ministra Stefanovića o licima koja će biti predmet mojih pitanja nikako ne može da stoji kao tačna, te ću, ukoliko ministar i MUP ne odgovore na ova moja pitanja, smatrati da lica koja su predmet mojih pitanja i njihove organizacije Ministarstvo i sam ministar direktno štite.

Pitanja su sledeća. Koji je plan, kakav je cilj i čemu služi intenzivno angažovanje članova i saradnika Srpske desnice Miše Vacića u zvanično privatne, a zapravo prorežimske bezbednosne službe? Kako je moguće da izvesni Stevan Đokić, koji vodi privatnu agenciju pod imenom DBA za bezbednost, istrage i odbranu, brendira tu DBA gotovo identično kao zvaničnu policiju, od značaka, automobila do svih drugih obeležja, i time stvara opštu zabunu u javnosti kroz sliku da se zapravo radi o formalnoj policiji? Da li je ministar ikada upozorio Stevana Đokića da je to zabranjeno i ko mu je uopšte i dozvolio takav način rada i delovanja?

Kako je moguće da taj isti Stevan Đokić – evo, ja posedujem fotografije, dakle u zagrljaju sa Mišom Vacićem, sa Tomislavom Lovrekovićem, tzv. novinarom koji je bio hapšen zbog toga što mi je upućivao preteće tekstove smrću i koji ih je svakodnevno proizvodio protiv mene – sada ulazi sa tom istom DBA i u vrtiće, ulazi i u škole i drži nekakve tzv. obuke? Dakle, postoje podaci i u medijima da su oni bili u Vrtiću „Iva i Maša“ u Lazarevcu, u Osnovnoj školi „Nadežda Petrović“ u Beogradu, a verujem i u drugim školama i vrtićima.

Da li zbog ovakvih pojava ni posle šest meseci ne znamo ko je usred Beograda, i to u tri navrata, ispisivao po fasadama meni preteće poruke „Marinika, shvati, nećemo stati!“, a koje su bile posledica mojih pitanja o tome šta britanski fašista Džim Dauson radi u Srbiji? Da li zbog toga što Džim Dauson svima nama ispred nosa i dalje šeta Beogradom i Novim Sadom i obučava ultradesničare i njihove zaštitnike kako da deluju i prete opoziciji Aleksandra Vučića?

Kako je moguće da taj isti Stevan Đokić iz agencije, takozvane, DBA uđe pre nekoliko dana i u Prihvatilište za decu, koje je u nadležnosti Grada Beograda, i simulira neku dobrotvornu akciju, i to još čini sa istaknutim članom i aktivistom SNS i Vacićeve Srpske desnice Vukom Mentovićem? Mentović je takođe saradnik Džima Dausona i o svemu, kao što sam rekla, postoje fotografije i dokazi. Pritom, naravno, Stevan Đokić se u poslednje vreme ne skida sa režimskih medija, što je već matrica i deža vi koji smo imali u 90-im godinama – stvaranje režimske parapolicije.

Zatim, kako je moguće da pomenuti Vuk Mentović, koji se predstavlja kao predsednik „kluba prijatelja“ sindikata Ujedinjeni kolektiv policije, zajedno sa predsednicom tog nedavno osnovanog policijskog sindikata Marinom Starčević zloupotrebljava policiju i njene pripadnike u Prihvatilištu za decu, beogradskom, kada je pripadnicima policije zabranjen politički angažman i delovanje, a mediji su objavili da je Starčevićeva zajedno sa tim Vukom Mentovićem iz SNS i Srpske desnice nešto delila deci po Prihvatilištu?

U isto vreme, kako je moguće da u istoj navodnoj akciji, pored Starčevića i Mentovića, kao pripadnik Đokićeve DBA učestvuje i izvesni Nemanja Ristić, prepoznatljiv kroz, takođe, političku organizaciju Zavetnici, koji ulazi u Prihvatilište za decu i radi za parapolijsku DBA, dok ima podeblji krivični dosije, a pouzdani izvori tvrde i u psihijatrijskoj ustanovi „Laza Lazarević“? Kako je moguće da ne znate da se za Nemanju Ristića navodi da je ubica koji je počinio ubistvo 1994. godine tokom obračuna pripadnika voždovačkog i zvezdarskog klana, kada je ubijena Tatjana Nikolić stara 20 godina i da je iz zatvora izašao 2012. godine? Da li vi, ministre, ne znate da se za Nemanju Ristića navodi da je hapšen zbog pretnji smrću republičkoj javnoj tužiteljki Zagorki Dolovac i bivšem američkom ambasadoru Majklu Kirbiju?

Da li su to sve, ministre, nesuđeni pripadnici pomoćne policije koju ste hteli naprečac da uvedete, a možda i budući ukoliko tu nameru ipak ostvarite? Da li zbog svega ovoga, ministre, nama narodnim poslanicima opozicije...

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolegice Tepić.)

Samo da završim rečenicu.

Da li zbog svega ovoga, ministre, nama narodnim poslanicima opozicije mogu da prete razni Vacići i Lovrekovići koje obučava fašista Džim Dauson, koje štiti i pomaže vaša SNS i da li...?

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Tepić.

Reč ima narodna poslanica Tatjana Macura.

Izvolite.

TATJANA MACURA. Zahvaljujem, predsedavajući.

Prvo pitanje upućujem predsednici Vlade gospođici Ani Brnabić, zatim predsednici Narodne skupštine Maji Gojković i predsedniku države Aleksandru Vučiću.

Juče smo dobili informaciju u javnosti da je predsednik države Aleksandar Vučić učestvovao u još jednoj rundi pregovora u Briselu. S tim u vezi nas zanima – da li postoji dokument kojim smo mi ovlastili Aleksandra Vučića da u ime građana Srbije, predstavnika Narodne skupštine, pregovara i učestvuje u pregovorima u Briselu? Ako postoji takav dokument, molim vas da se on dostavi Narodnoj skupštini na uvid i isto tako da se pokaže građanima naše zemlje.

Sa druge strane, ne bi bilo loše, dakle smatram jednom vrstom obaveze da predsednik države podnese izveštaj šta se tačno nalazi na pregovaračkom stolu, u kakvoj se poziciji nalazi naša država i praktično da podnese jednu vrstu detaljnijeg izveštaja, jer od poruke da je jako teško bilo juče na pregovorima građani Republike Srbije, niti oni koji žive na teritoriji Kosova i Metohije, nemaju apsolutno nikakvu korist niti iz toga mogu da imaju bilo kakva saznanja kako će izgledati njihova dalja budućnost.

Drugo pitanje upućujem ministarstvu vojnom, tačnije ministru Vulinu. Dakle, volela bih da ministarstvo Vojske meni prosledi dokument u kojem se jasno opisuje kako izgleda ministar vojni u protokolima, tj. u javnim nekim obavljanjima protokola. Dakle, da li on ima mogućnost i pravo i kako to uopšte treba da izgleda kada ministar vojni ispred građana Srbije, ispred svog ministarstva učestvuje u nekim zvaničnim posetama? Da li on može da nosi neformalnu vojnu uniformu, koja najčešće podseća na paravojnu uniformu, i na taj način se ruga predstavnicima Vojske? Da li može da nosi uniformu koja podseća na ljude koji obavljaju komunalne delatnosti u oblasti održavanja odžaka? Mene zanima protokol kojim je jednom ministru Vojske Republike Srbije dozvoljeno da na ovaj način predstavlja jedno ovako važno ministarstvo.

Treće pitanje upućujem ministarki Zorani Mihajlović, koja je jedna od retkih ministara u Vladi Republike Srbije koja makar na moja pitanja izuzetno brzo i pravovremeno odgovara. Međutim, ostala je dužna odgovor na jedno pitanje. Ono je možda danas naizgled malo jer nije veliko kao neka druga državna pitanja, ali se ono tiče jednog manjeg broja učenika koji žive u zaseoku Lipik u selu Tulari u opštini Ub, koji imaju fizički problem da stignu do osnovne škole koju pohađaju. Ovaj put je dužine dva kilometra, nije put koji je od velikog značaja i s tim u vezi pretpostavljam da nije

prioritetan, ali ako uzmete u obzir to da se radi o đacima koji pohađaju osnovnu školu i koji taj put moraju da pređu peške, a ja sam dobila informaciju kako taj put izgleda i ovo je slika iz juna, dakle nisu u pitanju poplave, ovo je najobičniji pljusak koji je pao ovih dana, ovo braon sve što vidite, to je voda na tom putu i molim potpredsednicu Vlade i ministarku da u najkraćem mogućem roku pomognu ljudima, odnosno deci koja pohađaju osnovnu školu da bi mogla od septembra na pravi način da pohađaju nastavu.

Četvrto pitanje upućujem Ministarstvu pravde i Ministarstvu za rad kao nadležnima po pitanju Zakona o sprečavanju nasilja u porodici. Kao i uvek, tražiću izveštaj o sprovođenju ovog zakona, ali postoji jedno pitanje koje mi se čini da je ostalo nedorečeno a da se može pojaviti veliki problem, a to je kada su u pitanju osobe sa invaliditetom koje trpe nasilje u porodici od nasilnika koji su najčešće u prilici da budu i njihovi lični asistenti – na koji način centar za socijalni rad rešava ovo pitanje kada se izrekne mera udaljenja nasilniku iz ove porodice? Dakle, potrebno nam je jasno – da li je nekim pravilnikom ovo odlučeno, da li postoji npr. odluka da se neka gerontodomaćica uputi da pomogne osobama sa invaliditetom koje su prijavile slučaj porodičnog nasilja?

I poslednje, nadam se da će mi vreme dozvoliti. Još jednom apelujem na predsednicu Skupštine i na vas, potpredsedniče, ako možemo da održimo kolegijum u kom ćemo se dogovoriti da normalizujemo rad Narodne skupštine. S tim u vezi apelujem da se prestane sa besmislenim amandmanima koji se, navešću samo jedan primer, bave oporavljanjem medicinske zaštite kada je u pitanju zakon o ćelijama i tkivima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Macura.

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

MILIJA MILETIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Postavio bih nekoliko pitanja iz delokruga nerazvijenih područja na jugoistoku Srbije.

Prvo pitanje konkretno je usmereno potpredsedniku Vlade gospodinu Rasimu Ljajiću, Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacije, a prvo bih se zahvalio predsedniku Vučiću, sadašnjem, a prethodnom premijeru države, za put koji je završen od Svrljiga prema Staroj planini, za put koji je veoma bitan za sve građane koji žele da odu do Stare planine, a najbolja destinacija jeste taj put koji ide, za one koji dolaze preko Niškog aerodroma, preko magistralnog puta do Svrljiga, preko Svrljiga do Stare planine.

Ovim želim da obavestim sve ljude koji žele da odu do Stare planine da običu Hotel „Resort“, da običu lepote, biser turizma. To je taj deo Srbije koji je stvarno nešto najlepše. Može se sada doći, taj put je urađen, put je u odličnom stanju.

Ali moje pitanje je bilo i u delu – kada će se obezbediti i pokrivenost mobilnom mrežom, internet mrežom? Baš zbog toga što svi znamo da stvarno ima veliki broj turista koji sada dolazi i ide prema Staroj planini, ali problem je nedostupnost mreže.

Samim tim, to je i još jedna potreba koju moramo završiti, da obezbedimo preko nadležnog ministarstva, preko operatera da se obezbedi pokrivenost mrežom u celom delu puta jer ćemo na taj način stvarno imati mogućnost ne samo da ljudi mogu komunicirati već se mogu i naći na svakom mestu kvalitetni poljoprivredni proizvodi, koji su u tom kraju veoma transparentni, dobri, odlični, kao što je svrljiški belmuž.

Formirana je i organizacija „Belmužijada“. To je nešto turističko-poljoprivrednog karaktera i ona će biti za nekoliko dana u Svrljigu, odnosno 3. 4. i 5. avgusta. Pozvao bih sve ljude da dođu, da obiđu opštinu Svrljig, preko Svrljiga da odu do Stare planine, do Hotela „Resort“, koji je stvarno nešto najlepše. Očekujem da ćemo zajedno sa direktorom hotela „Resort“ Karadžićem imati mogućnost da u narednom periodu obezbedimo još smeštajnih kapaciteta, jer moja želja jeste, i želja svih naših građana na jugoistoku Srbije, da se Stara planina razvija, da se radi, a nadam se da će nadležno ministarstvo i potpredsednik Vlade gospodin Ljajić imati mogućnost da dođe do Svrljiga, da ode do Stare planine. Pozvao bih ga ovako javno da dođe i na „Belmužijadu“. To je turističko-poljoprivredna organizacija i manifestacija gde će biti preko 100.000 ljudi za tri dana. Na tom mestu se mogu videti stvarno kvalitetni proizvodi, domaća radinost, sportske aktivnosti i to je sve ono što naša Srbija, naš narod, naši seljaci neguju, poštuju, uvažavaju.

Na jednom mestu se mogu kvalitetni proizvodi probati, jer smo svedoci da nam je priroda dala sve. U malim opštinama kao što su Svrljig, Bela Palanka, Gadžin Han, Merošina, Sokobanja, Knjaževac i u velikom broju malih opština na jugoistoku Srbije imaju mogućnost da se bave poljoprivredom, a kada se bavimo poljoprivredom, kroz ovakve organizacije kao što je „Belmužijada“, kao što je seoski turizam, kao što je lovni turizam, kao što je hotel „Resort“ na Staroj planini sa direktorom Karadžićem na čelu, to je velika šansa da se poljoprivreda razvija.

Da bi se razvijala poljoprivreda, potrebni su i povoljni krediti. Postavio bih pitanje direktoru „Poštanske štedionice“ gospodinu Kekiću, pošto je „Poštanska štedionica“ jedna naša državna banka koja stvarno stavlja veliku pažnju na nerazvijena područja, na male opštine, jer smo svedoci da veliki broj malih opština, kao što je i moja opština Svrljig, kao što je i Babušnica i još dosta takvih opština nemaju svoje banke. Zbog toga je tu „Poštanska štedionica“, koja svojom politikom želi da pokrije svako selo, svaku opštinu, da svojim povoljnim kreditima da mogućnost da se i male opštine razvijaju, jer bez kvalitetne banke, bez povoljnih kredita, a ovo kažem stvarno iz srca... „Poštanska štedionica“ na čelu sa gospodinom Kekićem daje veliku podršku razvoju poljoprivrede, kvalitetni uslovi su tamo.

Još jedno pitanje – da li država Srbija i Ministarstvo poljoprivrede kroz program kreditiranja, subvencionisanje kredita daje subvencije i povraćaj kredita za one klijente koji uzimaju kredite za poljoprivredu preko „Poštanske štedionice“?

Ja mislim da mi svi koji smo tu želimo dobar razvoj jugoistoka Srbije, razvoj poljoprivrede i zbog toga još jednom, kao čovek koji dolazi iz jedne male opštine, iz najlepše opštine u Srbiji, Svrnjaga...

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolega Miletiću.)

Ja ovde predstavljam Ujedinjenu seljačku stranku i pozivam sve da dođete na „Belmužijadu“, da vidite lepote našeg kraja i kvalitetne proizvode.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem.

Moje pitanje se nadovezuje na onaj prvi deo pitanja kolegice Macure i tiče se ovlašćenja odnosno platforme sa kojom predsednik Republike Srbije učestvuje u briselskom dijalogu.

Dakle, videli smo ponovo juče da su u delegaciji Prištine, pored Hašima Tačija, prisutni i premijer, ili tzv. premijer republike Kosovo, da je tu predsednik skupštine republike Kosovo, takozvane, a u srpskoj delegaciji mi kao poslanici narodnog parlamenta ne znamo..., ne da ne učestvuju predsednik Vlade ili predsednik Skupštine, nego zapravo Skupština ne zna o čemu se razgovara, nego mora da gleda iz tabloida i da čita između redova, a neretko čak i iz prištinskih medija. To je pitanje upućeno predsedniku Vlade i ministru spoljnih poslova.

Povodom toga, a zapravo je vrlo konkretno i tiče se izjava visokog ruskog funkcionera Jedinjene Rusije, vladajuće ruske stranke, i člana Odbora za spoljne poslove Ruske dume, koji je nekoliko puta, poslednji put pre dva dana, upozorio, podsetio, savetovao, apelovao, kako god hoćemo da to shvatimo, na srpske vlasti da budu oprezne u vezi sa pregovorima i tzv. sveobuhvatnim sporazumom sa Prištinom, jer on je rekao, a to je rado i često viđen gost u Srbiji i u redovima aktuelne srpske vlasti i srpske vladajuće stranke, odnosno SNS... Sada vas, gospodo, gospodin Železnjak upozorava, i to nije prvi put: „Zahtevi da se potpiše sporazum između Beograda i Prištine dovešće do teritorijalnog raspada Srbije na protektorate NATO-a i verovatno biti uvod u dalje cepanje i dalji raspad države Srbije“.

Dakle, ponavljam i naglašavam, visoki ruski funkcioner ruske vladajuće stranke, čest i rado viđen i citiran gost u vladajućim medijima, odnosno vlasti bliskim medijima u Srbiji, sada šalje poruku koja, gle čuda, odjednom više ne nailazi na takav odjek i jedva biva zabeležena u našim zvaničnim medijima.

Dakle, da li Ministarstvo spoljnih poslova ima komentar, odnosno Vlada Srbije, povodom ovih izjava? Čak vrlo, rekao bih, surovo, ali, ja se plašim, tačno, gospodin Železnjak podseća i poredi ove pregovore i ovaj sporazum, koji bi trebalo da potpiše Beograd, odnosno Srbija sa Kosovom, sa Minhenskim sporazumom, odnosno sporazumom koji je doveo do raspada Čehoslovačke, a na kraju nije mir doneo, kao što je bilo najavljivano i čime je pravdan, nego je bio zapravo uvod u Drugi svetski rat.

Dakle Čehoslovačka se raspala, rasparčana je, a na kraju, kažem, niti je to spaslo taj ostatak Čehoslovačke od potpune okupacije, niti je sprečilo Drugi svetski rat. Ovo je vrlo važno upozorenje sa prijateljske strane, upozorenje na koje ne reaguju, bar zasada, naši predstavnici vlasti.

Ja sam zahvalan nadležnim ministarstvima koja vrlo često i uredno odgovaraju na moja pitanja, ali, nažalost, najvažnija pitanja, sa najvažnijih adresa, uglavnom ostaju bez odgovora. Ovo je primer takvih pitanja. Dakle, sve što se tiče pregovora sa Kosovom, sve što se tiče tzv. briselskog dijaloga, sve što se tiče tzv. sveobuhvatnog sporazuma koji se ovde najavljuje ostaje nekako u senci ili se gura pod tepih.

A zašto je to tako, možda možemo da pretpostavimo s obzirom na to da je upravo ova vlast, ne mislim ova vlada ali ova vlast, 2013. godine u aprilu potpisala Briselski sporazum, koji još uvek nije realizovan upravo u onim tačkama koje se tiču ili bi trebalo da se odnose na srpsku stranu, i 2015. godine takođe, i to lično Aleksandar Vučić, potpisao je drugi Briselski sporazum, nakon kojeg je, ponavljam i citiram, čestitao preko Tvitera i rekao: „Naš narod na KiM ima razlog za zadovoljstvo. Postigli smo dobre sporazume. Večeras se uspostavlja zajednica srpskih opština“. To je bio 25. avgust 2015. godine. Briselski sporazum je bio još dve godine ranije.

Znači prošlo je tri, odnosno pet godina od te objave. Ništa ni od zajednice srpskih opština, ništa ni od prekida dijaloga, ništa ni od revizije ili odustajanja od sporazuma u onim aspektima koji uopšte nisu realizovani od strane Prištine i zato vas pitam i tražim odgovor i od Vlade i od ministra spoljnih poslova po tom pitanju, posebno s obzirom na ove stavove ruske strane, odnosno gospodina Železnjaka. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije koji pratite direktan prenos zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije, pomaže Bog svima!

Moje pitanje ide predsedniku Srbije Aleksandru Vučiću i voleo bih da me stručne službe Narodne skupštine informišu da li je predsednik Srbije ikada odgovorio na ijedno poslaničko pitanje koje je postavila Poslanička grupa Srpskog pokreta Dveri.

Dakle, imamo posla sa predsednikom Srbije koji apsolutno ne poštuje Narodnu skupštinu Republike Srbije i nikada ne odgovara na poslanička pitanja. To jasno govori o karakteru njegove vlasti i karakteru njegove ličnosti, pa ga molim ovoga puta da dobijemo konačno odgovore na naša pitanja. Neka od njih ću ponoviti i u ovom svom izlaganju.

Prvo pitanje jeste – na osnovu kojih ovlašćenja predsednik Srbije Aleksandar Vučić vodi tzv. tajne pregovore o sudbini Kosova i Metohije? Kada je bio ovde u Narodnoj skupštini Republike Srbije, kada je ovde predstavio svoju platformu za

pregovore, dakle kada je dobio podršku Narodne skupštine Republike Srbije da uopšte može negde da ode i da pregovara o Kosovu i Metohiji i na osnovu kog ustavnog propisa je u njegovoj nadležnosti da on na ovakav način pregovara, vodi i rešava ovakva politička pitanja?

Šta je sa Vladom Republike Srbije? Vlada Republike Srbije je jedna kancelarija predsednika Srbije i njemu podređen državni organ ili šta? Dakle ovo je ne samo rušenje kompletnog Ustava Republike Srbije, koje je započelo još 2013. potpisivanjem antiustavnih briselskih sporazuma od strane Ivice Dačića i Aleksandra Vučića a, evo, nastavlja se daljim urušavanjem Ustava Srbije i preuzimanjem kompletne vlasti u ruke predsednika Srbije.

Pitam – kada smo mi u Narodnoj skupštini Republike Srbije u poslednje dve godine ovog novog skupštinskog saziva govorili o Kosovu i Metohiji? Nikada. O Kosovu i Metohiji se govori širom sveta, svuda sem u ovom domu Narodne skupštine Republike Srbije.

Druga stvar koju pitam predsednika Srbije – zašto nije obavestio javnost Srbije da je promenjen format briselskih razgovora? Više se u Briselu, kao što svi možemo da vidimo, ne razgovara o briselskim sporazumima i primeni onoga što nije primenjeno iz takozvanih, inače antiustavnih, briselskih sporazuma. Prešlo se u novi format razgovora, koji nije ništa drugo nego razgovori o konačnom statusu Kosova i Metohije, odnosno o potpisivanju pravnoobavezujućeg sporazuma sa ovom nepostojećom i lažnom državom, što znači priznanje nezavisnog Kosova od strane aktuelne vlasti u Beogradu, što znači učlanjenje tzv. nezavisnog Kosova u Ujedinjene nacije, što znači, dakle, odricanje od teritorije države Srbije, kršenje Ustava Republike Srbije, koji prepoznaje Kosovo i Metohiju kao sastavni deo Srbije.

To se u ovom trenutku dešava u Briselu. O tome razgovara predsednik Vučić. O tome svedoče i njegovi sagovornici i ratni zločinci i teroristi s kojima on razgovara u Briselu i jasno je da u narednih nekoliko meseci Aleksandar Vučić mora da ispuni svoju obavezu, koju je preuzeo kada je došao na vlast uz pomoć Zapada 2012. godine, da potpiše pravnoobavezujući sporazum sa lažnom državom Kosovo, da omogući Kosovu ulazak u Ujedinjene nacije i da prizna nezavisno Kosovo.

Ako nije tačno ovo što ja tvrdim, neka izađe Aleksandar Vučić javno među građane i kaže da nikada neće potpisati jedan takav sporazum, da nikada neće dati stolicu Kosovu u Ujedinjenim nacijama, ali, kao što vidite, on to ne sme da kaže, jer je jasno da o tome trenutno tajno pregovara.

Treće, i završno, pitanje jeste – zašto mesec dana ne mogu da dobijem odgovor ni od koga u državnoj vlasti zašto naš državni vrh ne pozove rusku vojnu misiju u Srbiju i time obezbedi bezbednost za sve građane Srbije, a posebno one na Kosovu i Metohiji?

Dakle, zašto kompletan državni vrh ćuti mesec dana na ovaj konstruktivan predlog Srpskog pokreta Dveri da pojačamo našu pregovaračku poziciju, da napravimo geopolitičku ravnotežu, da dobijemo podršku našeg saveznika koji bi poslao rusku

vojnu misiju ovde? Ako je već Aleksandar Vučić toliko veliki prijatelj sa Vladimirom Putinom kako se hvali svaki dan, ja sam siguran da bi Vladimir Putin pozitivno reagovao na ovaj poziv i poslao rusku vojnu misiju u Srbiju kao što je poslao rusku vojnu misiju u Siriju na poziv tamošnjeg državnog vrha.?

Iz ovoga što nema odgovora već mesec dana na ovaj konstruktivan predlog opozicije da se pozove ruska vojna misija u Srbiju, kao što je bila u Srbiji od 1999. do 2003. godine, meni je jasno da to ova vlast ne sme da uradi zato što je Aleksandar Vučić učenjen čovek i zato što će žrtvovati Kosovo i Metohiju zarad svog opstanka na vlasti. Prodaće Kosovo zarad svog opstanka na vlasti.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Obradoviću.

Reč ima narodni poslanik Predrag Jelenković.

Izvolite.

PREDRAG JELENKOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolegice i kolege, upućujem pitanje, odnosno tražim informaciju od Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu – u kojoj fazi je donošenje rešenja, odnosno pozitivnog mišljenja Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu na osnovu odluke Skupštine grada Niša o određivanju naziva naseljenog mesta?

Naime, komisija za nazive delova naseljenih mesta i nazive ulica Skupštine grada Niša je na sednici 4. aprila 2014. godine donela zaključak, na predlog inicijative građana zvanog Banja Topilo, da mesto zvano Topilo dobije naziv i status naseljenog mesta.

U postupku odlučivanja po ovom zahtevu pribavljeno je mišljenje Uprave za planiranje i izgradnju u vezi sa statusom banje Topilo. Teritorija na kojoj se nalazi banja Topilo sagledana je kroz dva važeća prostorna plana, tako da je Skupština grada Niša na sednici 14. oktobra 2014. godine donela odluku pod brojem 064512602 i pokrenula inicijativu za određivanje naziva novoizabranog mesta Banja Topilo.

Banja Topilo se nalazi na severnom obodu Niške kotline. Udaljena je od Niša 25 kilometara. Ova relativno mala banja otkrivena je slučajno, ali se vest o njenoj lekovitosti brzo proširila.

Topla mineralna voda izvire sa oko 18 izvora i ima temperaturu 34 Celzijusova stepena. Inače, voda je pogodna za reumatske bolesti i nervni sistem, kao i hronična oboljenja unutrašnjih organa. Banja ima oko 180 kuća, sa približno 500 registrovanih kreveta. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jelenkoviću.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Moje prvo pitanje ili bolje reći traženje informacije ili obaveštenja od Vlade Republike Srbije odnosi se na Ministarstvo spoljnih poslova.

Odnoseći se sa velikim poštovanjem prema svemu onome što čine ministar spoljnih poslova Ivica Dačić i predsednik države Aleksandar Vučić kroz diplomatsku borbu za prevashodno poštovanje Briselskog sporazuma i konačno rešavanje pitanja dela teritorije Republike Srbije, Kosova, mi poslanici bi trebalo da znamo sledeće činjenice.

Prvo, šta je to što je u odnosu na Briselski sporazum ispunila, pre svega preduzela pa potom ispunila Priština, a šta je to što se vezuje za Briselski sporazum što je preduzela i ispunila Srbija?

Ovo pitanje je veoma značajno pitanje imajući u vidu da se Briselski sporazum sve manje afirmiše kao jedna vrsta obligacije u pravnom smislu reči, koja podrazumeva obavezivanje obe ugovorne strane, jer Briselski sporazum nije potpisan jednostrano, već je potpisan kako od Prištine tako i od Srbije.

Dobro građani Srbije znaju šta je rukovodstvo Republike Srbije, odnosno naše države dosada preduzimalo, dosada činilo, i koje su sve obaveze sa naše strane dovedene do nivoa da se može smatrati da je Srbija apsolutno posvećena Briselskom sporazumu i konačnom rešavanju pitanja Kosova – naravno, štiteći prevashodno naš narod, srpski narod na teritoriji Kosova – kroz postizanje određenih kompromisa, koji su očigledno neminovnost.

Takođe, naši građani i te kako dobro znaju da smo se u zadnje vreme upoznali sa činjenicama koliko je država povuklo priznanje tzv. državi Kosovo, pa bi bilo dobro da od Ministarstva spoljnih poslova dobijemo informaciju da li će se takav trend, a sigurno je i da hoće, nastaviti i ubuduće i koje su to države, imajući u vidu njihov geostrateški položaj, imajući u vidu njihovu površinu ili veličinu, imajući u vidu njihov broj stanovnika, koje su to države koje su odustale ili povukle priznanje Kosovu i koje će to države ubuduće najverovatnije da budu, s obzirom na značaj i ulogu tih država na međunarodnom polju delovanja.

Drugo pitanje koje postavljam vezuje se za informaciju koju tražim od Ministarstva za zaštitu životne sredine, ili ekologiju – da li u okviru Nacionalne strategije zaštite životne sredine postoji program koji se vezuje za različite lokalitete teritorije Republike Srbije koji su očigledno ekološki ugroženi? Da li će se, s obzirom na stepen ugroženosti tih lokaliteta, naravno ekološke ugroženosti, povećati broj tzv. zaštićenih dobara ili zaštićenih teritorija?

Ja ću se u tom smislu pozvati na jednu od takvih zaštićenih teritorija, to je Nacionalni park „Tara“ na teritoriji Zlatiborskog okruga, kao i „Park prirode“ koji se nalazi na teritoriji Mokre Gore, gde je nemerljiv doprinos u zaštiti tog lokaliteta dao naš uvaženi i veoma autoritativni predstavnik i u međunarodnoj zajednici, čovek koji je pomogao državi Srbiji, a to je Emir Kusturica.

Poslednje pitanje koje bih postavio odnosi se na Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave. Verovatno će ovo pitanje biti vezano i za neka druga resorna ministarstva, a radi se o statusu javnih preduzeća regionalnog karaktera.

Naime, mi smo svedoci da imamo tzv. regionalne deponije koje još uvek nemaju svoje zakonsko utemeljenje i koje još uvek nisu sistemski rešene. Bilo bi dobro da se u tom smislu sistemski reguliše pitanje ustrojstva, organizacije i statusa takvih javnih preduzeća koje osniva više lokalnih samouprava, odnosno opština i gradova.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jovanoviću.

Reč ima narodni poslanik Goran Ćirić.

Izvolite.

GORAN ĆIRIĆ: Pitanje za predsednicu Vlade.

Svi ovde pamtim, naravno, da je 2011. godine usvojen Zakon o javnoj svojini, da je rok za primenu tog zakona bio tri godine, prvobitni, a da smo onda našim odlukama ovde, odlukom većine pre svega, dva puta odlagali primenu tog zakona u potpunosti.

Šta je ideja tog zakona? To ću podsetiti i predsednicu Vlade Republike Srbije. To je, pre svega, upis imovine, i gradova i opština, lokalnih samouprava sa ciljem efikasnijeg upravljanja upravo tim resursima i načinom da se ne pretvaraju te institucije isključivo u izvođače komunalnih radova, nego one koji mogu da podstaknu lokalni ekonomski razvoj i to zahvaljujući upisu te imovine i stavljanju u funkciju te imovine.

Što se tiče javnih preduzeća, pomenuću, naravno, i tu važnost upisa imovine, zbog korporativizacije, o kojoj smo često slušali. Neka od tih javnih preduzeća su korporativizovana, ali pokazaću sada šta se dešava u suštini u načinu primene ovog zakona. Zbog toga pozivam sve kolege poslanike i poslanice da uradimo nešto i na tu temu, ne samo donoseći zakone, nego i kontrolišući način na koji se primenjuju ti zakoni.

Evo nekih primera. Da imamo potpunu primenu ovog zakona o javnoj svojini i da su javna preduzeća upisala svoju imovinu, imali bismo definisane odnose, a evo imamo aktuelnu priču o glavnoj železničkoj stanici u Beogradu, koja je vlasništvo i upisana imovina „Železnica Srbije“, koje su akcionarsko društvo, da su godinama generacije ljudi koji su radili u „Železnicama Srbije“ investirali u infrastrukturu zajedno sa državom, i da imamo usvojen Zakon o javnoj svojini, koji je upravo omogućio „Železnicama“ upis ove imovine.

Šta se dešava sada u toj nejasnoj primeni ovog zakona? Pozivam predsednicu Vlade da nam da odgovor upravo na to pitanje. Sva ta imovina godinama, decenijama ulagana u „Železnice Srbije“ prenosi se u funkciju, pre svega, većinskog kapitala, stranog privatnog kapitala u projektu „Beograd na vodi“ i podsetiću vas da je 68% vlasništva „Beograda na vodi“ u odnosu 30% privatni a 32% je učešće države.

Imamo sličnu situaciju, a unekoliko i različitu, daću i taj primer grada Niša, prenosa vlasništva nad aerodromom u Nišu, gde pitam predsednicu Vlade i resorno zaduženu ministarku Mihajlović, koja je na jedno moje pitanje o prenosu vlasništva aerodroma Niš na državu odgovorila da Niš ionako nije vlasnik, a onda se mesecima insistiralo na donošenju odluke Skupštine grada Niša o prenosu istog tog vlasništva za

koje ministarka tvrdi da grad Niš nema. Dakle, to je način na koji se primenjuje Zakon o javnoj svojini i ja pozivam predsednicu Vlade da pokaže dovoljno hrabrosti da izađe i pred ovu skupštinu i pred javnost i odgovori na ova pitanja.

Isto se radi i o zgradama kada govorimo o „Beogradu na vodi“, o zgradama „GEO zavoda“, pominje se Hotel „Bristol“ i uopšte odnos prema državnoj imovini.

Sledeće pitanje je pitanje o načinu na koji je prodana državna imovina kojom je upravljao Dipos i Republička direkcija za imovinu. Znamo da je pre dve godine deo te imovine prenet na Republičku direkciju, da je deo te imovine prodat i moje pitanje jeste – upoznajte sve poslanike, a ja želim upravo taj spisak novih vlasnika te državne imovine, a imamo i saznanja da je ubrzo posle prenosa tog vlasništva na nove privatne vlasnike deo te imovine i prodat po višestruko skupljoj ceni. Dakle, potrebna nam je i ta informacija.

Treće pitanje je za predsednicu Skupštine Republike Srbije gospođu Maju Gojković. Već smo dali zahtev i već smo je pozvali da nam omogući uvid u snimke, koji su raspoloživi, iz ove sale, nasilja koje je doživela naša koleginica Aleksandra Jerkov. Ti snimci su, siguran sam, raspoloživi. Nemamo odgovor od predsednice Skupštine. Dakle, pretnje ispisane na njenim papirima su bile vidljive za sve nas ovde prisutne u sali, ali su nam potrebni i materijalni dokazi da predsednica Skupštine sigurno neće podržati nasilje u ovoj...

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Imam nekoliko pitanja i jednu sugestiju. Sugestija se odnosi na ove Đilasove pulene iz lažne patriotske organizacije Dveri koji su galamili danas. Kada već Đilas naručuje poslanička pitanja, neka ih pritom barem obuču kada je reč o nekim elementarnim kategorijama Ustava, ustavnim nadležnostima itd.

Postavljam pitanje povodom nedavne vesti koju su mediji preneli da je predsednik opštine Paraćin, izvesni Saša Paunović, koji je inače i potpredsednik DS, poznatiji kao Paraćinski Despot, tako ga zovu Paraćinci, podneo nekakvu žalbu Komitetu za lokalnu upravu Saveta Evrope, a koju su podržali njegovi koalicioni partneri, gradonačelnik Šapca i predsednik opštine Čajetina.

Objavljena je vest da su 28. juna ove godine, dakle na Vidovdan, na sednicu pomenutog Komiteta u Istanbulu otputovali predsednik opštine Paraćin Saša Paunović i gradonačelnik Šapca Nebojša Zelenović. U vezi sa tim postavljam pitanje Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu – iz kojih sredstava je finansiran ovaj njihov put, boravak i eventualni smeštaj u Istanbulu? Od kojih ili od čijih para je plaćen taj put za Paunovića i Zelenovića da bi oni tamo tužakali i blatili svoju državu i građane? Dakle da se utvrdi da li su to platili građani Paraćina ili Šapca, odnosno da li je to plaćeno iz budžeta lokalnih samouprava Paraćina i Šapca ili je to možda plaćeno od nekih njihovih

sponzora. Možda su neki sponzori platili tu njihovu avanturu. Možda je to neki tajkun platio. Možda Dragan Đilas. Možda Vuk Jeremić. Građani imaju pravo da znaju ko je ovo platio i moraju dobiti odgovore na ova pitanja

Drugo moje pitanje – šta će Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu preduzeti ako se ispostavi da su putovali o trošku građana Paraćina ili Šapca, tj. ako je plaćeno iz budžeta lokalnih samouprava? Ukoliko se ispostavi da je ova njihova avantura plaćena iz budžeta, neophodno je da obojica momentalno podnesu ostavke na funkcije koje vrše. Dakle, jasno i glasno moraju da objasne po kom osnovu su bili tamo i ko je to platio.

Evo, imamo sliku iz Istanbula. Znae kako, čega se pametan stidi, onaj drugi se ponosi. Na slici su Zelenović iz Šapca, Saša Paunović iz Paraćina i izvesni Alimpić, za koga nije utvrđeno po kom osnovu je uopšte tamo i šta on predstavlja.

Zašto ovo sve potenciram? Zato što ovakav presedan koji se desio, da neko podnosi nekakve sulude žalbe i tužbe, pritom potpuno neosnovane, protiv sopstvene države i građana, a da pritom otputuje o trošku tih istih građana, potpuno je neprihvatljiv i u krajnjem smislu licemeran. Koje odredbe Zakona o lokalnoj samoupravi njima daju ovo za pravo? Po kojim odredbama statuta grada ili statuta opštine oni izvode ovu svoju ludoriju? Na koji način oni uopšte mogu da podvedu ove svoje aktivnosti kao vršenje funkcije predsednika opštine ili vršenje gradonačelničke funkcije? Ili im je to neko možda naredio da urade. Možda neko od njihovih nalogodavaca, ima tu dosta kandidata.

Evo, imamo sliku sa nekog događaja. Tu je ceo taj tim, ceo taj tužni skup. Tu je Borko Stefanović, tu je Dragan Đilas, tu je Vuk Jeremić, čak i onaj Janko Veselinović nesretni, tu je Lutovac, tu je Stamatović, Zelenović i Paunović, naravno. Dakle, da vidimo da li je neko od njihovih nalogodavaca možda naredio jedan ovakav sraman zadatak.

Na kraju, postavlja se pitanje motiva za sve ovo, da neko tužaka i blati sopstvenu državu, da neko iznosi najgore moguće optužbe bez ikakvog osnova samo zato što oseća da mu je ugrožena funkcija koju obavlja, samo zato što postoji mogućnost, legitimna mogućnost da on više ne bude predsednik opštine. Postavljam pitanje – šta je onda sledeće? Očekujem da usledi predlog da se u Paraćinu zabrani održavanje izbora kako bi Paunović do kraja života ostao predsednik opštine ili da ga proglasimo kao doživotnog predsednika opštine Paraćin. Onda će možda biti zadovoljan.

Završavam u sledećoj rečenici, svima ste produžili 15 sekundi. Građani Paraćina, Šapca i Čajetine ne žele, niti će biti taoci neodgovornih štetočina koje vode ova tri grada, odnosno opštine. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Markoviću.

Pošto se više niko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa ne javlja za reč, nastavljamo sa radom.

Obaveštavam vas da je sprečena da sednici prisustvuje narodni poslanik Gordana Čomić.

Nastavljamo rad.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O LJUDSKIM ČELIJAMA I TKIVIMA (pretres u pojedinostima).

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da su povodom pretresa u pojedinostima o 1. tački dnevnog reda, Predlogu zakona o ljudskim ćelijama i tkivima, pozvani da sednici prisustvuju: dr Zlatibor Lončar, ministar zdravlja, prof. dr Vladimir Đukić, prof. dr Berislav Vekić, prof. dr Ferenc Vicko i dr Meho Mahmutović, državni sekretari u Ministarstvu zdravlja, dr Dragana Vujičić, vršilac dužnosti pomoćnika ministra zdravlja, dr Vesna Rakonjac, vršilac dužnosti direktora Uprave za biomedicinu, dr Jelena Janković, samostalni savetnik u Ministarstvu zdravlja, i dr Aleksandra Vlačić i Zlata Žižić, savetnici u Ministarstvu zdravlja.

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za zdravlje i porodicu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Naravno, sačekaćemo da nam se priključi ministar.

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Filip Stojanović.

FILIP STOJANOVIĆ: Poštovani narodni poslanici, dame i gospodo, podneo sam amandman na Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima. Naslov zakona se menja i novi glasi – Predlog zakona o transplantaciji ljudskih tkiva i ćelija.

Pošto ja dolazim sa Kosova i Metohije, tačnije iz Kosovskog Pomoravlja, u čijoj okolini danas postoji veoma jaka srpska zajednica, a u vezi sa ovim zakonom moram da podsetim na još jednu tužnu činjenicu. Pored famozne „žute kuće“ ima još slučajeva gde je vršeno presađivanje i trgovina ljudskih organa i gde postoji opravdana sumnja da je među žrtvama bilo i nestalih Srba sa Kosova i Metohije. Zbog takvih i sličnih stvari mi u Srpskoj radikalnoj stranci smo protiv donošenja ovih zakona, jer se oni donose po nalogu Evropske unije.

Najveći problem sa ovakvim zakonima je taj što oni ostavljaju veliku mogućnost za raznorazne zloupotrebe. Nemamo mi ništa protiv toga da se onima kojima je to neophodno pruži svaka moguća medicinska pomoć, ali to ne sme da ide nauštrb nekog drugog, pogotovo ne bez njegovog znanja i njegove saglasnosti.

Stanje u našem zdravstvu je još uvek nezadovoljavajuće, gde se u nekim mestima pacijentima ne mogu pružiti ni najelementarnije zdravstvene usluge. Dajte da prvo rešimo probleme sa beskonačnim listama čekanja na preglede na savremenim medicinskim uređajima. Nedopustivo je da nam pacijenti umiru zbog toga što nisu stigli

na red da se pregledaju na adekvatan način. Rešimo prvo ove probleme, a ostalo će doći samo po sebi. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Stojanoviću.

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Reč ima narodni poslanik Marina Ristić.

Izvolite.

MARINA RISTIĆ: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, Srbiji je potrebno između dva i tri miliona donora. Ovo je 14. februara 2013. godine izjavio pukovnik prof. dr Zoran Kovačević, tadašnji načelnik Nefrologije VMA. U tom trenutku, deset godina nakon pokretanja programa o donorstvu, donorske kartice je potpisalo oko 80.000 ljudi, što je manje od 1% stanovništva. Verujemo da ni danas nije bolja situacija.

Ovo je pre svega jasan pokazatelj koliko naš narod nema poverenja u zdravstvo. Nismo mi neobavešteni, nismo mi lenji niti opterećeni zabludama i čekanjem da neko drugi reši naš problem, kako tvrdi sadašnji načelnik Nefrologije VMA prof. dr Đoko Maksić, koji je jedan od inicijatora za donošenje ovog zakona. Baš naprotiv. Odlično mi znamo koliko je donorstvo važno, ali isto tako znamo i u kakvoj državi živimo, znamo kakvo nam je stanje u zdravstvu i kolika je nebriga vlasti za dobrobit naroda. Mi, jednostavno, ne verujemo nikome.

Zna to i vladajuća struktura. Znaju oni da neće pomoći nikakva promocija preko medija. Nisu ni nudili bilo kakve olakšice ljudima koji potpišu donorske kartice, jer znaju da ni to ne bi promenilo ništa. Jedini način da se ispuni direktiva Evropske unije o 40 davalaca na milion stanovnika je upravo donošenje ovog zakona, po kojem je svako potencijalni donator.

Nije sporno da je donorstvo neophodno, da je to human čin, ali je nedopustivo da ceo jedan narod pretvorimo u banku ćelija, tkiva i organa donošenjem ovog zakona, jer je to pre svega lični čin. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu reč ima narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Izvolite.

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani gospodine ministre, državni sekretari iz Ministarstva zdravlja, koleginice i kolege narodni poslanici, ne bih se složio sa koleginicom koja je rekla da je ovo direktiva Evropske unije. Mislim da je ovo zakon koji će pomoći ljudima koji čekaju da vide kako će Skupština glasati, kako će se Skupština izjasniti po ovom veoma važnom zakonskom rešenju, koje spasava ljudske živote.

I u plenarnom zasedanju sam rekao i ponavljam i sada da govorim kao lekar koji je upoznat sa brojnim problemima transplantacionog programa. Koleginica je navela da građani Srbije koji su potpisali donorske kartice imaju sumnju u zdravstveni sistem. Mislim da to nije tačno. Mislim da su građani Srbije jedan od najhumanijih naroda u Evropi. To je kroz istoriju srpski narod pokazao, i u ovim godinama je srpski narod pokazivao uvek želju da pomogne svakom našem građaninu koji je imao neki zdravstveni problem, da li kroz sakupljanje novca kroz humanitarne akcije preko društvenih mreža, da li kroz neke apele javnih ličnosti i mislim da to nije tema. Mislim da isto nije tema i da treba da se kaže da nije ovo niko uslovio. Kao lekar znam da Evrotransplant nije obaveza priključenja Evropskoj uniji. Evrotransplant je zajednica nekih uređenih zdravstvenih sistema, uređenih država, avangardnih naroda, koji imaju za cilj da zaštite svoje stanovništvo i koji su se dogovorili da naprave tu jednu zajednicu kako bi lakše njihovi građani, pacijenti dobili organ i produžili život.

Pričao sam i ponavljam da kao lekar apsolutno podržavam ovu inicijativu za donošenje ovakvog zakonskog rešenja zato što će naši građani imati lakše mogućnost da pobede svoju bolest.

Ponavljam, u Srbiji trenutno ima 2.000 pacijenata koji vode borbu za život protiv teških bolesti, koja se ne može dobiti sem presađivanjem organa. Dve hiljade naših građana gleda ovu skupštinu, i njihove porodice, kako ćemo se mi izjasniti, ali taj broj nije konačan. Pitanje je današnjeg dana, sutrašnjeg dana, nedelja koje dolaze, godina koje dolaze, koliko će još naših sugrađana, možda i neko od naših najmilijih, postati bolestan.

Bolest ne kuca na vrata određenih ljudi. Bolest može zakucati na svačija vrata, i na vrata pripadnika vlasti i opozicije, i moramo da se ophodimo prema građanima jednako. Znači, da shvatimo da je ova tema jako ozbiljna i da Srbija neće biti bilo kakva banka organa, nego ću vas upoznati, pošto sam svedok nekoliko životnih borbi za preživljavanje nekih naših građana. U jednoj sam aktivno učestvovao, u promeni uredbe Republičkog fonda za slanje i lečenje naših građana u inostranstvo, pa je jedna mala naša građanka iz Vojvodine imala tu šansu da prva ide na račun Fonda zdravstvenog osiguranja u Beč na transplantaciju srca. I tada odobrene pare i sredstva iz budžeta Srbije nisu bila garant da će ona dobiti u momentu taj organ. Znači, niko tada nije pričao

o tome da je ona dobila srce nekog austrijskog malog dečaka. To niko nije spomenuo. Niko nije rekao iz Austrije – zašto smo dali toj srpskoj devojčici srce?

Borim se protiv zablude, stereotipa i nekih stvari koje su razmišljanje 19. veka. Ovde razmišljamo o životima naših pacijenata i o želji da se Srbija u tom procesu izjednači sa vrlo razvijenim zemljama, kao što su Španija, Nemačka, Slovenija, Hrvatska, kao što su Holandija, Švedska, znači kao što su zemlje koje su svojim građanima pružile šansu da u pravo vreme dobiju organ, tj. da dobiju šansu za život. I neću više, smo sam hteo da skrenem pažnju na ovo da je ideja o priključenju Evrotlansplantu veoma dobra zato što će naši građani biti izjednačeni u šansi da dobiju organ kako bi pobedili svoju bolest. Kada dobijete takvu jednu šansu, mislim da nema nijednog jačeg zakona nego što je zakon što nosi život. Znači, ovde govorimo o životima naših građana i mislim da je ovo dobro zakonsko rešenje. Kao lekar kažem – jasno podržavam ovaj predlog zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Ružica Nikolić.

Izvolite.

RUŽICA NIKOLIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, Predlog zakona o ćelijama i tkivima je samo još jedan od zakona koji EU traži od nas i predstavlja usklađivanje postojećih zakona sa evropskim, a da se uopšte nije vodilo računa kako će to uticati na građane Srbije.

I ovaj predlog zakona je loš kao i Predlog zakona o presađivanju ljudskih organa, koji se temelji na pretpostavljenoj saglasnosti kojom građani Srbije automatski postaju donori ukoliko se izričito tome ne usprotive tokom života. Oba ova predloga mogu biti plodno tle zloupotrebe i kriminala i sa punim pravom možemo posumnjati, s obzirom na biografiju ministra, da pretpostavljena saglasnost nije uvedena u svrhu lećenja, već pretpostavljene trgovine ljudskim organima.

Vi ste, ministre, u vašem uvodnom izlaganju rekli da zloupotrebe nisu moguće jer učestvuje veliki broj ljudi, da je to čitav jedan tim i svaki put kada neko od nas spomene pretpostavljenu saglasnost, vi vrtite glavom, negodujete, pa nas zanima – kako i zbog čega tražite pismeni pristanak primaoca, a ne davaoca organa?

Takođe, još jedna od spornih odredbi ovog predloga jeste i uzimanje tkiva sa umrlog lica, i to maloletnog lica koje je bilo bez roditeljskog staranja, gde se pita samo etički odbor zdravstvene ustanove. Vi ste ovde potpuno isključili zakonskog zastupnika, kojeg na osnovu Porodičnog zakona svako maloletno lice treba da ima i koji bi trebalo i u ovakvim situacijama da štiti interese tog maloletnog lica. To se isto odnosi i na osobe kojima je potpuno ili delimično oduzeta poslovna sposobnost. O tome ste svakako morali da vodite računa, jer upravo u ovakvim situacijama su moguće velike zloupotrebe.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Obradoviću, želite po amandmanu?

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege narodni poslanici, želeo bih da podržim amandman uvažene koleginice, koji jasno govori o onome na čemu smo i mi insistirali u načelnom delu ove rasprave, a to je da nam je ministar ostao dužan odgovor na pitanje – zašto se nije u potpunosti ostalo na konceptu dobrovoljnosti?

U više navrata sam postavio to pitanje, pa bih zamolio ministra da nam ponovo odgovori na to pitanje. Dakle – zašto smo ušli u ovu vrstu zakonske obaveze da praktično država usvajanjem ovog zakona postaje vlasnik naših organa, a mi moramo onda da jurimo državu u slučaju ako eventualno nismo za to, da je zamolimo da nas ona skine sa tog spiska?

Dakle, gospodine ministre, stvar je veoma ozbiljna. Pitanje je slobode izbora. Niko ovde ne negira značaj donatorstva organa. Naprotiv, istakao sam i ponoviću da je to vrhunski primer hrišćanskog služenja, saosećanja, ljubavi prema bližnjem i to svi podržavamo. Ali kao, recimo, u slučaju vakcinacije, što sam objašnjavao, ne možete ljudima nešto nametati, ne možete totalitarno uplivisati u privatni život, ne možete određivati da neko mora da bude donator organa.

Kao i da neko mora obavezno da se vakciniše, a ne zna kojom vakcinom vakciniše svoju decu zato što nema dokaz da je ta vakcina ispravna, i nema domaće vakcine nego je to uvozna vakcina itd. Isti je slučaj sa ovom materijom, zato podržavam ovaj amandman.

Znači, da ste ostavili koncept po kome je dobrovoljno davalatstvo organa, gde svako ko želi da bude donor dobrovoljno se prijavi, nikakvih problema nema, svi bismo to podržali. Vi ovde uvodite jedan polurepresivni koncept, po kome smo mi već sada, po ovome zakonu, obavezni davaoci organa, a ako nećemo, moramo mi da jurimo državu da država onda, je li, nas skine sa tog spiska. Onda još tvrdite da nema tog nekog registra onih koji ne žele da budu davaoci organa. E pa sad mi recite – u slučaju da neko umre, kako vi onda postupate? Tražite registar da je davalac organa, pa ako ga nema u registru davalaca, što znači da nije, onda šta? Jurite njegovu porodicu da pitate da li se daju ili ne daju u slučaju tako ožalošćene porodice i tako vanredne situacije?

Da li shvatate koje probleme pravite i da li shvatate koliki prostor za zloupotrebe ostavljate? Ja sam vam onda rekao i sad ponavljam, mi nismo mala deca, mi znamo da postoji trgovina ljudskim organima na planetarnom nivou. Znamo takođe da u Srbiji postoji legalna trgovina organima. Pogledajte oglase gde ljudi nude svoje organe na prodaju. Dakle, ozbiljna su pitanja.

Znači, niko ne negira dobrovoljnost davalatstva organa, ali vi ste je ukinuli, odnosno vi ste je zakomplikovali. Mi sada treba da jurimo državu i da kažemo – nećemo da budemo donatori organa. To nije logično. Logično je da mi imamo slobodu izbora i da kažemo – hoćemo da budemo donatori organa.

A ono što sam vam predlagao i kroz amandmane i u onoj raspravi, morate sa druge strane da date donatorima određeno zadovoljenje. Moraju da imaju bolju zdravstvenu uslugu, moraju da budu na svaki drugi način ispoštovani u ovom društvu i državi, moraju da budu mnogo strože kazne za one koji će se eventualno baviti trgovinom ljudskih organa ili prekršiti ovaj zakon na bilo koji način.

Sve to ja ne vidim da ste usvojili u našim amandmanima, odnosno vidim da ste to jednostavno preskočili, što meni govori da vi nemate dobru volju da uzmete u obzir konstruktivne predloge opozicije i konstruktivno da razumete, zapravo, zabrinutost građana.

Već sam vam objašnjavao da morate, kao ministar, kao odgovorno lice, da razumete zabrinutost građana. Rekao sam na primeru vakcinacije – ljudi sumnjaju u ispravnost stranih vakcina, to morate da razumete. Sumnjaju. Zašto? Nema domaćih vakcina. Zašto ne funkcioniše „Torlak“? Ko kontroliše strane vakcine? Šta nam prodaju kroz strane vakcine itd.? Možda je to nerealna sumnja, možda su one najispravnije na svetu, ali vi morate da razumete tu sumnju kao ministar, a ne da kažnjavate roditelje, da zabranjujete deci da upisuju vrtić i škole, da ne dajete socijalnu pomoć za roditelje koji nisu vakcinisali svoju decu itd.

A imate u Evropi primere gde nije obavezna vakcinacija. Pazite, imate u Evropi primere i gde nije obavezno donatorstvo, već je dobrovoljno donatorstvo. E sad, kad vam navedem primer iz Evrope koji vam ne odgovara, onda niste Evropljani, onda niste za Evropsku uniju. Pa čekajte malo. Hajmo da vidimo, ako ima nešto dobro u toj Evropi, da primenimo to dobro, a ne stalno u Srbiji da primenjujemo najgore iz Evrope. Evo, ako u Evropi ima primer da nije obavezna vakcinacija dece, ako ima primer da nije obavezno donatorstvo organa, što ne uzmemo taj primer, nego uzmemo baš onaj najgori primer uvek iz Evrope? Znači, ovde mi 20 godina iz Evrope i takozvane EU, te nakaradne briselske tvorevine, uzimamo stalno najgore, a nikada najbolje primere.

I tu ja vas molim za odgovor na to ključno pitanje – zašto ste nam uzeli dobrovoljnost kao mogućnost davalatstva organa? Znači, zašto ste uveli ovu polurepresivnu državnu meru da smo mi svi dobrovoljni davaoci organa ako se ovaj zakon usvoji, pa onda mi eventualno treba da jurimo državu i da objašnjavamo da mi to nećemo, onda ispadamo nehumani ili ne znam šta već radimo?

A zašto mi to nećemo, oni koji, recimo, to neće? Zato što sumnjaju u vas, sumnjaju u državu, sumnjaju u vlast, sumnjaju u trgovinu ljudskim organima. Nećete da ispitajte krađe beba koje ovde postoje decenijama, a svi znamo da su se krale bebe iz porodilišta u Srbiji, svi znamo da se trgovalo tim bebama. Pitao sam vas jasno i da li se trguje ljudskim embrionima, odnosno tkivima abortirane dece; niste mi odgovorili ni na to pitanje. Znači sumnjamo u vas, morate to da razumete. To ne znači da sad ratujemo sa vama i da se međusobno poubijamo, nego da sumnjamo u vas, u ovu vlast, u državni aparat, u kriminal, u korupciju, u zloupotrebe. Ne zato što smo se probudili jutros da sumnjamo, nego što imamo dokaze da to traje decenijama u ovoj državi.

Decenijama neko krađe bebe iz porodilišta i svi to znamo. Je l' neko odgovarao? Je l' neko uhapšen? Je l' neko završio na višegodišnjoj robiji? Pa naravno da nije. I vi me onda pitate što sumnjamo u srpsko zdravstvo. Pa zato što kradete bebe iz porodilišta. Možda ne kradete vi, ali vi niste procesuirali i krivično gonili onoga ko je krao dosada. Pazite, to je ozbiljna stvar. Neko je ostao bez deteta. Nekome je neko ukrao dete i rekao mu da je dete umrlo, a dete nije umrlo nego je preprodato u zemlji ili inostranstvu. Da li to znači da će sad neko i našim organima da trguje i da ih preprodaje u zemlji i inostranstvu? To je sumnja, opravdana sumnja; morate to da razumete.

Da ste ostavili dobrovoljno davalatstvo organa, niko se ne bi bunio, svi bi glasali za i rekli bi – svaka čast. Vodite kampanju dobrovoljnog davalatstva, dajte privilegije dobrovoljnim davaocima organa, ništa nije sporno, al' nemojte nam uvoditi represiju. Represija – obavezna vakcinacija, represija – morate biti donatori organa, represija jedna, druga, treća, četvrta. Znači, morate razumeti roditelje u Srbiji. Ovo su bioetičke teme, nisu samo medicinske teme. To sam pokušavao da vam objasnim u načelnoj raspravi. Znači, ovo su i bioetičke teme, važne za religiozne ljude u Srbiji.

Evo, ja vas molim da mi dostavite mišljenje Srpske pravoslavne crkve koje ste dobili. Evo, pročitajte ga ovde javno da čujemo šta je to tačno SPC blagoslovila da vi

možete da radite, a šta je možda rekla da ne možete da radite. Dajte mi to mišljenje Srpske pravoslavne crkve. Ja sam vama citirao mišljenje Ruske pravoslavne crkve, koja ima najozbiljniju socijalnu doktrinu koja se tiče bioetičkih tema, i čuli ste tamo šta je dozvoljeno, moralno i hrišćanski, šta nije dozvoljeno, moralno i hrišćanski, pa me interesuje kakvu ste vi to podršku Srpske pravoslavne crkve dobili, tačno za šta ste dobili podršku.

Nemojte vi da se izgovarate na crkvu – ona je vama dala blanko podršku. Nema blanko podrške. Znači, ima podrške tačno za određenu stvar. Molim vas, nemojte da manipulišete crkvom. Ovo je osetljivo pitanje. Religiozni ljudi su veoma osetljivi na bioetičke teme. Znate i za abortus, znate i za eutanaziju, znate i za kloniranje, znate i za niz drugih stvari, koje se, inače, nameravaju doneti kroz prednacrt građanskog zakonika.

Dakle, ovde ulazimo u sistematsko kršenje porodične privatnosti i hrišćanskog morala i donosi se sve veći broj antiporodičnih zakona, gde je, naravno, na prvom mestu, to ste već javno rekli da ćete doneti, i zakon o rodnoj ravnopravnosti i zakon o istopolnim zajednicama. Dakle, to je jedan širok spektar antiporodičnog zakonodavstva koji počinje da se donosi u ovoj skupštini. A sa druge strane glumite borbu protiv bele kuge. Pa ne može i borba protiv bele kuge i antiporodično zakonodavstvo. To isključuje jedno drugo. Znači, ako hoćete borbu protiv bele kuge, onda morate porodično zakonodavstvo, onda morate podršku porodici, rađanju, mladim bračnim parovima, porodicama sa više dece.

A deca nam odoše iz ove zemlje jer, jednostavno, nemaju više poverenja u ovu vlast i ne vide perspektivu i budućnost u sopstvenoj državi. Zašto ne vide? Pa, recimo, ne mogu da se zaposle ako nisu član SNS-a. To je to. Ljudi ne veruju više u budućnost u ovoj državi. To je tragedija, gospodine ministre. To je tragedija da Srbi i građani Srbije ne veruju više u smisao života u sopstvenoj državi, kao što, primera radi, poljoprivrednici ne veruju u smisao bavljenja poljoprivredom u zemlji koja je za poljoprivredu bogom najviše dana.

Dakle, morate da razumete sumnje građana. Ne možete nastupati sa pozicije totalitarnog nametanja bilo čega. I kažnjavanja građana koji vas ne slušaju, i obaveze da mi sad idemo vas da jurimo da vam kažemo da naši organi nisu državni nego su naši, privatni. Znači, nemojte vi da raspolazete mojim organima. Jer ja vama ne verujem. Govorim u ime svih onih građana koji sumnjaju u ovu vlast, koji ne veruju ovoj vlasti, koji ne veruju generalno vlastima, koji su se nagledali da ove vlasti služe Zapadu i zapadnim interesima, da stavljaju na stranu interese građana Srbije a da uzimaju u prvi plan interese Zapada.

Znači, nikoga ne možete vi da uverite da ovde niste ostavili prostor za trgovinu ljudskim organima. Da biste nas uverili, dajte nam dobrovoljno davalaštvo i nikakvih problema nema. Ovako, vi ste otvorili jednu Pandorinu kutiju, a naveli smo vam i konkretan primer gde ste ukinuli starateljima mogućnost da odlučuju o donatorstvu organa svojih preminulih, da kažem, rođaka kojima su bili staratelji.

Pozivate se na neki član Porodičnog zakona gde staratelj sa trenutkom smrti preminulog nije više staratelj. I sada ćete vi, odnosno nekakav etički odbor neke zdravstvene ustanove da odlučujete da li možete tom preminulom licu da uzimate organe. Da li vi razumete kuda to vodi? Država da odlučuje da li će uzimati ljudske organe nekome kome sam ja bio staratelj, nekome ko je moj bližnji, da l' mi je otac, da l' mi je dete. Zbog specifičnih razloga sam morao da mu budem staratelj. Činom smrti tog preminulog lica ja više nisam staratelj. I šta? Vi preuzimate starateljstvo i vi ćete da uzimate organe bez pitanja?

Pa da li vi razumete, gospodine ministre, koliki je to problem? To je ogroman problem. To otvara ogroman prostor za manipulaciju. To otvara ogroman prostor za sumnje. A samo je bilo jednostavno rešenje ostaviti dobrovoljno davalaštvo i da kaže država – izvolite, poštovani građani, ko želi da bude human, ko želi da bude dobrovoljni donor organa, imaće privilegije te, te i te. I sve u redu. Ljudima prepustite slobodan izbor hoće li da budu donori ili neće da budu donori, a ne da vi ovde uplivišete u našu privatnost, da naši ljudski organi postaju državni organi kad vi donesete ovaj zakon, da mi moramo vas da jurimo i da tražimo ispisnicu, da nećemo da dajemo svoje sopstvene organe. Pazite. Osetljivo. Ne možemo se igrati time.

Sumnje građana su ogromne u ovu državu. Kažem vam, ako vi za pola veka niste ispitali jedan slučaj krađe beba iz porodilišta, jedan, ko da vam veruje, gospodine ministre? Ko da vam veruje da se to i dalje ne dešava? Imate čak i preporuku Saveta Evrope da to morate da uradite. Godinama postoji ta preporuka, još to niste uradili. Kada vidim jednog lekara i drugo administrativno osoblje koje je učestvovalo u krađi i preprodaji beba da je završio na višegodišnjoj robiji, tad mi se javite da vam poverujem u bilo šta što mi pričate. Dotad nemojte da mi tražite poverenje na vašu reč, jer niste bili spremni za šest godina vaše vlasti da uhapsite jednog kriminalca koji je krao bebe iz porodilišta, da uhapsite jednog vođu kriminalnog klana koji trguje drogom i ubija našu decu po Beogradu i po Srbiji. Sad ćete da kažete – sudija je kriv, tužilac je kriv, policija je kriva. Ko je kriv što ovde funkcionišu trgovci drogom? Ko je kriv što prodaju drogu našoj deci? Ko će da im stane na put? Kada? Vašim zakonom o psihoaktivnim supstancama? Pa nikada.

Dakle, nemate poverenje ovoga naroda, nemate poverenje ljudi, ljudi sumnjaju u ovu vlast. Mnogo puta su prevareni, mnogo puta je zloupotrebjeno poverenje, mnogo puta se radilo u interesu Zapada, ne u interesu Srbije i jednostavno se postavlja pitanje gde je kraj. A vi ste uneli dodatni crv sumnje kada ste ukinuli dosadašnju praksu dobrovoljnog davalaštva organa i namećete nam obavezu davanja organa, a da mi moramo da jurimo državu i da kažemo – mi to nećemo. To je pogrešan koncept. To je naopako okrenut inače logičan i smislen cilj dobrovoljnog davalaštva organa.

Dakle, morate razumeti roditelje u Srbiji. Morate razumeti ljude koji u vas sumnjaju, koji nemaju poverenje, koji ne veruju ovoj vlasti, koji su toliko puta prevareni

od svih vlasti; ne samo od vaše, da se razumemo. Evo, SPS je obeležio 28 godina pljačke ovog naroda juče. Dvadeset osam godina korišćenja državnih resursa, zloupotrebe...

(Isključen mikrofon.)

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću, ja vas molim da poštujete dostojanstvo Narodne skupštine i dostojanstvo poslanika. Ovaj put ću se zadržati samo na usmenoj opomeni. Molim vas da više ne koristite takav rečnik i vokabular obraćajući se kolegama, jer nije korektno, a na ozbiljan način rušite i dostojanstvo Narodne skupštine.

Reč ima ministar dr Zlatibor Lončar.

Izvolite.

ZLATIBOR LONČAR: Imamo izuzetno ozbiljno pitanje pred nama. Zato sam i tu. Mnogo ljudi gleda kako se mi ovde ponašamo i šta ćemo da uradimo. Ovde postoji jedan jedini cilj, da se pomogne ljudima kojima je pomoć neophodna. Nema razloga da mešate ni Evropu, ni svet, niti bilo šta; zakone donosimo da bi nama bilo bolje. Za vašu informaciju, dosada je mnogo građana Srbije dobilo organ iz EU, a nijedan građanin iz Evrope i sveta nije dobio nijedan organ iz Srbije. To bi trebalo da znate.

Sledeća stvar, stalno preskačete jednu reč – pretpostavljena saglasnost. Mnogo je efikasnije, mnogo je bolje, pokazali su mnogi primeri, što ste vi i sami rekli, krajnje je jednostavno, da ne ponavljam više – ko god ne želi, dovoljno je da napiše na običnom papiru: ja sam taj i taj, ne želim. Istog sekunda, od prvog dana kad zaživi zakon, pravi se spisak tih ljudi koji ne žele, dostavlja se svim ustanovama koje rade transplantaciju i jednostavnije je nego što je bilo dosada. I to ne znači ništa; ako dođe rodbina, ne slaže se sa tim, nema od toga ništa. Transparentnije ne može, bolje ne može. Smanjeno je sve za bilo kakvu zloupotrebu. Ovde niste čuli zloupotrebu.

Što se tiče embriona, to u Srbiji ne postoji. Molim vas, ako postoji, recite jedan jedini primer. Druga stvar, pričate o bebama koje su nestajale pre 50, 60, 70 godina. Mnogo stvari smo uradili da je to sada nemoguće uraditi. Da je to danas moguće uraditi, pa vi biste prvi izašli i rekli – evo, u prošlih, ne znam, pet-šest godina ukradena je beba. Postojala je sumnja. Ne da je ukradena, nego postojala je sumnja. Ali nema ni toga. Znači, pričam vam samo činjenice.

Ovde smo skoncentrisani na ljude, kako da pomognemo ljudima kojima je to jedini spas, njima i njihovim porodicama. Pričamo o minimum 2.000 ljudi, o njihovim porodicama i oni pažljivo slušaju kako se mi ophodimo prema tome, da li mogu da dobiju pomoć ili ne.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ovlašćeni predstavnik SNS narodni poslanik Darko Laketić, po amandmanu.

Izvolite.

DARKO LAKETIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani ministre, mi se u Srbiji suočavamo sa velikom borbom koja je

usmerena ka nadržilekarstvu, ka različitim lobijima, antivakcinalni itd. To dobro znaju i ljudi iz Ministarstva, a i mi koji se bavimo zdravljem. Nažalost, ja danas, evo, prvi put čujem neke stvari koje zaista ne bi smele da budu u ovom plemenitom domu. Zašto to kažem? Zato što ovo smatram pre svega širenjem lažnih informacija i čak nadržilekarstvom. Ili možda zakon nisu ni pročitali ili ga nisu razumeli a nisu tražili razjašnjenje.

Zašto to opet kažem? Ovde se informisana saglasnost menja pretpostavljenom saglasnošću. Ovde je ishod, ako niste pročitali, poštovane kolege, ishod je na kraju isti, a to je – pita se najbliža rodbina. Dakle, bez saglasnosti rodbine nema „uzimanja“, odnosno darivanja tih organa. Pored toga, imamo jedan više nego zakonit put, a to je – čovek može, svaki punoletni građanin ove zemlje može potpisati, dakle pismeno, ili dati usmeno svoje izjašnjenje da ne želi u nekom narednom periodu ili do kraja života da njegovi organi budu donirani. Dakle, ukoliko je reč o samom nekom činu, suština je ista i kod informisane i kod pretpostavljene saglasnosti – pita se na kraju najbliža rodbina. Dakle, to je suštinska stvar.

Međutim, ovde postoji očito neka paranoja, paranoja da sve što dolazi iz bilo koje zemlje iz inostranstva nije dobro. Ja sam mišljenja da najbolja rešenja, da ono što je dalo rezultat, a rezultat je povećanje kadaveričnih transplantacija, rezultat je smanjenje broja pacijenata koji čekaju na organ, to moramo poštovati kao rezultat. Govorim o svemu onome što je plemenito, što nam mora biti zajednički cilj, a ne – pa ovo dolazi, ne znam, odavde. Sva rešenja koja su dala rezultate lično ću podržati uvek, nevezano odakle dolaze. Govorim o zakonskim rešenjima i predlozima.

Zato, još jednom, smatram da je zakonski predlog više nego dobar. Uz promociju transplantacije, za koju je takođe neophodan zakonski akt, mislim da ćemo imati rezultat ukoliko bude valjano sprovedena i, naravno, uz podzakonske akte koji će dodatno urediti ovu problematiku. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu reč ima narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Izvolite.

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre i saradnici, kolegice i kolege narodni poslanici, kod kolege Obradovića poštujem energiju i želju za borbom za svoje stavove, ali apsolutno se ne slažem sa njegovim izrečenim stavovima na današnjem zasedanju. Mislim da par stvari koje je rekao...

Ja kao lekar i kao narodni poslanik moram da kažem u ime struke. Znači, kada je rečeno da ćemo mi postati banka organa i da će neki tamo etički komiteti i odbori da odlučuju da se uzme organ, ti neki etički komiteti su sastavljeni od vrhunskih stručnjaka koje ima naša država Srbija. To je naša najveća pamet. Ako ta pamet ne zna šta treba uraditi sa pacijentom... A ti ljudi su ceo svoj život poklonili i posvetili da se bore protiv bolesti, protiv smrti i da se ljudski život spasi.

Znači, ne slažem se. U ime kolega se ograđujem od vaše izjave i kažem da su ti naši etički komiteti i odbori sastavljeni od profesora i primarijusa koji se ceo svoj život bore za zdravlje naše nacije i za naše pacijente. Sa vrlo velikom ozbiljnošću se donosi odluka i dan-danas, kada je neki pacijent u komi, kako dalje nastaviti njegovo lečenje.

Kada pričamo u ovom domu o ovakvim stvarima, mi šaljemo poruku građanima, šaljemo im neku mogućnost zabune i poruku straha. I u prošlom obraćanju sam kazao da sam već odavno potpisao donorsku karticu, kao javna ličnost. Veliki broj građana zna da ja imam potpisanu tu donorsku karticu i ništa mi se nije desilo. Ne treba imati strah da će neko nekoga ubiti i da će neko nekoga zgaziti na pešačkom prelazu, kao što vidimo u nekim tabloidima da osvanjuje ili na nekim društvenim mrežama. Ne, to je širenje straha, što je loše.

Širenje je straha i antivakcinalnog lobija da su vakcine nešto što mi kao lekari dajemo pacijentima da bismo ubili decu. Hej, u 21. veku neki, stvarno nemam naziv za takve ljude, da to dozvole! Da jedno civilizacijsko dobro mi pretvaramo u 21. veku, da se kao lekari borimo šta je dobro a šta nije dobro. I kada vam struka kaže – ovaj zakon nije pisao Lončar ili ne znam neko od njih, ovo su pisali prof. Šćepanović, ljudi koji su u struci, zajedno sa pravnicima Ministarstva zdravlja – ideja je da se pomogne pacijentima, ne vidim razlog za toliki strah.

Razumem političku borbu, ali morate da shvatite da se ovde vodi borba da se građanima Srbije koji boluju od teških bolesti, a njih je trenutno 2.000... A ko kaže da danas, u ovom momentu dok mi pričamo, dok se raspravljamo, neko od naših najbližih nije dobio smrtnu dijagnozu sa kojom, ukoliko nema mogućnost transplantacije, neće dočekati narednih šest meseci ili godinu dana...

Građani Srbije ne znaju koliko je ljudi, nepoznatih, nevidljivih, malih, običnih ljudi koji su болоvali od neke bolesti izgubilo život zato što nije u trenutku moglo da dođe do operacije, do transplantacije organa. Vi ne znate da je Srbija bila među vodećim republikama bivše Jugoslavije u transplantacionom programu, da smo 1973. godine uradili prvu transplantaciju na Zvezdari, da su raspadom Jugoslavije dve bivše republike, Slovenija i Hrvatska, promenile zakonodavstvo i znatno su napredovale zato što su imale veći broj donora.

Mi imamo dobre lekare. Ponosan sam zato što imamo dobre lekare. I kada neko kaže – imamo loš zdravstveni sistem, ja kažem – mi imamo odlične zdravstvene radnike, dobre lekare i dobre medicinske sestre, koji rade u teškim uslovima. Delimo odgovornost ovog naroda i ovog ekonomskog stanja u ovoj našoj zemlji. Nikada neće zdravstvena struka stati zato što ima male plate. Nismo stali za vreme Miloševića, kada je moja plata bila dve i po marke. Išao sam, odgovorno sam radio posao sa svojim kolegama i nikada nismo stali da radimo, zato što je naš posao da pomažemo bolesnim ljudima.

Ovo je pokušaj da se ljudima koji imaju životni problem pomogne, tako da to ne bi trebalo uopšte da bude... Kada je rečeno – postoji trgovina organima u Srbiji, nisam

čuo da negde postoji bilo kakva trgovina. Postoje apeli očajnika, gubitnika u tranziciji, siromašnih ljudi koji su na društvenim mrežama, video sam nekoliko da su ponudili bubreg da bi platili dugove za struju ili neke druge stvari, ali to nije... Znači, da građani znaju, kažnjiva je Krivičnim zakonikom bilo kakva trgovina ljudskim organima. To je nedopustivo i to je nemoguće. Građani to treba da znaju.

Vidite i sada, pokušavam da ovaj mikrofون koristim isključivo u interesu bolesnih ljudi. Ponašam se kao lekar. Četiri saziva se ovde ponašam kao lekar, ne kao poslanik vladajuće Demokratske stranke kada je bila na vlasti ili opozicione Demokratske stranke, nego kao predstavnik građana koji treba da kaže u Parlamentu ono za šta je stručan. Ja sam kao lekar, mislim da sam stručan, kao redovni profesor Medicinskog fakulteta, da branim stavove struke.

Kolega je rekao o nadrilekarstvu i o antivakcinalnom lobiju. Strašno je šta mi dopuštamo, da nam se neke osobe koje nemaju ni pet razreda osnovne škole obraćaju preko nekih medija koji kažu kako treba da lečite tumore, kako treba da gledate u sunce, kako treba da gladujete, kako ne treba da verujete lekarima, kako ne treba da idete na operativne zahvate i kako ne treba da verujete u humanu medicinu u 21. veku. Strašno!

Znači, nemojte da slušate šarlatane, nemojte da koristite pozive i lečenje preko Gugla i preko interneta, nego za svaki simptom, građani Srbije, obratite se svom lekaru, jer koliko god pričali, naš zdravstveni sistem i naša struka je dobra. To pokazuje, malo skrećem sa teme, ali i Nemačka i druge zemlje, oberučke prihvataju naše lekare koji su rame uz rame sa svetskim lekarima i svetskim zdravstvenim sistemima, tako da tu nema dileme.

Još jedanput ću ponoviti da nema ničeg humanijeg od donorstva organa. Nema ničeg humanijeg nego nekome nastaviti, produžiti život. Moramo da menjamo svest naše Srbije, zato što smo mi još uvek, u nekim delovima, razmišljamo kao da smo u 19. ili 18. veku. Nema ništa humanije. Šta bilo kome vredi kada premine, kada ispusti dušu, kada telo ode u zemlju, da ništa nije postigao. Ako neko može da pomogne nekom detetu da nastavi, da njegovo srce počne da kuca u nekom malom telu i da mu produži život, pa nema ničeg humanijeg.

Kao lekar jasno i glasno kažem da je ovo dobar zakon i da za ovaj zakon treba svi da glasamo. A ako se pozivamo i na stav Crkve, poštujem našu veru pravoslavnu, poštujem i Crkvu, ali i Crkva kaže da može i nisam primetio da se ijedna verska zajednica bori protiv transplantacije organa. I pravoslavna, i katolička, i protestantska, i muslimani podržavaju transplantaciju. Ono što se sporimo mi lekari i oni sa te druge strane jeste da li kada je kod pacijenta konstatovana moždana smrt može da se uzme organ dokle god kuca srce. To je nešto o čemu se vodi polemika sa Crkvom, ali ja kao lekar nemam dilemu. Ne mogu da vodim polemiku sa bilo kim, ja se borim za život mog pacijenta i meni je pacijent bitan. Ako u tom trenutku može da se pomogne nekome, ja svakako dajem prednost toj njegovoj borbi za život. Hvala vam.

(Boško Obradović: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate osnova za repliku.

Reč ima narodna poslanica Sonja Pavlović po amandmanu.

Izvolite.

SONJA PAVLOVIĆ: Hvala.

Meni vreme ističe i molim kolege malo da se utišaju.

Uz dužno poštovanje mog kolege Milisavljevića i svih kolega njegovih koji su ovde govorili, pošto sam veliki poštovalac profesija, uopšte nije sporno da li dobrovoljnog doniranja organa treba da bude. Trebalo bi ovde još više da promovišemo, mi kao poslanici, to da se broj donorskih kartica poveća. Međutim, da bi se razrešile neke dileme, moram da postavim i neka pitanja, a to je pre svega sledeće.

Da li treba da podrazumevamo građane Srbije? Znači, ne treba podrazumevati. Podrazumeva se i da se dobro živi, da svi treba da imaju minimum za dobar život, pa nemaju. Znači, ne možemo da podrazumevamo da će neko rođenjem biti donor i da neće biti donor isključivo ako se za to izjasni u biomedicini. Znači, to ne sme da se dešava. Pre svega, šta se dešava – kolega je to maločas rekao, bliža rodbina će se pitati – šta ako taj neko nema rodbinu, ni bližu ni dalju? Ko u tom slučaju odlučuje? Znači, to su neke stvari koje zaista ne možemo ostaviti da budu nerešene. Hoću da se nadam da će to podzakonskim aktima biti definisano, ali, evo, imam i ja jedan predlog koji bi možda bio dobar, a predlog je sledeći.

Pošto je poslednji popis stanovnika urađen 2011. godine, znači imam predlog, koliko god to bilo skupo i zahtevno – pa i izbori su skupi i zahtevni pa ih imamo svako malo, raspisujete ih – da se uradi novi popis stanovništva, da znamo koliko zapravo ima stanovnika u Srbiji, to bi bila i dobra osnova za dobar birački spisak, i da se pri tom popisu ljudi glasno i jasno izjasne da li su oni ti koji hoće da doniraju svoje organe ili ne. Mislim da bi to bio jedan sasvim korektan način prema građanima Srbije i to bi značilo da ih ne podrazumevamo kao robu nego da zaista imaju pravo da se izjasne i mogućnost da se izjasne.

Govoriti o tome da smo u eri digitalizacije, da su ljudi obavešteni o tome, u Srbiji je to stvarno na dugom štapu i to neće zaživeti na pravi način još puno godina. Znači, mi smo u začetku digitalizacije, da se ne varamo – tužne primere te nedigitalizacije vidimo i ovde u Skupštini, znači mi ovde ne poslužemo onako kako bi trebalo po pravilima – i da će neko u nekim pasivnijim krajevima biti informisan, ostaviti svoju njivu, svoje radove ili izaći iz fabrike da bi izašao na internet da bi video šta treba da uradi u centru biomedicine i da on da svoju izjavu, mislim da to je stvarno potpuno neprimereno očekivati, ali da jedan ozbiljan popis i ozbiljan pristup može da donese željene rezultate i, evo, ja to ovom prilikom predlažem. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu reč ima ovlašćeni predstavnik SPS-a, narodna poslanica Danica Bukvić.

Izvolite.

DANICA BUKVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, kolegice i kolege narodni poslanici, htela bih još jednom da kažem da apsolutno podržavam podneti zakon, naročito, opet ističem, zbog toga što decenijama radim sa ljudima kojima su organi potrebni. Naime, kao nefrolog koji je radio na hemodijalizi, iz prakse znam koliko to ljudima ljudski znači da se presadi organ. Još jednom ponavljam da oko 800 ljudi u Srbiji čeka, recimo, na transplantaciju bubrega, da je Srbija na začelju liste po broju kadaveričnih donatora za bubrege i da taj broj iznosi šest na milion stanovnika, dok u našim susednim republikama iznosi čak 40, recimo u Hrvatskoj.

Takođe, kažem, jeste značajno, recimo, za bubrežne bolesnike da nadomeštanje bubrežne funkcije ponavljanim hemodijalizama ili peritonejskim dijalizama produžava život tih bolesnika, ali njihova potpuna rehabilitacija postiže se transplantacijom bubrega. Oni se tada potpuno vraćaju životu, normalnom radu i ekonomski doprinose državi, a vraćaju se, kao što sam rekla, i reproduktivnom životu.

S druge strane, ovde se dosta govori o tim donatorskim karticama koje smo mi uveli pre više godina. Poznato je da postoji 130.000 potpisanih donatorskih kartica, ali i u tom slučaju, kao i u slučaju predviđenom ovim zakonom, gde postoji pretpostavljena saglasnost, postoji mogućnost da se potencijalni donator ne saglasi sa davanjem svojih organa, odnosno da i onaj koji je potpisao donatorsku karticu može u poslednjem momentu da odluči da to ne učini, ili neki njegov najbliži srodnik takođe može usmenim ili pismenim putem da to onemogući. Tako da i pored 130.000 potpisanih kartica, kao što sam rekla, 30.000 mi faktički imamo potencijalnih donatora bubrega, odnosno organa.

U svakom slučaju, mislim da će ovako uređena oblast doprineti poboljšanju zdravlja u našoj zemlji na ovaj način. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

(Boško Obradović: Replika.)

Nemate osnova za repliku.

Po amandmanu reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem.

Javljam se po amandmanu kolegice, zato što mi imamo nekolicinu naših amandmana koji su u sličnom duhu, ali do njih, po običaju, opet nećemo stići zbog, naglašavam, loše prakse koja se ponavlja, da vladajuća koalicija podnese na prve članove prvog zakona nekoliko stotina amandmana. To sad radi jedna druga poslanička grupa, ali svejedno. Sad nezavisno od tog našeg pravnog, poslovnčkog nadgornjavanja, ovo je suviše važna tema i mislim da je loše da se na taj način radi, kao što je bilo loše i kad se slično postupalo prilikom, prošli put, Predloga zakona o ratnim memorijalima.

Mislim da građani moraju da shvate, i shvataju, i zato možda pažljivije prate ovu debatu nego neke druge u ovoj skupštini, da se radi o vrlo važnom pitanju. Ja sam, ministar to zna, prekjue govorio da ne želim nikoga unapred da optužujem, ne želim da sumnjam, verujem u dobronamernost onih koji su ovo hteli da uvedu. Niko ne želi, i jako je loše ako ostane senka ne sumnje nego ovde eksplicite poluoptyžbe da sad oni koji osporavaju ovaj zakon, da oni ne žele da pomognu ljudima.

Dakle, kao što je loše i kao što nije pravedno da u kritici ovog zakona otprilike sugerišemo ili insinuiramo kako hoće neko da nas lovi po ulicama, ili građane Srbije, i da im otima organe, nije pravedno i nije dobro da širimo paniku te vrste među građanima Srbije, rekao bih da isto toliko nije u redu i nije fer da oni koji se kritički odnose prema ovom predlogu zakona, koji, drugim rečima, ne žele ili smatraju da nije dobro da se prihvati, ne ceo zakon nego ova odredba o pretpostavljenoj saglasnosti, gde svi mi, svi građani Srbije unapred, rođenjem, postaju donori organa, oni koji to kritikuju i ne slažu se sa time, da budu žigosani kao neko ko otprilike ne želi da pomogne onima koji su bolesni i kojima su organi potrebni.

Znači, ako osuđujemo ono prvo, onda hajde, budimo fer i kažimo – nije u redu ni ovo drugo. Dakle, nemojmo svakoga ko se ovde, a ima različitih, kao što ima, i to je dobro, meni se to s jedne strane dopada, što nije uniformno i unisono, i na ovoj opozicionoj strani neki podržavaju taj zakon i tu odredbu, neki su protiv, ali, kažem, nemojte da ostane sumnja da oni koji se protive, i ja spadam među te koji se protive, da sad oni ne žele da pomognu ljudima kojima je pomoć potrebna.

Ozbiljne su sumnje, i etičke i teološke ako hoćete, koje se mogu postaviti u vezi sa ovim, ali posebno, mimo sad filozofsko-etičkih rasprava, one se zanimljive mogu postaviti povodom te ideje pretpostavljene saglasnosti, postoji realnost. Evo, i koleginica Pavlović i još neki drugi su o tome pre govorili dva dana. Postoji realnost našeg društva, naše informatičke i ne samo, nažalost, informatičke pismenosti, odnosno nepismenosti stanovništva Srbije, a na kraju krajeva i realnost u kojoj vi, prosto, u situaciji smrtnog slučaja zbunjene ljude i srodnike sad tražite i pitate ih da li oni prihvataju ili pristaju da njihov preminuli srodnik bude tretiran na taj način kao donor, davalac organa.

Što se tiče pismene saglasnosti, odnosno pismenog odbijanja saglasnosti, potpuno je jasno da će biti, kao što znate i na to verovatno i računate kada predlažete ovo, vrlo malo ljudi, par desetina hiljada najviše, koji će otići i pismeno reći da ne žele da budu davaoci organa, što znači da će sva težina verovatno spasti na srodnike, na članove porodice. Zamislite sada situaciju, i kako to mislite da razrešavamo, da, recimo, jedan roditelj preminulog čoveka, ili jedan srodnik, jedno dete hoće a drugo neće. Kako biste onda razrešili tu dilemu u konkretnom slučaju? Znači, jedan blizak srodnik, jednako blizak srodnik prihvata i pristaje na to, a drugi ne pristaje. Da ne govorim o ovim dilemama kada je reč o pravnim zastupnicima, koji se od trenutka smrti više ne vode kao zastupnici i takođe se ne pitaju.

Jasno je da je namera ovog zakona, i završiću time, da se poveća broj donora. I to je ispravna namera, ispravan motiv. Ono što mi osporavamo, ili ono što ja osporavam, jeste način kako se do te mere i do tog rezultata pokušava doći. Ovo je, rekao bih, problematično i po božjim i po ljudskim zakonima. Vrlo je sumnjivo i vrlo je diskutabilno, i to je neko rekao ovde, kako će i na nekom ustavnom sudu ta mera dobrovoljne, odnosno pretpostavljene saglasnosti proći. Znate, jako je nezgodno kada mi rođenjem postavimo donori pa moramo direktno, eksplicite da kažemo da to ne želimo da budemo.

Podržavam, i to sam rekao pre dva dana gospodinu ministru, svaku meru, ako treba i dodatna sredstva da se izdvoje za promovisanje donorstva. Evo, ima već preko 100.000 tih donorskih kartica. Jednom širokom akcijom se taj broj verovatno može povećati. Rekao sam, takođe pre dva dana, ako imamo vlast koja je tako uspešna bila u ubeđivanju građana Srbije da žive bolje, da treba da glasaju za vladajuću stranku i za predsednika te stranke na izborima, onda neka budu barem upola toliko uspešni u ubeđivanju građana da treba da potpišu donorske kartice, da objasne zašto je to, i neka upola toliko energije ulože u to pa neće biti potrebna ova pretpostavljena saglasnost, koja potencijalno od svih građana Srbije čini donatore i onda moraju pismeno da kažu da to biti neće. To je teško sprovodljivo, problematično i ja mislim da će to izazvati zbunjenost kod građana, a možda čak i neke oblike panike.

Ne želim da povećavam tu paniku i tu nervozu kod građana ovom diskusijom, ali moramo vrlo jasno biti svesni da ta opasnost postoji i da nikome nije to u interesu, bez obzira na te neke kratkoročne dnevno-političke poene.

Završavam i ponavljam, potreban je veći broj donora. Potrebne su nam široke akcije koje će podsticati donorstvo, ali ova mera u današnjoj Srbiji u ovom trenutku, sa tolikim brojem i funkcionalno nepismenih a kamoli informatički nepismenih, samo će izazvati zbunjenost i pometnju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Vukadinoviću.

Reč ima ministar dr Zlatibor Lončar.

Izvolite.

ZLATIBOR LONČAR: Prvo, moramo da razjasnimo, unosite previše nekih dilema koje postoje. Rekli ste – tu je rodbina i sad jedan kaže ne, drugi da. Ako se svi nisu složili, ako postoji ijedno ne, ne postoji saglasnost i ne ide se na donorstvo, tako da je to krajnje jasno.

Druga stvar, mislim da je veliki problem što niste pažljivo pročitali zakon, a u međuvremenu možete da izađete i na sajt Pravoslavne crkve, gde su i oni stavili svoje mišljenje o svemu tome.

Znači, postoji jedan problem. Prvo, ne spremite se dovoljno za ono o čemu pričamo, onda paušalno procenjujete i treća stvar dolazi do izražaja, a to je – ljudi, hajde da ne radimo ništa, sve je moglo bolje, sve je moglo ovako, a što baš vi, a što baš sad podnosite, a kako. Pa šta je bilo bolje, što se ništa nije radilo, što se ništa nije uradilo i

slično? Znači, mislim da je to veliki problem, tako da bih vas ja zamolio, pročitajte samo pažljivije. Nema razloga da unosite te dileme, sve je regulisano, tako da jedini je cilj da pomognemo onim ljudima kojima je potrebna pomoć.

Što niste ranije rekli, što niste sami napravili neku kampanju, što vi niste organizovali neko da potpiše donorske kartice, nego se sad naknadno sećate svega, naknadna pamet? Drago mi je zbog toga, ali jednostavno ovo je put kojim želimo da idemo.

(Đorđe Vukadinović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Izvolite.

DORĐE VUKADINOVIĆ: Gospodine ministre, ja neću nastaviti u vašem duhu. Zahvalan sam na prvom delu odgovora, i to je ono što je bitno. Vi ste sada rekli, i nadam se da će to svi čuti, da je dovoljno da se bilo koji od srodnika suprotstavi, onda saglasnosti neće biti. To je dosta važno i to jeste relativno ohrabrujuće.

Suštinska primedba i dilema moja, i ne samo moja nego i nekih kolega, i dalje ostaje. To jeste jedno zadiranje, kako bih rekao, i u oblast ljudskih prava. Ne govorim sada, nezavisno od teoloških razloga, za i protiv, ali jako je važno da građani znaju, i javnost i mediji, niko se, ili bar ja nisam čuo, ovde ne protivi – naravno, potpuno je besmisleno sad da raspravljamo o tome kao da smo neka sekta – transplantaciji, donorstvu i tome slično, samo se postavlja pitanje kako poboljšati i povećati tu mogućnost uspešnih transplantacija ali, rekao bih, ne zadirući u neka osnovna ljudska prava, i ne samo apstraktna ljudska prava nego što se tiče telesnog, psihofizičkog integriteta građana Srbije.

Mislim da ova mera, uz sve ograde koje ste vi ovde naveli, uz neke optužbe i, rekao bih, neumesne prozivke narodnih poslanika... Ja zaista nisam neko ko se služi takvim rečnikom, dakle upravo sam dobronamerno rekao da mislim da je potrebno da ne širimo paniku ni sa jedne ni sa druge strane, niti da mi vas optužujemo da vi hoćete da jurite ljude, da vadite organe ljudima na ulici, ali ni da vi, s druge strane, optužujete nas da mi sad ne želimo da pomognemo ljudima koji su bolesni.

Dakle, u redu je ovo što ste rekli, ova dopuna da će svaka nesaglasnost bilo kog srodnika zapravo sprečiti da se to tretira kao davalac organa, ali i dalje mislim da treba da razmislite, preispitate ovu meru o pretpostavljenoj saglasnosti, koja svako novorođeno dete i stanovnika, građanina države Srbije čini potencijalnim donatorom. I dalje mislim da će to stvarati paniku i unositi pometnju među ljude. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Gospodine ministre, državni sekretari, gospodo iz Ministarstva, ja mislim da, kada govorimo, i to stalno ponavljam, o struci, politika treba da bude na drugom mestu. Međutim, eto, malopre, čini mi se da je ministar malo nepotrebno iskočio kada je video neke sučeljene stavove, ali ne stavove zato što se mi ne slažemo sa zakonom, ne zato što mi smatramo da transplantacija ćelija, tkiva, organa nije dobra, onda je ministar počeo da nam objašnjava šta imamo na sajtu SPC, da li smo čitali zakon ili nismo čitali zakon. Ali ja se ne ljutim. Uzavre kod nas Srba vrlo brzo krv.

Dakle, trebalo bi sad meni da uzavre krv ako mi se kaže da je isto informaciona i pretpostavljena saglasnost. Pa ako je isto, što menjamo?

Ali ja razumem šta je jedno, razumem šta je drugo. Razumem korist donošenja zakona i upravo zbog toga Srpski pokret Dveri je na sve ove zakone podneo samo sedam amandmana. Sedam amandmana sa jednom jedinom željom da sumnje koje postoje, da li su sumnje kod nas ili su kod ljudi koji su nas delegirali da budemo ovde to sada više nije bitno, ali sumnje postoje, upravo smo pokušali da te sumnje odagnamo. Na koji način? Tamo gde je postojala mogućnost, da ne budem pregrub pa stavljam pod duple navodnike „neke trgovine“, mi smo tamo predlagali dvostruko ili trostruko veće novčane kazne da bismo odagnali sumnju da to može da se desi.

Nismo naišli na odaziv, vaše je pravo. Da ne bi postojala negativna motivacija, nego da bi motivacija bila pozitivna u smislu da ljudi pristupaju ovom hrišćanskom, ljudskom i najvećem delu, da davanjem svojih organa produže život nekome koji treba da bude iznad njih, predložili smo da ti ljudi za života imaju benefite ne samo u zdravstvenom sistemu, nego i u drugim sistemima. Opet nismo naišli na adekvatan odgovor. Složićete se da ovo nisu loše teme.

Kada sam jutros pitao na Odboru za zdravstvo zašto je Etički odbor, evo dajem sad odgovor kolegi iz DS-a, ne sumnjamo mi u kvalitet ljudi koji sede u etičkim odborima, niti smo pomislili da u to sumnjamo, ali da li vi sumnjate da u Srbiji nema korupcije? Ja ni u to ne sumnjam.

Dakle, hajde da ostavimo to, ali mi tu izbacujemo staratelja, nekoga ko je 20 godina nekog ko je hendikepiran negovao, gledao, živeo, disao sa njim i kažemo – to je Porodični zakon, njega smo obrisali. Pa ne valja Porodični zakon.

Hoćemo li se složiti da to nije logično, nije ljudski, nije humano, koju god hoćete reč mogu da tražim? I to smo isto predložili. Dobio sam obaveštenje, član 146, nisam znao kako izgleda Porodični zakon, imam pravo da ne znam, nisam sveznalica, ja sam običan narodni poslanik, seo sam u kancelariju i piše, zadnja stavka u tom zakonu, ali nije sad samo zakon ono što je humanost i nije naša sumnja zato što ne volimo ovo da radimo, nego naša sumnja je iz želje da ovo bude maksimalno dobro, da jedan kadaver spase ili produži život četiri osobe.

Odlično je koleginica Bukvić pričala u prvom delu sednice o finansijskim troškovima dijalize, šta nam to donosi, i naravno da smo svi za to, samo smo imali jasnu nameru da ove sumnje koje se mogu javiti razagnamo, da ljudi zbog toga... To nama

može da se svidi ili da nam se ne svidi, to se dešava u zemlji Srbiji, dešavalo se, znate. Pa sad kada ja čujem, kaže – nije se dešavalo u Srbiji; hajde sada opet da se vratim na početnu zluradost – pa i Kosovo je Srbija, je l' se tamo dešavalo? Verovatno smo čitali „Srce Johanovo“.

Hoće li neko da mi objasni da je logično da su Rokfeleru sedam puta presadili srce? Baš je njemu sedam puta baš to srce odgovaralo ili je bilo nešto drugo posredi? E, to su te sumnje. Ja sam zdravstveni radnik, naravno da iz sve snage ovo podržavam, naravno, da svakome produžimo život ako je nečiji život, nažalost, u situaciji da više ne može da traje, ali je primarna ideja Srpskog pokreta Dveri i moja lično bila u ovom smislu i u ovom smeru okrenuta.

Dakle, možda još nije kasno, ministar na to ima pravo, da razmisli da u toku sednice, kada dođu te tačke dnevnog reda, ti amandmani, podignemo te novčane kazne. Sve bi išlo to puta dva. Smanjićemo sumnju da tu ima mogućnosti neke trgovine, a neću da budem teoretičar zavere, i sa ovim ću završiti da bih ostavio još malo vremena za nešto drugo, da u nekoj situaciji kada neko treba da odluči, ne može da se pojavi neko pa da kaže – znaš, odluči ovako, dobićeš to.

Predviđeno je u zakonu da doktori na najmanju sumnju koji član to stopira, video sam mnoge pozitivne stvari i zato ja hvalim ovaj zakon, ali ne možete mi uzeti pravo da ono što u njemu vidim da bi možda po mom mišljenju bilo bolje na ovaj ili onaj način ne kritikujem. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar dr Zlatibor Lončar.

Izvolite.

ZLATIBOR LONČAR: Apsolutno, prvo moram da vam kažem da su to bili naši predlozi, ali ja sam mislio da vam je na Odboru neko objasnio. Ne možemo, naš predlog je da budu mnogo veće kazne. Ne možete, jer zakonodavstvo kaže ne možemo mi da kršimo nešto što već postoji u prekršajnom i drugom zakonu, da kod nas bude više nego kod drugih. Znači, zakonska regulativa nam ne dozvoljava. Isto smo to hteli.

Druga stvar što ste pričali, to ni nama nije bilo logično, nismo mogli da to ide, starateljstvo. To je Porodični zakon, koji nije pod nadzorom Ministarstva zdravlja, koji tako glasi i tako donosi. Imam ga ovde, možete da ga pogledate.

Znači, to su stvari koje nas sprečavaju. Imali smo iste predloge za to, ali iz zakonskih, ustavnih razloga ne može. Mislio sam da vam je to neko objasnio.

PREDSEDAVAJUĆI: Može, naravno. Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine ministre, na odgovorima. Dobio sam od vaših kolega danas u vezi Porodičnog zakona.

Dakle, moramo da promenimo Porodični zakon, jer ovo u ovom zakonu nije dobro. Nije naša ingerencija, ja nisam vlast. Moramo da promenimo Krivični zakon, a ne sad zbog toga što su nam dva zakona loša da pravimo treći, koji može da bude još bolji, a da nam negde ostaje loš.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Izvolite.

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Poštovani predsedavajući, pre dva dana sam izneo jedan podatak, izneću ga i danas više puta da bi građani Srbije shvatili važnost ovog predloga zakona i samog procesa transplantacije.

Dvadeset devetog marta ove godine u KC Srbije preminuo je jedan tridesettrogodišnjak, njegovo ime neću spomenuti, i zahvaljujući njegovoj donorskoj kartici koju je je potpisao, spasena su četiri ljudska života. Presađeno je jedno srce, presađena je jetra i presađena su dva bubrega. Spasena su četiri ljudska života. Njegovo telo i njegovi organi su spasili četiri ljudska života i četiri porodice. On je nastavio da živi u njima.

Nema ništa humanije, ništa bolje, nego kada produžite život. To je nešto što ne bi trebalo da sporimo kada kažemo – pa ovaj zakon možda nije dobar. Zašto nije dobar? Zato što ćemo otvoriti mogućnost da svih 22.000 pacijenata koji čekaju na organe mnogo lakše dođu do njih? Zato što ćemo vrlo lako postati član Evrotransplanta? Kao lekar znam benefite svega toga, zato što građani Srbije, ponavljam, ne znaju, u brojnim humanitarnim akcijama u kojima smo sakupljali, i preko Fonda za zdravstveno osiguranje obezbeđivali novac za lečenje naših građana u inostranstvu, najčešće u Beču, u „Algemajne krankenhaus“ klinici su bili opet pacijenti drugog reda. Iako su imali velike svote novca kod sebe, od 100 do 200.000 evra, koje je država plaćala, nisu mogli u tom trenutku da dobiju organ, zato što su prednost imali teško bolesni pacijenti iz Austrije, iz Španije, iz Skandinavskih zemalja.

Ovako, ovim priključenjem ovom programu i ovoj zajednici razvijenih naroda, humanih naroda, građani Srbije, pacijenti koji imaju problem, mnogo će lakše dobiti organ. Ovde treba da shvatimo da je priključenje i usklađivanje zakonodavstva sa ovim evropskim zemljama nešto što je dobro. Kao lekar, isključivo, ponavljam više puta, kao lekar sagledavam ovaj problem i ovu tematiku. Ovo je nešto što će pomoći pacijentima koji čekaju organe. Džabe da se mi prepiremo ovde i džabe da se pozivamo na različita, uglavnom se pozivamo na neka ljudska prava. Pa šta je jače ljudsko pravo nego pravo pacijenta da preživi? Šta je je jače od prava i zakona na život? To je meni kao lekaru prioritet i zato kažem da je dobro da imamo mogućnost da imamo veći broj donora.

Koleginica iz Socijalističke partije Srbije je lepo pričala pre dva dana, i sada je spomenula, o transplantaciji bubrega i o samom problemu dijalize. To je veliki problem. Svi ti pacijenti trenutno možda nisu životno ugroženi, ali je njihov život i kvalitet života narušen time što oni moraju na dva do tri dana da se javljaju centrima za dijalizu. Oni ne mogu da odu na more, ne mogu da odu na zimovanje, ne mogu da odu u posetu svom rođaku da li u Aleksincu ili u Somboru, ili negde gde nema tog centra za dijalizu. Ovim putem, kada vi transplantirate bubreg, oni dobiju jedan skroz novi, drugačiji život. Sam i finansijski aspekt transplantacije bubrega je otprilike, ja sad nemam tačnu ekonomsku

računicu, ali između 12 do 15 hiljada evra, a sam proces dijalize se kreće do 16.000 evra godišnje. Mi i ekonomski praktično štedimo, što mene manje interesuje koliko me interesuje kvalitet života tih pacijenata.

Kada sam na temi transplantacije bubrega, želim da spomenem jednu našu humanu građanku Marijanu Milosavljević, novinarku NIN-a, a doskoro i radnika Agencije za borbu protiv korupcije, koja je 2014. godine dala svoj bubreg svojoj drugarici koja nije mogla da dobije bubreg u Srbiji, nego je transplantacija rađena u Istanbulu. Građani Srbije su izuzetno humani i građanima Srbije samo treba lepo objasniti bez bilo kakve nervoze, bez bilo kakvog sejanja straha da će bilo ko nešto narušiti.

Znači, ovde mi kao zakonodavci, kao narodni poslanici donosimo zakon, ali verujte, ovaj zakon će sprovoditi lekari, a nemojte mi reći da neko od lekara želi da uđe u operacionu salu da ošteti pacijenta ili, ne daj bože, da mu uzme organ. To je nešto što ću u Skupštini da branim – stav struke i humanost naše profesije, jer nema humanije profesije nego što je posao lekara. Hvala vam puno.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Osnov za ovu već poprilično dugu raspravu, što je u redu, naravno, jeste amandman SRS koji je predstavljala Ružica Nikolić i koji zapravo govori o obavezi poštovanja Ustava kod donošenja svakog zakona, pa i ovog zakona.

Ministar je pokušao da nam objasni da je taj amandman u redu ali da ne može da se prihvati zato što postoje ograničenja u Porodičnom zakonu, a onda je pomenuo i Zakon o prekršajima kada su u pitanju prekršajne kazne. Valjda ste vi, ministre, u istoj vladi sa Nelom Kuburović i Zoranom Đorđevićem, da li je moguće da niste razgovarali, da niste rekli – znate, drage kolege, ovo je mnogo osetljiva materija, mnogo mogućnosti za korupciju, za kriminal, moramo ovo na najbolji mogući način zaštititi; smeta nam ova odredba Zakona o porodici, smeta nam ova odredba Zakona o prekršajima, dajte da vidimo, dajte da nam zakonodavstvo vidi da se daju predlozi za izmenu tih zakona da bi ovaj bio dobar?

Vi ćete zato vrlo brzo imati izmenu i ovog zakona i ova prethodna dva zakona o kojima ste govorili upravo zato što, iako negirate, vaš pravni osnov za donošenje svakog zakona su direktive EU. Koliko god vi to negirali, ali evo, upravo ste malopre objasnili.

U ovoj raspravi čulo se dosta ozbiljnih primedbi, ali je bilo i primedbi koje ne bi trebalo da budu primerene ovom predlogu zakona. Čuli smo neke poslanike koje govore o donatorima umesto donorima. Valjda im pao na pamet Katar i donatorstvo, ali to nije isto, ovo je nešto drugo sasvim.

Takođe, zameram i vama, Milićeviću, i ministru. Vama što niste skrenuli pažnju ministru, a ministru što je govorio o tome da poslanici dolaze nespremni. Pa on je pokazao da je kao ministar došao nespreman za predlog ovog zakona i za ovu raspravu. Nije argument predstavnika Vlade – poslanici, vi ste nespremni. To nije argument i to

ne može biti argument. Argument je nešto čime bi ministar mogao da nas ubedi da je u pravu.

Morate zaista i vi, predsedavajući, da vodite računa o takvom ponašanju ministara, ali ministar Lončar svakako zna, kada smo u pitanju mi iz SRS, da smo veoma spremni kad govorimo o njegovom ministarstvu i o njemu lično. Spremni smo ne samo u Skupštini, nego i na konferencijama, u medijima itd. Pretpostavljam da na nas nije ni mislio, ali prosto govorim principijelno. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Radeta.

Mislim da, odnosno ubeđen sam da ministar nije mislio uopšteno na sve poslanike već na jedan segment izlaganja poslanika koji je govorio pre njega, a nakon čega se on i javio.

Reč ima narodna poslanica Danica Bukvić po amandmanu.

Izvolite.

DANICA BUKVIĆ: Htela bih samo da kažem da je svakako cilj donošenja ovog zakona da se svim građanima na teritoriji cele Republike Srbije pruži jednaka mogućnost na život, odnosno jednaka mogućnost na sprovođenje transplantacije tkiva i organa pod istim uslovima.

Još jednom bih rekla da je dosada postojao princip informisane saglasnosti, a to je značilo potpisivanje donatorskih kartica. Praksa je pokazala da to potpisivanje donatorskih kartica nije značajno doprinelo povećanju broja kadaveričnih donora. Iz tog razloga se u ovom zakonu, a u skladu sa direktivama EU, jer, opet, kao što sam rekla, u velikom broju zemalja u okruženju, u 11 zemalja Evrope, primenjuje se sličan način dobijanja saglasnosti za transplantaciju sa kadaveričnog donora.

Na ovaj način, davanjem tog pristanka, kako je predloženo novim zakonom, taj postupak je pojednostavljen i pružena je mogućnost, opet sa druge strane, da svaki građanin u Republici Srbiji i nakon toga može svojom usmenom ili pisanom izjavom, ili bilo koji član njegove bliže porodice, da ospori davanje organa sa svog preminulog srodnika. Tako da smatram da ovakav način davanja saglasnosti doprinosi mogućnosti povećanja broja kadaveričnih donora. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Po amandmanu reč ima narodna poslanica Ljubica Mrdaković Todorović.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Želela sam da istaknem da je transplantaciona medicina vrh medicinske nauke i da se transplantacijama bave vrhunski stručnjaci, da je to izuzetno komplikovan posao u kome učestvuje 100 stručnjaka, vrhunskih, najeminentnijih, iz različitih oblasti, multidisciplinarni tim učestvuje u tom postupku i svako bacanje sumnje na te ljude, na mogućnost korupcije sa njihove strane je skandalozno i neprihvatljivo, jer svi ti ljudi su u službi očuvanja zdravlja i života.

Htela bih da kažem, za one koji nisu dovoljno medicinski edukovani, da se vrši procena donora nakon smrti jer se dešavalo da i mladi ljudi imaju maligne bolesti ili

metastaze, da se moždana smrt potvrđuje od strane tri člana komisije nakon prethodno urađena tri testa i da, recimo, donori ne mogu da budu osobe obolele od dijabetesa, malignih bolesti, psihijatrijskih bolesti, neuroloških bolesti, zavisnici od narkotika, teški bubrežni i srčani bolesnici, HIV pozitivne osobe, kao i osobe koje boluju od hepatita B i C. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Izvolite.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Gospodine Milićeviću, koristiću vreme ovlašćenog predstavnika.

Dame i gospodo narodni poslanici, imajući u vidu ovu današnju raspravu u pojedinostima, moram da kažem nešto što se dogodilo u ponedjeljak kada je predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić bio u bilateralnoj poseti francuskom predsedniku Makronu, gde je Makron jasno stavio do znanja srpskom predsedniku kako 2025. godina nije godina u kojoj će Srbija ući u EU, kako treba prvo da se EU reformiše, da radi na sebi, da reši svoje probleme i da ne planiraju nikakvo proširenje.

Imajući u vidu nacrt budžeta Evropske unije koji je od 2021. godine do 2027. godine, komesar za budžet EU Ettinger je rekao kako u novom nacrtu budžeta nije predviđen ni jedan jedini evro za proširenje. Republika Srbija treba da izvuče pouke iz najnovijeg izlaganja gospodina Makrona i onoga što čujemo od evropskih komesara i to može da bude lekovito za naš zakonodavni proces, da više nemamo predloge zakona čiji je samo cilj da nam što više pravo bude harmonizovano sa pravom Evropske unije, nego da gledamo da imamo zakone koji su potrebni građanima Srbije, pogotovo kada je tema tako važna kao što je zdravstvo.

Dakle, ne da obrazlažemo zakonske predloge tako što će nam otvoriti neko poglavlje, zatvoriti poglavlje, pomoći ne znam čemu ili svideti se ne znam kome, već isključivo za dobrobit građana Srbije i treba da se povede računa o tome.

U sledećih verovatno ni 100 ni 200 godina neće Srbija ući u Evropsku uniju, ali zato moram da podsetim na jednu izjavu gospodina ministra zdravlja koji je prilikom objave da je Srbija primljena u Evrotransplant rekao slavodobitno kako to znači da će srpsko zdravstvo prvo ući u EU. Dakle, Srbija kada bude jednog dana za 200 godina postala član EU, tamo će nas čekati gospodin Lončar i srpsko zdravstvo.

Bilo je nekih nejasnoća u vezi stava naše partije vezano za transplantaciju organa. Mi, naravno, nismo protiv transplantacije. Niko normalan mislim da ne može da bude protiv transplantacije, ali pretpostavljena saglasnost narušava ljudska prava i bez pretpostavljene saglasnosti treba da se pristupa ovoj temi sa oprezom, a kamoli sa ovako represivnom merom. Postavlja se pitanje – ko je vlasnik ljudskog tela? Da li je moguće da čovek nije vlasnik sopstvenog tela? Treba da podnese izjavu da neće, pa da overi, pa da to plati, pa dok mu stigne rešenje od nadležnog organa uprave koji će da vodi tu evidenciju. I šta ako odbiju nekoga ko se odluči na takav korak? Šta se onda

dešava? Hoćemo li imati upravne postupke i upravne sporove vezano za to da neko ne želi da da svoj organ državi?

Novo zakonsko rešenje je veoma nakaradno. Čuli smo ovde od predstavnika vladajuće većine kako nije problem u pretpostavljenoj saglasnosti i da postojeće zakonsko rešenje i ovo novo daju ishod isti. Ako je ishod isti, zašto menjamo zakon? Ako je dobar sadašnji naš zakon, jednostavno treba raditi na podizanju svesti građana Srbije za doniranjem organa, a ne uzimati takvu obavezu i stavljati građanima to na teret. Šta je onda sledeće? Ako ljudi nisu vlasnici sopstvenih organa, kako oni mogu da budu vlasnici bilo čega ako se 126 tamo nekih poslanika odluče da to više nije tako?

Postoji veliki problem u Srbiji vezano za ovu temu budući da je naše zdravstvo zaista veoma loše u poslednjih 18 godina. Naš narod ima jako malo poverenja u naše zdravstvene ustanove, a kako i ne bi kada smo imali situaciju da ministar zdravlja svoje zdravstvene probleme rešava u inostranstvu ne želeći da se operiše u Srbiji. Kako posle neki običan građanin Srbije, koji naravno nema novca da priušti operaciju u bilo kojoj stranoj zemlji, može da ima poverenja u srpske lekare, u srpske hirurge, ako vidi ministra zdravlja da uopšte ne želi da se operiše u srpskoj bolnici?

Tema je zaista osetljiva, a trebalo bi malo da pogledamo i šta kaže stručna javnost u nekim drugim državama koje su imale veoma opširnu raspravu oko uvođenja pretpostavljene saglasnosti. Na primer, Sajmon Bremhol, konsultant za transplantaciju jetre u bolnici „Kraljice Elizabete“ u Notingemu kaže – postoji uverenje u delu lekarske profesije da bi uvođenje pretpostavljene saglasnosti moglo da nanese štetu u odnosu poverenja između lekara koji brine o pacijentima na kraju života i njihovih porodica. Kako će porodica nekog teško obolelog čoveka da ima poverenja u lekara ako može da ima sumnju opravdanu da lekar neće dati sve od sebe da spase ili produži život članu porodice ako bude njega video kao jeftini izvor ljudskih organa? A da ne pričam o tome koliko i šta može sve da bude vezano za kriminal kada npr. vidimo da ti organi mogu da se prodaju i da se na njima zaradi negde u Zapadnoj Evropi. Šta će nemoralni i korumpirani ljudi da rade ukoliko im se ostavi ta mogućnost? Govorim, ljudi u srpskom zdravstvu, generalizujem.

Ili, šta ako se desi, što je vrlo moguće, ne bi me ništa iznenadilo, da to vidimo mi kao našu izveznu šansu na ovom putu prema EU ako mi budemo mogli više da dobijemo tapšanja po ramenu i otvaranja poglavlja, ako mi stavimo naše organe na raspolaganje nekome u Nemačkoj, ili u Holandiji, ili u Belgiji, ili bilo gde u Evropi? Ne mogu da verujem da se o tome ne razmišlja.

A sa druge strane, ono što je najveći problem jeste, da bi se uvela neka tako represivna mera kao što je pretpostavljena saglasnost i da bi se ljudi sa tim složili, treba da bude zaista široko poverenje građana Srbije u efikasnost, u humanost, u profesionalnost zdravstvenih ustanova da bi mogli ljudi da veruju da zaista neće biti takvih zloupotreba. Da li je takva situacija u Srbiji? Ja mislim da kad bismo mi hteli da ostvarimo da građani Srbije imaju poverenje, da bi trebalo na mesto ministra zdravlja

da stavimo nekog čoveka od integriteta, stručnjaka u svojoj profesiji koji ima reputaciju kao uspešan stručnjak, a ne neko ko ima reputaciju kao mesar i prate ga priče kakve ga već prate. Zaista mislim da je problem, možda je gospodin Lončar najbolji doktor na svetu...

PRESEDAVAJUĆI: Kolega, molim vas samo da se biranim rečima obraćate ministru.

ALEKSANDAR ŠEŠELj: Ja se veoma biranim rečima obraćam, gospodine Milićeviću.

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas.

ALEKSANDAR ŠEŠELj: Molim vas, dopustite mi samo da završim.

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas.

ALEKSANDAR ŠEŠELj: Dakle, možda je doktor Lončar najbolji lekar na svetu, ali činjenica je da postoji glasina da je njegov nadimak Doktor Smrt. Ja da sam na njegovom mestu, ja bih se potrudio da dokažem, da što pre pobegnem od te glasine ako nije istina, da vidim kako je to uopšte dospelo u javnost ako je to laž. Ako neko tako to prihvati kao to je tako, zaista, zašto onda da se to ne spominje?

S druge strane, vaš bivši koalicioni partner Velimir Ilić, koji nije više u vladajućoj koaliciji samo zato što su mu bili veliki apetiti i hteo je da se namiri negde u nekom preduzeću, da li su to bili „Putevi“ ili „Koridori“, dostavio je slike gospodina Lončara sa pripadnicima „zemunskog klana“.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega, ajmo samo na temu da se vratimo, molim vas.

ALEKSANDAR ŠEŠELj: Evo, ja pričam o temi.

(Milorad Mirčić: Poverenje je u pitanju.)

PRESEDAVAJUĆI: Samo se vratite na zakon i na amandmane, molim vas.

ALEKSANDAR ŠEŠELj: Ne, zaista ja pričam o temi.

Dakle, ja mislim da stvarno treba da se to tako objasni. Zašto bismo imali mi sumnje ako ne moramo, ako nije istina? Dajte da vidimo o čemu se tu radi.

Dakle, pretpostavljena saglasnost je stvar represije, nepoštovanja građana Srbije, nepoštovanja ljudskih prava i apelujem na poslanike vladajuće većine da ne podrže ovaj zakon jer direktno time rade na štetu sopstvenih građana.

PRESEDAVAJUĆI: Po amandmanu narodni poslanik Aleksandar Martinović. Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani građani Srbije, mislim da današnja rasprava svih poslanika iz opozicije, izuzev gospodina Milisavljevića, pokazuje da postoji jedna očigledna namera da se sve u Srbiji kriminalizuje i da se sve u Srbiji dovede u pitanje. Da je to tako, govori i tekst koji je objavljen u današnjem NIN-u. I nemojte da vas čudi, dame i gospodo narodni poslanici, što se baš danas u Narodnoj skupštini Republike Srbije izgovaraju ovakve stvari o tome da je Aleksandar Vučić izdajnik, da hoće da proda Kosovo i Metohiju, da je ministar Lončar mesar, da je Doktor Smrt, da ćemo da izvozimo ljudske organe itd.

Današnji NIN, inače NIN izlazi u državi Srbiji koja je diktatorska, u kojoj ne postoji sloboda medija, u kojoj postoji cenzura, u kojoj se novinari hapse, pa nekima se, navodno, bacaju bombe, hoće da se otmu i odvedu u Rumuniju itd., današnji NIN kaže, između ostalog – nije neka tajna da je Aleksandar Vučić u mladosti bio vatreni navijač „Crvene zvezde“, da je visio na šipci na Severu, pa i da je važio za žestokog momka. Valjda otuda i taj sentiment prema huliganima sa tribinama, đavo bi ga znao. Samo što je tih dana vođa „Zvezdinih“ navijača bio Arkan, koji je komandovao svima šta i kako će se urlati i, što je još važnije, kojim tonalitetom. U međuvremenu, za ovih tridesetak godina mnogo toga se promenilo. Arkan više nije živ, nestala je zemlja koja je porodila jedinog srpskog klupskog šampiona Evrope, a Vučić je postao, kaže, vođa navijača, samo je šipku zamenio predsedničkom foteljom.

To piše današnji NIN u diktatorskoj državi u kojoj Aleksandar Vučić, veliki diktator, ne dozvoljava novinarima da pišu onako kako oni misle da treba da pišu. Kaže – možda bi sva ova patologija koja plavi javni prostor u Srbiji nekome i bila zabavna da nije toliko nekrofilna i jasno nas podseća ko su oni i kako prolaze svi oni koji imaju nešto protiv njihovih starleta, političkih i onih drugih, protiv tajnih ugovora i javne perionice para, sumnjivih investitora, digitalizacije septičkih jama, bestijalne pljačke lažnih doktora nauka, kičerajskih fontana i doslovno burazerske ekonomije. Ta maligna plitkoća vučićevske histerije samo je vrh decenijama preuzimanog narativa u Srbiji, kao velikoj i moćnoj balkanskoj, pruskoj itd.

Onda se kaže za predsednika Republike da je vođa navijača i konstantno se u tekstu Aleksandar Vučić naziva ne predsednikom Republike, nego vođom navijača. Kaže – može biti da se vođa navijača opsetio davnašnjeg mladalačkog sna o granici Karlobag – Ogulin – Karlovac – Virovitica koji bi, samo da se ostvario, Luku Modrića, rođenog Zadrana i najboljeg igrača Svetskog prvenstva, čisto po geografskoj liniji, a boga mi i komandnoj, svrstao u srpski tim, pa bi Vučić umesto hrvatske predsednice bio u poziciji da bude u mokroj majici, da Putina bez kišobrana, razume se, još jedanput slaže da je cilj Srbije vojna neutralnost. Čudo jedno koliko za vođu navijača može da bude frustrirajuće kada njegovom timu pređe u naviku da gubi.

Zašto ovo čitam? Zato što je očigledno da se u Srbiji stvara atmosfera da u ovoj našoj državi ništa ne valja. Dakle, da pokušam da rezimiram. Predsednik Republike je vođa navijača, Milojko Pantić ga naziva vođom državnih razbojnika. To je onaj bivši sportski komentator. Ministar zdravlja nam je mesar i trgovac ljudskim organima. Investicije su sumnjive. Laže Vučić da se u Srbiji otvaraju fabrike. To je sve laž. Laže Vučić i o visini direktnih stranih investicija i domaćih investicija. Laže Vučić da je u poslednje dve godine otvoreno u Srbiji preko 150.000 radnih mesta. Kriminalizuje se zakon o presađivanju ljudskih organa. Sada ćemo, navodno, da izvozimo ljudske organe. U zakon se stavlja nešto što u zakonu ne piše.

Čuo sam maločas – šta ako čovek izjavi da ne želi da se presade njegovi organi, pa onda neki organ uprave donese rešenje? Izvinite, toga u zakonu nema. Obmanjujete

javnost. Dovoljno je da čovek da usmenu ili pisanu izjavu da ne želi da se presade njegovi organi i time je stvar završena. Ne vodi se nikakav upravni postupak, ne vodi se nikakav upravni spor. Nema nikakve dileme da je čovek izjavio svoju volju da ne želi da se njegovi organi presade.

Danas ponovo čujemo jednu monstruoznu optužbu. Verujte mi, ja se naježim kada čujem da u Narodnoj skupštini Republike Srbije ministra zdravlja nazivate mesarom i trgovcem ljudskim organima. To su monstruozne optužbe. Ne znam da li ste vi svesni svojih reči.

Sa druge strane, ne mogu da se otmem utisku jednog visokog stepena licemerja. Zlatibor Lončar je danas mesar, trgovac ljudskim organima i Doktor Smrt, ali doktor Zlatibor Lončar je bio dobar i nije bio Doktor Smrt, i nije bio trgovac ljudskim organima kada je predložio vašeg dojučerašnjeg kolegu, narodnog poslanika Milovana Bojića da bude direktor Instituta za kardiovaskularne bolesti „Dedinje“. Što tada niste rekli – pa neću da mi Doktor Smrt predlaže direktora Instituta, pa neću da mi taj čovek predlaže direktora Instituta, trgovao je ljudskim organima, slikao se sa Zemunskim klanom itd.? Ne, vi imate dvostruke standarde. Kada treba vaš kadar da bude direktor, dobar je ministar zdravlja, nije se slikao sa „Zemuncima“, nije trgovao ljudskim organima, nije bio Doktor Smrt. Odjedanput čovek postaje monstrum. Dakle, čovek je monstrum, trguje ljudskim organima, kasapi ljude, nudi organe građana Republike Srbije nekome u EU.

Dakle, ovde smo čuli najmonstruoznije moguće optužbe protiv Zlatibora Lončara. Naravno, sve to je deo jedne sveopšte kampanje, koja se vodi ne protiv vlasti u Srbiji, što je u demokratskim sistemima legitimno, ovde se vodi kampanja protiv države Srbije i to na svim poljima, na političkom polju, na ekonomskom polju, na vojnobezbednosnom polju, evo sada i na zdravstvenom polju.

Moram da kažem jednu stvar kao pravnik onima koji to ne znaju, kaže – ko je vlasnik organa umrlog lica? Umrlo lice nije vlasnik više ničega. Po Zakonu o nasleđivanju, citiram Zakon o nasleđivanju: „Nasleđe se otvara smrću čovekovom“. Tako piše u Zakonu o nasleđivanju. Dakle, čovek kada umre, tog momenta nije više vlasnik bilo čega, pa nije vlasnik ni svojih organa. A ako je protivan tome da se njegovi organi presade drugome čoveku, on za života može da da usmenu ili pisanu izjavu da to ne želi i ne vodi se nikakav upravni postupak, i ne vodi se nikakav upravni spor, niti bilo koji organ uprave o tome donosi bilo kakvo rešenje.

To što govorite, ne piše u zakonu. To je u funkciji plašenja građana. To je u funkciji kriminalizacije srpskog zdravstva. Da stvar bude još gora, vi vodite kampanju ne protiv Zlatibora Lončara, vi vodite kampanju protiv, maltene, svih lekara u Srbiji. Svi su korumpirani, namerno će hteti da ubiju ljude, namerno neće hteti dobro da ih leče da bi trgovali njihovim organima itd.

S druge strane, slušamo svakoga dana priče kako nam lekari odlaze iz zemlje. Kako to da su ti lekari dobri za Nemačku, za Švedsku, za Dansku, za Švajcarsku, a u

Srbiji su kasapi, mesari, Doktori Smrt, ubijaju ljude, ne leče ih kako treba? Kaže – građani nemaju poverenja u zdravstveni sistem. Ko je to merio?

(Vjerica Radeta: Ko je merio da ima?)

Pa merili su na izborima, gospođo Radeta, i 2012. i 2014. i 2016. i 2017. godine. Sve je bilo na proveri. Vi kada idete u kampanju, vi idete u kampanju sa političkim programom. Deo političkog programa je i šta ćete da uradite u oblasti zdravlja. Građani su rekli, između ostalog, i da Zlatibor Lončar dobro radi svoj posao. Lončar je, između ostalog, kao deo tima Aleksandra Vučića dobio podršku građana na tim izborima. Ubedljivu podršku.

Ovo želim da kažem bez namere da se mešam u medicinske teme. Ja nisam lekar i neću da pričam o stvarima koje ne znam. Završio sam Pravni fakultet, ali ovo što čujemo danas u Narodnoj skupštini, i danas i prethodnih dana, neodoljivo me podseća na jednu dobro organizovanu atmosferu u kojoj sve u Srbiji treba da se prikaže u najmračnijem mogućem svetlu.

Sada se vodi kampanja protiv lekara, vodi se kampanja protiv ministra zdravlja, ima pojedinih usijanih glava u opozicionim redovima koji vode kampanju protiv fabrika. Danas nam kažu da ne treba presađivati ljudske organe, pre su nam govorili da ne treba da otvaramo fabrike, šta će nam radna mesta, šta će nam investicije iz Nemačke, šta će nam investicije iz Turske. Hajde da zabetoniramo Srbiju, da je konzerviramo, da je stavimo u jednu veliku teglu i da ona bude narednih 300 godina onakva kakva je danas. Ne, mi želimo Srbiju da promenimo, da Srbija bude bolja, da Srbija ide napred. Niko nije govorio, i to je takođe jedna velika obmana, kada ste čuli od Aleksandra Vučića – Srbija će ući u Evropsku uniju 2025. godine? Nije rekao nikada, niti je rekao bilo ko od ministara u Vladi Srbije, niti je rekao bilo ko od narodnih poslanika. Rekao je – težimo da uđemo u EU zato što težimo tom tipu društva, a da li ćemo ući u EU, to ne zavisi samo od nas. To zavisi od EU, to zavisi od unutrašnjih prilika unutar EU.

Jedini ko je licitirao sa datumom ulaska u EU bio je Boris Tadić. Godine 2004. je Boris Tadić rekao, i to mu je bio jedan od glavnih aduta u predizbornoj kampanji – ako ja pobedim, Srbija ulazi u EU 2007. godine. U kampanji za predsedničke izbore 2008. godine tvrdio je da ako on pobedi, Srbija ulazi u EU 2012. godine. Ni od jednog predstavnika SNS niste čuli da Srbija ulazi u EU 2025. godine. Težimo tome da naše društvo u svim oblastima društvenog života, pa i u oblasti zdravstva, prilagodimo standardima koji važe u EU. To je ono što je mnogo važnije od formalnog članstva u EU.

Mi hoćemo iznutra da poboljšamo stvari u Srbiji, da naši poljoprivrednici, da naši lekari, da naši profesori uživaju one benefite, one povlastice, one privilegije, onaj standard koji imaju ljudi u EU. Kada ćemo ući u EU formalno, pa dopustite, to nije stvar samo Srbije, to je stvar i same EU.

Sve države članice EU moraju da vam ratifikuju ugovor o pristupanju EU. Znači, tu nema nikakvih dilema da ulazak u EU ne zavisi samo od Srbije. Ali nije to bitno.

Nisu bitne godine. Bitno je da uradimo sve što je do nas da Srbija bude bolje mesto za život, da nam se između ostalog i građani bolje i efikasnije leče.

Ja imam poverenja u srpske lekare, ja imam poverenje u srpske medicinske sestre, ja imam poverenje i u srpskog ministra zdravlja i ne bi mi palo na pamet da čoveka koji je ministar zdravlja u Republici Srbiji nazovem Doktorom Smrt, da mu kažem da je trgovao ljudskim organima samo zato što je to rekao Velimir Ilić. Mislim, to je nešto što je krajnje apsurdno i krajnje besmisleno.

Vama, gospodine ministre, želim da kažem da razumem vašu poziciju. Nije lako slušati ovoliku količinu ne samo neznanja, ne samo nepoznavanja onoga što piše u Predlogu zakona jedne, ja ne znam kako to da nazovem, ali patološke mržnje koja se pokazuje ovde prema vama. Evo, mi poslanici SNS učinićemo sve da vam boravak u Narodnoj skupštini i borbu za ovaj predlog zakona olakšamo. Glasaćemo za ovaj predlog zakona zato što mislimo da je dobar, zato što mislimo da je human i zato što vodimo računa o još jednoj ljudskoj dimenziji, a to je dimenzija ljudskih prava bolesnih ljudi.

Vi stalno govorite o ljudskim pravima umrlog lica. Čovek kada umre više nema nikakvih prava i nikakvih obaveza, ali šta ćemo sa bolesnim ljudima, koji su živi a imaju šansu da se izleče? Imaju šanse da se izleče bolesna deca, bolesni muškarci, bolesne žene, na kraju krajeva, da nas ima više u Srbiji, da smanjimo stopu mortaliteta. Hajde da govorimo o ljudskim pravima bolesnih lica. Mislim da Predlog zakona ide u korist ljudskih prava bolesnih lica. Lakše će bolestan čovek kome treba nečije srce, nečiji bubrezi, nečija jetra da dođe do tih vitalnih organa ako usvojimo ovaj predlog zakona, nego ako ga ne usvojimo.

Dakle, vodimo računa o ljudskim pravima bolesnih ljudi, a o ljudskim pravima, nažalost, umrlog čoveka ima ko će da se stara. Oni koji veruju u Boga znaju ko se stara o mrtvima, ali hajde mi da se postaramo o živima, da mi ne radimo Božji posao, neka Bog radi svoj posao, a mi ljudi da radimo naš ljudski posao. Ljudski je posao lekara pre svega, ali i nas narodnih poslanika, da učinimo sve da bolesnom čoveku pomognemo i da onome ko je bolestan omogućimo da bude zdrav.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Šešelj, vi ste želeli repliku? Kao ovlašćenom predstavniku SRS omogućiću vam, ali najpre moram dati reč ministru.

Pre nego što nastavimo sa raspravom, poštovane kolege i kolegice, želim još jednom da vas zamolim, imajući pre svega na umu značaj i važnost zakonskih predloga o kojima danas govorimo, potpuno razumem da svaki poslanički klub ima legitimno pravo da iznosi svoje političke stavove, ali vas zaista molim da današnju raspravu nastavimo u jednom demokratskom duhu i da se u međusobnom dijalogu obraćamo jedni drugima sa uvažavanjem i poštovanjem.

Reč ima ministar dr Zlatibor Lončar.

Izvolite.

ZLATIBOR LONČAR: Prvo želim najiskrenije da se izvinim građanima Srbije, posebno teško obolelima koji ovu sednicu gledaju sa nadom da će im biti bolje, da mi mislimo na njih i da ćemo nešto uraditi za njih. Još jednom vam se izvinjavam.

Situacija je takva kakva jeste. Mislim da svako ko govori, najviše govori o sebi. Predlažem samo jednu stvar, a to je da svako od nas kada ustane ujutru treba da se pogleda u ogledalo, da razmisli o sebi, ko je, šta je, kakav je, pa tek onda da priča o nekom drugom.

Sledeća stvar, da ljudi i vi znate, ja neću ulaziti u to, ja neću zloupotrebljavati, suština ove priče jeste – radi se o preko 10 miliona evra koji su stigli da se vrate. Neko je izvaran za 10 miliona evra. Suština ove priče je to. Ali ja ne žurim nigde, polako ćemo i sa tim. Srbija ima jedan veliki problem, a to je da se ozbiljni prevaranti koji nisu iz Srbije trenutno nalaze na pozicijama u Srbiji. Srbija mora o tome da povede računa i da rešava to.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Izvolite, gospodine Šešelj.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, pomenut je prof. dr Milovan Bojić i pohvaljujem Vladu Republike Srbije što je on postavljen na mesto direktora Kardiovaskularnog instituta „Dedinje“. Čovek je svetski i uvaženi profesor kardiologije. Kamo sreće, i vi da razmišljate za dobrobit građana Srbije, vi biste njega postavili za ministra. Ja bih to pozdravio.

Sa druge strane, čiji su ljudski organi? Da li su ljudski organi pokretna svojina, pa može neko da ih proda ili da ih kupi kako hoće? Kada neki čovek umre, da li oni idu na ostavinsku raspravu kao ostala imovina umrlog lica? To mi nije jasno.

Gospodine ministre, umesto da odgovarate meni, vi treba da objasnite ova rešenja. Zna, kada se ujutru pogledam u ogledalo, vidim u čošku vašu sliku sa Dušanom Spasojevićem Šiptarom. To je ono što stoji na mom ogledalu.

(Predsedavajući: Kolega Šešelj, molim vas još jednom.)

Tako mi je na ogledalu. Ja znam kako ja izgledam.

Dakle, apelujem na vas, podržavam to što ste rekli, Milovan Bojić treba da bude ministar zdravlja, trebalo bi to da predložite. Poslanička grupa SRS bi glasala za.

Dakle, nemojte da donosite ove zakone i da maskirate kritiku zakona mržnjom prema Vučiću ili prema bilo kome. Niko nikoga ne mrzi, samo mislim da su nam na prvom mestu interesi građana Srbije.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Stvar oko ministra zdravlja je vrlo jednostavna. Morate da pobedite na izborima, da osvojite većinu u Narodnoj skupštini i onda postavite za ministra zdravlja koga god želite.

Ali ja sam govorio o nečem drugom. Govorio sam o jednoj vrsti političkog licemerja da je Zlatibor Lončar dobar kada treba da predloži Milovana Bojića za direktora Instituta. Onda vi u ogledalu ne vidite Dušana Spasojevića, onda ne vidite Zlatibora Lončara kao Doktora Smrt, ali vidite sve to danas kada raspravljamo u pojedinostima o ovim predlozima zakona.

Govorili ste o nekoj pokretnoj imovini, o tome da li je nešto predmet ostavinske rasprave. Pa naravno da nije. Vi ste maločas rekli – ko je vlasnik organa umrlog čoveka? Takvo pitanje se ne postavlja. Čovek koji je umro više nije vlasnik bilo čega, pa nije vlasnik ni svojih organa. Ako čovek umre, a pre toga je dao izjavu da ne želi da mu se presade organi nekom drugom, ti organi neće biti presađeni.

Ali ono što sam vam ja rekao, nemojte da stavljate u Predlog zakona nešto što u zakonu ne piše. Ako mislite da uplašite građane Srbije, nemojte da mislite da su građani Srbije baš toliko neuki i baš toliko da nemaju poverenja u državu u kojoj žive. Nema nikakvog upravnog postupka, nema nikakvog rešenja, ne vodi se nikakav upravni spor, dakle toga u Predlogu zakona nema.

(Predsedavajući: Zahvaljujem.)

Evo, završavam.

Dakle, suština je da se olakša bolesnim ljudima kojima je neophodno zarad njihovog zdravlja da im se presade organi, da se taj posao olakša, a onaj ko ne želi da se njegovi organi presade, to vrlo jednostavno može da spreči time što će dati, zakon je čak i liberalniji nego što bi po mom mišljenju trebalo da bude, zakon kaže – usmenu ili pisanu izjavu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Izvolite, gospodine Šešelj.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Mislim da raspravu ne treba da svodimo na pojedince. Kada zafale argumenti za ovaj zakon, onda je to napad na Vučića, na srpsko zdravstvo itd. Nije. Dakle, ovo je sve o ovom zakonu i poverenju koje država traži od svojih građana, kao što to piše u obrazloženju zakona koji je podnela Vlada. Dakle, traži se i cilj je da se poverenje građana u zdravstveni sistem poboljša. To piše u obrazloženju.

Nisam rekao da je Zlatibor Lončar trgovac organima, niti da su lekari u Srbiji loši, niti da je svima cilj samo da se dokopaju organa jeftino kako bi ih prodali na crno itd. Ja sam samo ostavio, tj. čitajući ovaj zakon ostavlja se ta mogućnost da se tako nešto dogodi. Treba da vodite računa o tome, a ne da svaku kritiku ovde povezujete sa iracionalnim napadima na Aleksandra Vučića i ne znam ni ja na koga, ne znam ni ja zbog čega.

Voleo bih da vidim šta će da vam kaže Aleksandar Vučić kada kažete da nikad nije izjavio da će Srbija biti član Evropske unije 2025. godine. Izjavio je to više od sto puta i to svi znaju. Sada kada od toga nema ništa, sada će verovatno da se pretvara ili ćete da se pretvarate da to nikad niko od vas nije rekao.

Ne pozivam se na Velimira Ilića zato što je on kredibilan izvor, nego zato što je, jednostavno, kada ste ga pustili niz vodu, a trebalo je to da uradite mnogo ranije, počeo da priča sve ovo što priča. Niko ga nije demantovao, a taj čovek je bio zajedno sa vama i gospodinom Lončarom na listi poslaničkoj. Građani koji su birali vas da sedite ovde, birali su i tog Velimira Ilića.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Ja bih voleo da mi date od tih 100 izjava jednu u kojoj Aleksandar Vučić kaže da će Srbija ući u Evropsku uniju 2025. godine. Koliko ja znam, mada sam ja sada i čovek u godinama, ali rekao bih da Velimir Ilić nije bio na izornoj listi za narodne poslanike za izbore koji su održani 2016. godine, a to je ovaj saziv Parlamenta.

Što se tiče mržnje, ja ne znam da li vi lično nekoga mrzite ili govorite zato što vam je rečeno da bi bilo dobro da to kažete, ali kada ministra zdravlja nazovete čovekom koji je Doktor Smrt, kada kažete da je on trgovac ljudskim organima, danas ste ga nazvali mesarom, ja ne vidim o čemu se tu drugo radi sem o mržnji prema jednom čoveku. Ne znam da li uopšte ima svrhe polemisati sa vama na taj način. Ja pokušavam da objasnim građanima Srbije...

(Milorad Mirčić dobacuje.)

Dobro, hvala vam, gospodine Mirčiću, što dobacujete.

Ja pokušavam da objasnim građanima Srbije da će ovaj predlog zakona apsolutno imati podršku svih poslanika Srpske napredne stranke. Apsolutno verujem u to da većina građana Srbije ima ogromno poverenje u srpske lekare i u srpski zdravstveni sistem i čvrsto verujem u to da će ovaj predlog zakona omogućiti ljudima kojima je neophodna transplantacija da bi im se spasao život, da će im izaći u susret i da ćemo imati u Srbiji mnogo manje bolesnih ljudi, posebno ljudi kojima će trebati nečiji tuđi organi da bi mogli normalno da žive.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu reč ima narodna poslanica Tatjana Macura.

Izvolite.

TATJANA MACURA: Zahvaljujem, predsedavajući.

Jedno vreme sam se dvoumila da li da se javim za povredu Poslovnika ili po amandmanu i onda sam se odlučila za ovo drugo iz prostog razloga što ne znam gde bih se pre javila za povredu Poslovnika.

Ja bih želela građane Srbije koji prate ovaj prenos, moram samo da naglasim da ću koristiti vreme ovlašćenog predstavnika, da podsetim da mi trenutno raspravljamo o zakonu o ljudskim ćelijama i tkivima i trenutno se raspravlja o amandmanu na naslov ovog zakona. Dakle, ne samo da se sada vodi rasprava slobodnim stilom, ko o čemu hoće i na koji način to želi da radi, čini mi se da, pošto se dominantno razgovara o temi

doniranja organa, nismo mogli da više unizimo ovu temu, osim što smo dozvolili da ova rasprava ovako teče kako teče.

Iz poštovanja prema ljudima koji su se već dosada pisanim putem odlučili na to da doniraju svoje organe nakon smrti, iz poštovanja prema onima koji se dvoume, ova rasprava nikako nije smela da ode u ovom pravcu. Ako mi izražavamo sumnju i bojazan ovde kao narodni poslanici da ovaj zakon na neki način može da se zloupotrebi, onda moramo vrlo da vodimo računa na koji to način komuniciramo. Građani gledaju i mi nosimo jednu dozu velike odgovornosti u tome kako će se podizati svest u javnosti o tome da je neophodno da imamo što veći broj dobrovoljnih davalaca organa.

Ja nisam mogla da zamislim ni u najluđim snovima da će se jedan ovakav zakon zloupotrebiti za prikupljanje ne jeftinih, ovo su najjeftiniji mogući politički poeni. Pojedinci se pozivaju na struku kao lekari, pojedinci se pozivaju na struku kao pravnici i u tom smislu ne znam ko je bio gori, čast izuzecima, njih ima, na našu veliku sreću u Skupštini Srbije u većem broju koji razumeju o čemu se raspravlja i koji na adekvatan način raspravljaju o ovoj temi, ali je mali broj, i užasno su glasni u tome da ovu temu na svaki mogući način degradiraju.

Kada je bila rasprava u načelu, apelovala sam na ministra ako može da utiče na to da se besmisleni amandmani ne podnose. Dakle, ne samo da utičete, ja razumem i slobodu poslanika, međutim, kada pogledate na koji način su podneti amandmani, šta se u ovim amandmanima traži i suštinski da postoji jako mali broj amandmana koji su zaista onakvi kakvi treba da budu i koji mogu uticati na ovaj zakon da on iz ove skupštine izađe kvalitetniji i bolji, u interesu naših građana, mi smo u stvari dozvolili da danas raspravljamo o tome šta piše u novinama NIN, o tome da li i kako je tekao razgovor sa Emanuelom Makronom, koji, ja sam sigurna, nema apsolutno nikakve veze sa ćelijama i tkivima, zatim da se razgovara o tome ko je kakav uspeh ostvario na izborima i kakav će tek uspeh da ostvari, a tema je – ljudske ćelije i tkiva.

Čak i da skrenete sa ove teme na zakon broj dva, koji je na dnevnom redu i koji verovatno neće doći na red u skupštinskoj raspravi u pojedinostima, vi ste čak i tu temu koja neće doći na raspravu uspele svojim ponašanjem i nastupima da degradirate.

Dakle, ja vas molim, narodni poslanici, kolege drage, da vodite računa o tome kako nastupate. Narod vas gleda, narod nas gleda i od nas očekuje jednu dozu ozbiljnosti, a cilj nam je svima da se podigne svest u javnosti. Svaka izgovorena reč ovde mora da utiče na to, ma kakvu teoriju zastupali, da li smo za to da bude pretpostavljena saglasnost ili pisana saglasnost, cilj je jedan, a to je podizanje svesti u javnosti da se podigne broj donora organa. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Macura, moram najpre, odnosno pre nego što dam reč kolegici koja se javila, da vam kažem da zaista ne želim da verujem da imate za cilj da sprečite demokratsku raspravu i sučeljavanje mišljenja u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Sa druge strane molim vas, više puta ste pomenuli reči – besmisleni amandmani. Ja vas molim da to ne činite, jer i to predstavlja urušavanje dostojanstva Narodne skupštine i vređanje narodnih poslanika. Legitimno je pravo svakog narodnog poslanika da podnese amandman shodno Poslovniku o radu Narodne skupštine Republike Srbije. Kao što znate proceduru, amandman da li će se naći u raspravi, da li će biti tema aktuelnog skupštinskog zasedanja zavisi pre svega od resornog odbora. S obzirom na to da su svi amandmani tema današnje rasprave, dakle sve sugestije koje ste imali mogli ste da uputite na sednici resornog odbora.

Ja kao predsedavajući veoma teško mogu da predvidim o čemu će govoriti narodni poslanici, a trudim se da kroz sugestije i predloge, ne sankcionisanje, ne kažnjavanje, nerado to činim, vi to jako dobro znate, trudim se da omogućim narodnim poslanicima da u nekom trenutku imaju i širi aspekt sagledavanja aktuelne teme. Zahvaljujem.

Reč ima narodna poslanica Danica Bukvić po amandmanu.

Izvolite.

DANICA BUKVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Moram da kažem prvo da mi je malo žao što smo skrenuli sa osnovne teme ovog zasedanja, a to je donošenje ovih zakona koji se tiču rešavanja osnovnog ljudskog prava, a to je pravo na život, jer kao što je već rečeno, 2.000 ljudi u ovoj zemlji, od toga 800 bubrežnih bolesnika čeka na transplantaciju organa. Osim bubrežnih bolesnika kojima se život može produžiti dijalizom, svi ovi drugi bolesnici mogu da nastave da žive samo ukoliko se kod njih uradi transplantacija organa. Zato je svako donošenje zakona i poboljšanje uslova sa povećanjem broja kadaveričnih donora od velikog značaja jer omogućava da ti ljudi žive.

S druge strane, mi nismo prva ni jedina zemlja koja donosi zakon gde se u zakonu navodi pretpostavljena saglasnost, 11 zemalja Evrope je donelo sličan zakon, odnosno u 11 zemalja Evrope postoji pretpostavljena saglasnost.

Očekujemo da će na ovaj način biti povećan broj kadaveričnih donora, odnosno da ćemo se na taj način približiti broju 10, a što će biti uslov da naša zemlja postane članica ili Evrotransplanta ili neke druge organizacije za transplantaciju tkiva, a čime će opet biti omogućena brža dostupnost potrebnih organa ljudima kojima je život moguć jedino ako im se organ presadi.

Sigurna sam da ljudi koji žive dan za dan čekajući presađivanje organa, željno očekuju da mi ovu raspravu završimo i zakon donesemo.

U zakonu je jasno napisano da je darivanje ljudskih organa dobrovoljno i bez finansijske nadoknade, da primena ovog načina lečenja, odnosno presađivanje ljudskih organa se vrši samo kada je to medicinski opravdano, odnosno kada je to najpovoljniji način lečenja, da zakon nalaže poštovanje načela jednake dostupnosti ljudskih organa svakom licu kod koga je postavljena indikacija za presađivanje, bez diskriminacije.

Naravno da će naša poslanička grupa u danu za glasanje podržati ove predložene zakone. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala.

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima Milorad Mirčić.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, amandman SRS na naslov glasi, kada su u pitanju ljudske ćelije i tkiva, da se koriste za lečenje ljudi.

To je samo dodatno preciziranje ovog naslova. Ministarstvo to ne prihvata tvrdeći da je u tekstu zakona jasno sve izdefinisano. Suština i ovog i drugog zakona je, to je na kraju krajeva i predlagač naveo, vraćanje poverenja.

Znate, ima jedna istinita anegdota o De Golu, predsedniku Francuske. Kada je teško oboleo, bila je potrebna hirurška intervencija. Francuski lekari su predlagali da se to uradi sa velikom sigurnošću tako što će to uraditi američki hirurzi. On je rekao: „Ako je za umiranje, ako je suđeno da umrem, umreću od francuske ruke“, pri tome jasno dajući do znanja da on kao prvi čovek Francuske ima poverenje u lekare njegove države.

Mi smo ovde u situaciji da i kada raspravljamo o ovome zakonu i uopšte o poverenju koje se odnosi na medicinsko osoblje, ubeđujemo ljude da sada ova garnitura koja je u Vladi, oni se razlikuju od prethodnih i tako redom iz saziva u saziv.

Mi smo imali jedan primer gde je i kolega iz SRS Šešelj naveo da je prethodni ministar tražio intervenciju lekarsku u inostranstvu. Pa zamislite kakav je to paradoks da ministar zdravlja ide da traži usluge u inostranstvu, a on je taj koji je prvi među svim lekarima.

Sada se spočitava nama srpskim radikalima da imamo određenu rezervu. Naravno da imamo određenu rezervu. Mi imamo rezervu na Predlog ovog zakona zato što je u kolonijalnim državama pravilo da se pravo čoveka, ljudsko pravo, stavlja u drugi plan, a da se zdravstvena zaštita i zaštita života koriste kao pokriće za sve ono što eventualno mogu da budu loše namere i nema zamerke poslanicima koji izražavaju svoju sumnju.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega.

Dušan Milisavljević po amandmanu.

Izvolite.

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Par puta smo u toku dana imali prilike da čujemo da se jedan bivši ministar lečio, operisao u jednoj stranoj zemlji i želim da izrazim i svoj stav, mada sam ga izražavao i u prethodnim sazivima Parlamenta, da je to bila jedna velika sramota i da je on tim činom pljunuo na ceo zdravstveni sistem Srbije.

To je jedna sramota koja se desila i koja ne odražava pravo stanje zdravstvenog sistema. Znači, to govori o toj ličnosti i on je pokazao svoje pravo lice, ali to ne pokazuje

lice zdravstvenog sistema Srbije gde lekari takvu intervenciju rade sa istom uspešnošću kao što su radile kolege gde se on lečio.

Tako da, opet, i u prethodnim sazivima sam to spominjao kao jedan frapantan primer jednog nepoštovanja sistema koji vodite i time je on praktično stvarno poslao jednu jako lošu poruku, on je praktično pljunuo na zdravstveni sistem Srbije koji i te kako treba da se poštuje jer ima izuzetno dobre lekare i medicinske sestre.

Ja ne bih dalje ulazio u hvaljenje našeg sistema, ali sam želeo da kažem, kolega što je rekao, jeste to je tačno i to je velika uvreda, ali to nije razlog da u narednoj diskusiji ne verujemo struci koja radi vrlo ozbiljne operativne zahvate. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, dr Milisavljeviću.

Milorad Mirčić.

Izvolite.

MIŁORAD MIRČIĆ: Hvala, kolega, na pomoći, samo što ne znam iz kojih razloga ne govorite puno ime i prezime tog ministra, to je čuveni Novica...

(Dušan Milisavljević: Nije Novica, nego Tomica.)

Tomica Milosavljević. Novica ili Tomica sada nije bitno, bitno da je bivši, na svu sreću. Ali kako onda da tumačimo sledeću činjenicu? Mi imamo primer koji se nedavno desio, da lekar sa VMA koji je bio u timu za transplantaciju bubrega, zbog situacije sveukupne u zdravstvu, zbog svog ličnog statusa, čovek se opredelio rešavajući svoju egzistenciju i iz niza drugih moralnih razloga otišao je u privatnu kliniku da, kako kažu vaše kolege lekari, cedi bubuljice, a tako vredan i značajan stručnjak jednostavno nije zavredeo pažnju da bilo ko iz Ministarstva kaže – pa da vidimo da li možemo da rešimo taj problem.

Kako da objasnimo situaciju kada se tim za presađivanje jetre bukvalno iz dana u dan raspada? Nemaju ni one koji su bili nosioci tih poslova, a presađivanje jetre u Srbiji vrši tim koji se dovodi iz Hrvatske. Kako to da objasnimo? Kako u to da ubedimo obične građane? Hajde, nas možete da ubedite, da kažete – Tomica je bio loš. Što bi se ovaj što je sad aktuelni razlikovao od njega po pitanju kritike? Vidite kako je preosetljiv kada mu se kaže da je bio blizak Zemunskom klanu. Umesto da na sudu dokazuje da nije i da tuži, šta ga boli briga, on ovde vređa poslanike.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar dr Zlatibor Lončar.

Izvolite.

ZLATIBOR LONČAR: Žao mi je što imate kratko pamćenje. Na sudu je to rešeno odavno. Presudu sam dobio jednu, drugu, uplatio u humanitarne svrhe, tako da to zna cela Srbija. To je jedna stvar.

Druga stvar, nisam igrao šah i niko mi nije punio dušek za spavanje parama.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima po amandmanu Milorad Mirčić.

MILORAD MIRČIĆ: Gospodine Lončar, vi bi trebalo da naučite osnovno pravilo ponašanja izvršne vlasti u ovoj kući.

Mi ovde možemo da budemo stručni a i ne moramo, možemo da vas pitamo nešto što je logično i što nije. Vi nemate nikakvo pravo, nijedan osnov da se na taj način obraćate poslanicima. Da li neko ima pamćenje ili nema, ja se ne sećam da ste demantovali ono što je Bagzi kao svedok-saradnik izjavio o vašoj ulozi, a bio sam u prilici da gledam ta dokumenta i tu je izjavu ponovio na sudu.

On je svedok-saradnik i mora da govori samo istinu, inače u suprotnom gubi taj status. Da li je neko igrao šah? Jeste, i priznao je Vojislav Šešelj u svojoj izjavi. Izjavu je dao pred zamenikom javnog tužioca, i to nije tajno, a vi sve što je vezano za Zemunski klan jednostavno krijete kao zmija noge.

Vi ste dobili spor protiv Velimira Ilića. Probajte da se pojavite pred Bagzijem pa da demantujete to.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Dr Zlatibor Lončar, ministar.

Izvolite.

ZLATIBOR LONČAR: Nažalost, vi opet niste dobro informisani. Sve izjave i sve što je rečeno, to su sud i tužilaštvo proverili i doneli zaključak, a zaključak je bio taj da nije bilo nikakvih aktivnosti niti je bilo elemenata za bilo kakvu aktivnost i da se pojavim na sudu. Toliko o tome o čemu vi pričate.

Mislim da to sigurno znate, ali pretpostavljam da to pričate jer vam odgovara. Znači, sud i tužilaštvo doneli su odluke koje svi znaju.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite, koleginice Radeta.

VJERICA RADETA: Vidite kako malo treba da se ministar iznervira iako sve vreme pokušava da ignoriše ono što govore poslanici SRS i onda, naravno, iznese veliku neistinu kada pominje igranje šaha. Govori se ovde o Zemunskom klanu, a ne o Ljubiši Čumetu sa kojim je Vojislav Šešelj igrao šah. Nešto ste pobrkali, naravno namerno.

Razumemo mi da ovde poslanici vlasti brane i ministra i da brane predloge Vlade, ali čini mi se da ovde uglavnom govore o predlozima ministra, kao da Vlada ne postoji. Nemojte da demagoškim pričama pokušavate da javnosti kažete da je neko ko je protiv ovog zakona i ko konkretnim argumentima objašnjava zbog čega je protiv da kažete – evo, vi ste protiv bolesnih ljudi, mi štitimo prava bolesnik ljudi. Kako štitite prava bolesnih ljudi? Onako što vam se pojavljuju slike kako medicinski radnici šutiraju ljude, kako im padne čovek sa infarktom, padne sa onih kolica, oni ga nogom guraju? Da li na taj način štitite?

Naravno, mi ne mislimo da su svi lekari u Srbiji loši. Naprotiv, verujemo da postoji veliki broj lekara koji poštuju Hipokratovu zakletvu, koji su časni, pošteni, koji

stručno i savesno rade svoj posao. Ima ih i ovde. Dakle, ne govorimo mi da ne valja struka. Valja struka, ne valja vlast.

Pokušali ste ovaj zakon onaj prvi dan da, odnosno niste pokušali nego ste uspeli, da govorimo o zakonu bez javnosti, odnosno bez direktnog prenosa, ali verujte, strah je posejan među građane upravo zbog ovog zakona i zbog te pretpostavljene saglasnosti.

Nažalost, mi smo svi svedoci koliko mladih ljudi gine u saobraćaju, nažalost. Da li možete da zamislite da neko ko ima 20 godina ide tamo negde da kaže – ja ne dam svoje organe kad umrem. Kako čovek od 20 godina uopšte može da razmišlja tako nešto? Naravno da ne, ali u životu se dešava i onda vama naravno treba ovaj zakon da takve strašne stvari iskorišćavate.

Mnogo je u medijima prisutna priča o tome kako je neko lečen na ovaj ili na onaj način i, naravno, ne uzimamo mi zdravo za gotovo sve što se piše u novinama i razumemo mi da u političkoj borbi ima prljavih stvari i da neko koristi lične tragedije nekih porodica, pa ga nagovori da da izjavu da ga lekar nije dobro lečio, da mu nije primio člana porodice koji je umro itd. Znamo mi da lekari nisu svemoćni da svako mora biti izlečen, jer da je tako onda nikad niko ne bi umro, ali je stvar u tome što država ne funkcioniše i što vi, gospodo iz vlasti, ne preduzimate ništa da se, recimo, takve stvari koje se pojavljuju u medijima završe jednim ozbiljnim sudskim epilogom, jednim ozbiljnim veštačenjem.

Šta se radi sa smrću pokojnog malog Radenka? Jeste kriv onaj lekar, nije kriv. Otišao je iz Loznice, vratili ga u Loznicu. Vi se igrate tragedijama ljudskim i ljudskim sudbinama i vi ste onda, je li, humanisti i vi donosite neki zakon da pomognete bolesnim ljudima. Nije vama stalo ni do zdravih, ni do bolesnih ljudi, i to je suština.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 časova, zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese akta iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima narodni poslanik dr Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Još jedan prilog zašto treba podržati ovaj predlog zakona. U slučaju da, da ne pričamo hipotetički o nekim drugim ljudima, ja poginem u saobraćajnoj nesreći, a nisam za života dao usmenu ili pisanu izjavu da sam protivnik da se moji organi daruju drugome čoveku, u članu 23. stav 1. lepo piše – u trenutku smrti presađivanje organa može da se spreči tako što se tome izričito usprotivi roditelj, supružnik, vanbračni partner ili punoletno dete umrlog.

Dakle, molim vas, nadam se da ste dobronamerni. Možemo da različito čitamo ovaj predlog zakona, ali nadam se da ste dobronamerni i da nemate želju da unosimo strah i paniku među građane. Dakle, ako ja poginem u saobraćajnoj nesreći, a to može da se desi, a nisam za života rekao – ne dam svoje organe, inače jesam potpisao još pre

nekoliko godina donorsku karticu, ali da je nisam potpisao i da nisam za života rekao – ne dam svoje organe, presađivanje mojih organa može da se spreči time što će moj roditelj, supružnik, vanbračni partner ili punoletno dete da kaže – ne dam da se presađuju organi mog oca, supruga ili već šta mu dođe po stepenu srodstva i po liniji srodstva, i presađivanja neće biti.

Dakle, ne može da se desi situacija i Ministarstvo zdravlja je predvidelo takvu situaciju, da neko pogine u saobraćajnoj nesreći, nije za života dao izjavu i vi sad na silu uzimate njegove organe. Ne može to da se desi. U Predlogu zakona piše da tome mogu da se usprotive lica koja sam maločas pročitao.

Prema tome, nemojte, molim vas, da plašite narod i nemojte zbog pojedinačnih slučajeva nesavesnih lekara, lekara koji su skloni korupciji da kriminalizujemo ceo naš zdravstveni sistem. To nije tako. Ljudi veruju našem zdravstvenom sistemu. Ljudi veruju našim lekarima. Ljudi veruju da ovi ljudi koji su završili medicinske fakultete u Srbiji, koji rade kao lekari taj posao rade na najbolji mogući način u uslovima koji su objektivno mnogo teži nego što su uslovi na Zapadu, ali ljudi daju sve od sebe i na VMA, i na Kliničkom centru, i po domovima zdravlja itd.

Na kraju krajeva, svako od nas ima iskustva sa lekarima. Nisam sreo mnogo korumpiranih lekara. Nisam sreo mnogo nesavesnih lekara. Kad god sam došao na VMA, kad god sam došao na Klinički centar, nažalost, vodio sam i oca i majku i neke prijatelje, video sam da su ljudi dali sve od sebe da pomognu, ljubazne medicinske sestre, ljubazne lekare i ljude koji su spremni da ostanu i posle radnog vremena da pomognu i da vas posavetuju, i da vas uteše, da vam budu na neki način i psihološka podrška, a vi ste sad izvukli iz tog čitavog niza kvalitetnih, uspešnih i savesnih lekara nekoliko ljudi koji brukaju tu profesiju i rekli – evo, vidite kakav je ovaj što je tamo pogrešno lečio malog Radenka itd.

(Vjerica Radeta: Ja rekla da je pogrešno lečio?)

Dobro. Ja vam kažem da ne može da se desi da mi, ako ja poginem u saobraćajnoj nesreći, neko na silu uzima srce, bubreg, pluća ili jetru zato što tome može da se usprotivi moj roditelj, moj supružnik, vanbračni partner ili punoletno dete umrlog. To piše u Predlogu zakona, a vi to niste rekli. Vi ste rekli da ako neko pogine, a nije dao izjavu za života, odmah ide na sto, kasape ga, to radi ovaj Doktor Smrt i bavi se manipulacijom njegovim organima. To u zakonu ne piše.

Srpska napredna stranka će vas uvek podsećati na to šta u Predlogu zakona piše a šta u Predlogu zakona ne piše, a vi ste dopisali, ne biste li na taj način stavili još jedan kamen oko vrata ministru Lončaru kome ste uputili najmonstruoznije moguće optužbe.

(Vjerica Radeta: Mi?)

Vi. Da, vi, iz vaše poslaničke grupe. Ja sam za termin...

Nemojte da se nervirate, gospođo Radeta.

(Vjerica Radeta: Ja se nerviram?)

Deluje mi da se nervirate. Nemojte da se nervirate.

Ja sam za termin mesar u javnom govoru čuo samo u pesmi Marka Perkovića Tompsona: „Jasenovac i Gradiška stara, to je kuća Maksovih mesara“. Vi u Narodnoj skupštini Republike Srbije poredite ministra zdravlja sa mesarom. To ste radili u načelnoj raspravi i to radite sad u pojedinostima. Verujte mi, ja monstruozniju optužbu u životu nisam čuo. Zlatibor Lončar može da bude ovakav ili onakav, može da bude dobar ili loš ministar, ali da je mesar, to nije sigurno.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, dr Martinoviću.

Pravo na repliku Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Nismo mi zlonamerni, to gospodin Martinović sasvim sigurno zna. Ali ovo što on pokušava da obrne igricu, e to je zlonamerno.

Niko od nas nije rekao, on je, konkretno malopre govorio posle mog obraćanja... Da li sam ja rekla nešto loše za nekog lekara? Da li ja nisam rekla upravo to da je većina lekara u Srbiji savesna, da poštuju Hipokratovu zakletvu, da su stručni, da su svetski stručnjaci, da rade u teškim okolnostima? Lekarsku profesiju ne može da radi svako. Lekar može biti, uglavnom, samo onaj ko to istinski želi, bukvalno, što bi se u narodu reklo, ko je rođen za lekara?

Mi smo toga vrlo svesni. Ali mi govorimo o tome da vama ne valja sistem. Nisam rekla da li je neko pogrešno lečio malog Radenka. Žao mi je uvek kad mora da se, zbog porodice tog dečaka, pomene to ili bilo čije drugo ime, nego sam rekla da vas to ne zanima i zato za ovoliko godina niste tako nešto utvrdili. To je taj problem.

Vi kažete, Martinoviću, ne daj bože, da vi poginete, ako niste izričito rekli da vam ne mogu uzimati organe da će onda to da odlučuje, ne daj bože, vaša majka, žena, punoletno dete itd. To jeste taj problem. Vi ćete dovesti u situaciju majku kojoj je poginuo sin od 20 godina, da li ona zna prvo da ima mogućnost da se izjasni, da li zna da je imao mogućnost njen sin da se izjasni da li hoće ili neće da se daju njegovi organi? Što je vaš problem da samo vratite ono da se lepo kaže, ko kaže – ja želim, kao što se Martinović sad pohvalio da je on donor i svako ko želi da bude donor. Nemamo mi ništa protiv toga i nemamo ništa protiv toga, naravno, da se organi daju ljudima kojima bi to spasilo život itd. Ali ovo je pogrešno.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Dr Aleksandar Martinović, pravo na repliku.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Neka me ministar ispravi ako grešim.

Ja razumem da je trenutak smrti jedna tragedija za svaku porodicu, ali ne mislim da bilo ko ima nameru da na silu uzima organe sa mrtvog čoveka, odnosno od mrtvog čoveka.

Dakle, valjda će neko da pita porodicu umrlog – da li ste za to da se sa vašeg preminulog supružnika, oca ili već koja je linija srodstva u pitanju, presadi taj i taj

organ? I ako otac, majka, suprug, dete kaže – nismo saglasni, nema presađivanja. Dakle, mislim da je ovde stvar potpuno jasna i mislim da nema potrebe da sad mistifikujemo postupak transplantacije organa.

Srbija je ipak jedna civilizovana zemlja. Mi smo ipak jedna demokratska zemlja. Verujem da smo i zemlja gde su ljudi u najvećem broju potpuno normalni. Nismo mi nikakvi kasapini. Nije Srbija nikakav nacistički logor, pa sad čim neko umre dohvatimo se leša i kasapimo ga i vadimo njegove organe. To se neće desiti.

Moj apel upućen vama i upućen svim narodnim poslanicima koji o ovoj temi govore jeste – dajte da racionalno razgovaramo o ovom predlogu zakona, a ne sa namerom da plašimo narod ne bismo li na taj način eventualno pokušali da uberemo neki politički poen. Ja sam o tome govorio.

Dakle, pitaće se – da li ste za to da se sa umrlog čovek uzme neki organ ako je to medicinski moguće ili nije. Ako ljudi kažu – nismo za to, transplantacije neće biti i to u Predlogu zakona piše. Stvar je, dakle, potpuno jasna.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, dr Martinoviću.

Reč ima ministar dr Zlatibor Lončar, pa Vjerica Radeta, pravo na repliku.

Izvolite.

ZLATIBOR LONČAR: Ja bih samo zamolio da još jednom ponovimo, da pokušamo da razjasnimo, i dosada kada, videli smo ovde, pokazali su i donorske kartice, i kada je neko imao donorsku karticu i kada se desilo da dođe do moždane smrti iako je imao karticu, ako njegova rodbina, ova koja je navedena najbliža, nije bila saglasna sa tim i pored toga što je imao karticu, nije se ulazilo u proceduru transplantacije, a tek sad se ne ulazi u proceduru transplantacije iako ste i potpisali i niste potpisali, ne može ako nema saglasnosti. Ako nema saglasnosti kada dođe do moždane smrti, ne ulazi se u proceduru bez saglasnosti svih. Ponavljam, ako ima jedan od najbliže rodbine koji nije za to, ne radi se, ne ulazi se u proceduru.

Sledeću stvar moramo da razjasnimo – krajnje je nekorektno, krajnje je, ne znam ni kako da nazovem, da neko može od nekoga da uzme organe, da je on umro pa je onda taj došao i uzeo organe. Zbog javnosti i svih vas, samo u određenim slučajevima, a to je kada je pacijent moždano mrtav a srce radi, jedino tada može da bude kandidat, da bude donor i da se uzmu organi za transplantaciju.

Pominjete ljude poginule u saobraćajnoj nesreći, udarilo ih, ali to uopšte nisu kandidati za transplantaciju, za donore. Molim vas, razumite to. Ti ljudi koji poginu na pešačkom prelazu, na ulici, oni apsolutno nisu kandidati. Nemojte plašiti ljude. Nemojte to raditi. To nema veze sa istinom. Stroga procedura postoji koja mora da se ispoštuje.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Pravo na repliku Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Nije u pravu ni gospodin Martinović, a ni ministar i namerno izvrćete ono što mi govorimo. Ko je rekao – ako neko bude udaren na

pešačkom prelazu...? Neće mu na pešačkom prelazu niko uzimati organe. Naravno da može biti kandidat. Šta se čudite, ministre? Kako ne može biti? Može. Ko kaže da je umro? Udaren na pešačkom prelazu, teško povređen, odvezen u bolnicu. U međuvremenu nastupi moždana smrt. Kako drugačije nastupa moždana smrt. Mi jesmo laici za medicinu, ali nemojte baš tako da nas pravite da ništa ne znamo. Možda nismo civilizovani, što kaže Martinović, to prihvatam, ali ovako necivilizovani mnogo se plašimo, strahujemo od moguće korupcije. Upravo zato smo navodili primere da imamo mnogo nerazjašnjenih primera korupcije u oblasti zdravstva.

Problem i jeste u tome što je očigledno da se takve stvari bacaju pod tepih i što to stvara lošu sliku prema lekarima koji se zgražavaju nad takvim svojim kolegama, koji su časni i pošteni, kojih je mnogo više nego onih koji to nisu, ali ako sistem ne želi da taj problem reši, onda sumnja ostaje i ta sumnja je jedan od osnova zbog čega mi mislimo... Kako kaže ministar, kada je neko potpisao donorsku karticu, niko nije uzimao organ ako se neko od porodice suprotstavi. Tek sada, kaže, neće. Kako tek sada neće ako nema nikakve saglasnosti? Kako je moguće da je jače da ništa ne kažete nego da kažete – da, ja dajem svoj organ? Nešto ste pobrkali, zaista.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Izvolite, profesore Bojiću.

DUBRAVKO BOJIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, zakoni koji se odnose na transplantaciju organa su veoma važni i za medicinsku nauku i struku. Srpska radikalna stranka smatra da treba povećati broj transplantacionih centara kako za presađivanje organa, tako i ljudskih ćelija i tkiva.

Vidimo iz Predloga zakona da ste posao transplantacije srca poverili KCS. Želim da vas obavestim da u Srbiji postoji još jedna relevantna zdravstvena institucija. Iz subjektivnih razloga neću navesti njeno ime. U njoj se još od 1995. godine do 1999. godine obavljaju najkomplikovanije medicinske intervencije, uključujući tu i transplantaciju srca i jetre.

Namerno sam pomenuo ovaj termin od 1995. do 1999. godine da biste se vratili malo u ono vreme u kojim uslovima su izvršene ove transplantacije. Šta je najbitnije u ovoj stvari? Da transplantirani pacijenti i danas žive svoj život, novi život sa novim organima.

Posle 18 godina tavorenja u toj ustanovi se ponovo obavlja transplantacioni program i sada odjednom ovim predlogom zakona o toj ustanovi nema ni reči. Prosto, ne mogu da verujem da ste zaboravili i da niste svesni onog što se nalazi u vašem sistemu na čijem ste čelu.

Samo da vas podsetim, pre neki dan ste mog uvaženog mladog kolegu Aleksandra Šešelja savetovali da mora još da čita, a ja vas obaveštavam, odnosno

predlažem vam da se i vi malo obavestite o onim ustanovama u kojima ste na čelu. Toliko.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, profesore.

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

NATAŠA Sp. JOVANOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, kod donošenja ovog zakona imamo nekoliko tema o kojima javnost mora da bude upoznata i nije u pravu kolega Martinović, najpre zbog toga što je on doktor nauka pravnih, i trebalo bi da zna da ovaj zakon ima i te kako svoje pravne nedostatke i o tome su raspravljali parlamenti širom sveta kada su slični zakoni donošeni, zato što on nije definisan do kraja, a da bi bio upodobljen sa važećim Ustavom. Čak naprotiv, izričito se krše ljudska prava ovim zakonom. Pogledajte, gospodine Martinoviću, član 23. i 25. Ustava, gde se kaže da je fizički integritet neprikosnoven za svakog građanina Srbije.

Ako vi kažete i ako stoji u zakonu da treba da postoji, odnosno da se uvodi pretpostavljena saglasnost, to znači u startu da nema saglasnosti onoga ko o tome tek treba da se izjasni. Dakle, to je pravno do kraja nedefinisano. Sami ste malopre rekli – a onda će da se pitaju srodnici, pa je navedeno koji su, pročitali ste taj član zakona.

Onda dolazimo do jedne hipotetičke situacije, a pre svega treba da uzmete, ako ste vernik i hrišćanin, i onaj etički aspekt da sve ono što čovek dok je živ i za svog života izričito nije rekao, ko je taj neko, pa da mu je rod najrođeniji, i majka i otac i supruga i deca, da odlučuju o tome? On nije stigao ili nije znao, ili nije hteo o tome da se izjašnjava.

Na kraju krajeva, ovaj zakon je i fizički atak na čoveka, i psihološki. Vi sada ovim zakonom i ovom odredbom, gospodine Lončar, vršite veliki psihološki pritisak na ljude, da ljudi koji nikada o tome ne bi razmišljali, osim Martinovića, Vučića i onih koji su imali donorsku kartu, da uopšte razmišljaju o potencijalnoj mogućnosti da se njihov organ donira. Oni su sada prinuđeni da razmišljaju o tome da se jave Upravi za biomedicinu, gde reče koleginica Ružica da se niko ne javlja na telefon, dovodite ljude u situaciju da razmišljaju na način na koji vi hoćete da razmišljaju i još da izglasate to protivno Ustavu i zakonima.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, koleginice Jovanović.

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolegkinice Gajić.

GORICA GAJIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, predstavnici Uprave za biomedicinu, nekako ne mogu da se otmem utisku da načelna rasprava o ova veoma važna tri zakona iz vaše oblasti, Predlogu zakona o ćelijama i tkivima, o presađivanju ljudskih organa i psihoaktivnim supstancama bukvalno traje jedan dan. Prosto sada vidimo, kada se raspravlja o amandmanima, kada rasprava ide u širinu i tematski se menja, da je bilo potrebno da o svakom ovom predlogu zakona ponaosob razgovaramo ovde u Skupštini, jer je tema i materija koju obrađuju veoma osetljiva.

Da krenem od prvog amandmana koji su poslanici DSS podneli na Predlog zakona o ljudskim tkivima i ćelijama. Naime, mi predlažemo da se naslov ovog zakona promeni i da glasi – Predlog zakona o medicinskom postupanju sa ljudskim ćelijama i tkivima.

Da se složimo sa vama, svakako da je bilo potrebno i da u stvari treba doneti jedan ovakav zakon koji će tretirati materiju o ljudskim ćelijama i tkivima, odnosno poslove koji ovu oblast pokrivaju, uslove koji treba da se zadovolje, medicinske odnosno zdravstvene ustanove koje će morati da ispune određene propisane uslove i da dobiju dozvolu da se time bave. Svakako da je to potrebno da uradimo i da donesemo ovde. Prateći dalje zakon, vidimo da su u stvari sva pravna lica koja se ovde spominju zdravstvene ustanove, pa smo zato i mi predložili ovaj amandman da se kaže da je to medicinsko tretiranje ili medicinsko postupanje sa ljudskim ćelijama i tkivima.

Ono čega se ja bojim, kao i mnogi poslanici ovde pa zbog toga i dugo traje ova rasprava, jeste da mi i ova tri predloga zakona sa vrlo osetljivom materijom donosimo pre svega da bismo usaglasili ovu oblast sa zakonodavstvom EU i po evropskoj direktivi. Prosto, svi se plašimo i bojimo da ćemo na ovaj način sve naše baze podataka o ljudskim ćelijama, o tkivima, o ljudskim organima ovako široko otvoriti za korišćenje kada su zemlje EU u pitanju, i stavićemo ih pod kapu, na neki način, evropskog zakonodavstva.

Kada o svemu ovome raspravljamo, pre svega o transplantaciji ljudskih organa, ćelija i tkiva, treba da se zapitamo i pitamo se, naravno, ja pre svega, koliko mi u Srbiji danas imamo zdravstvenih ustanova i koliko visokostručno obučenih lekarskih timova koji će se baviti ovom materijom i kada su u pitanju ljudske ćelije i tkiva i kada je u pitanju presađivanje ljudskih organa i da li mi u stvari ovim zakonom otvaramo „tržište ljudskih organa i tkiva“ i to ne samo kada je Srbija u pitanju, već i šire gledano, kada je i tržište evropskih zemalja u pitanju, odnosno bogatih zemalja Evropske unije? Tamo se uglavnom i vrše transplantacije, a uglavnom i njihovi timovi dolaze kod nas.

Videli ste danas u ovoj višesatnoj raspravi šta je u stvari ovde najveći problem i sa pravom smo pod sumnju stavili ovu odrednicu da smo mi sada rođenjem svi potencijalni donori.

Ministar se uporno trudi da objasni da to nije baš tako, da posle smrti čoveka ima ko se pita da li će on ostaviti svoje organe i da li će oni ući u proces doniranja.

Ono što i ja moram da podvučem ovde jeste da taj princip donorstva, za koga se apsolutno zalažem, mora da bude princip dobrovoljnosti. U suprotnom, gde su tu onda ona osnovna ljudska prava o kojima sve vreme ovde govorimo?

Naravno da ne treba da negiramo, i ovde je poprilično pričano o tome, o tržištu ljudskih organa, o toj sivoj zoni ljudskih organa i ljudskog tkiva. Mi ne možemo da negiramo da takvo tržište postoji, da zloupotrebe i mahinacije postoje, pa se valjda zato i plašimo s pravom, jer, kako god okrenemo, to je, izgleda, po profitabilnosti možda posle trgovine oružjem, trgovine drogom, možda i treća najprofitabilnija, ružno je da kažem grana, ali možda tako i može da se kaže.

Ako posmatramo ovaj zakon o ljudskim ćelijama i tkivima samo sa humane strane, koji apsolutno treba da ima taj ton i bitan je za potencijalne primaocce koji godinama čekaju, čuli smo kolike su nam liste, ne bi li nastavili kvalitetno da žive ili ne bi li čak i sačuvali život, svakako da ga treba podržati i svakako da ga treba precizno zakonskom regulativom urediti.

Slažem se i sa širokim akcijama informisanosti našeg stanovništva šta znači biti donor a šta znači biti primalac ljudskog tkiva ili ljudskih organa. Ali, prosto, mi moramo to da znamo da uradimo ne samo pričama o tome koliko je to bitno i humano, već i da ih pravovremeno obavestimo da ne moraju da budu donori ako to ne žele i način na koji to mogu da sprovedu u praksi. Bojim se da široka populacija, da tako kažem, naša manje obrazovana populacija, populacija iz nekih ruralnih sredina, prosto neće imati obaveštenja kada i kako može da se odnosi prema ovoj materiji i na koji način ona može da kaže – da, biću donor, ili – ne, neću biti donor. Nemojte da dozvolimo da taj deo naše populacije prosto postane plen za bogatu klijentelu iz bogatih zemalja Evropske unije.

Na kraju, gospodo predstavnici Vlade, i koleginice i kolege poslanici, mi ovde u Skupštini ovako brzim tempom naše zakonodavstvo usaglašavamo sa zakonodavstvom EU kao da samo što nismo članica EU. Bojim se, a svedoci smo da su se oni glavni pregovori u Briselu zaglavili oko neprihvatljivog uslova za Srbiju a to je priznavanje lažne države Kosovo i Metohija, i bojim se da ćemo se na tom velikom kamenu spotaknuti i da nikada i nećemo, čemu se ja nadam, biti članica Evropske unije. Onda će sav ovaj naš višemesečni trud u Skupštini Srbije biti uzaludan, jer mi već mesecima samo prepisujemo evropske zakone. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Po Poslovniku dr Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Član 27, gospodine Marinkoviću.

Dakle, morate pre svega da vodite računa o tome da je tačka dnevnog reda Predlog zakona o ljudskim tkivima i ćelijama, a ne Predlog zakona o presađivanju ljudskih organa. To je jedna stvar.

Druga stvar, vidim da neki ne mogu a da ne pomenu Kosovo i Metohiju, i to oni za čije vlasti je Kosovo i Metohija, odnosno Albanci na KiM proglasili su nezavisnost, priznalo ih stotinu država a oni su reagovali tako što su pobjegli u Rumuniju ili tako što su se pravili da se to nije desilo.

Onima koji neprestano imputiraju Aleksandru Vučiću i nama iz SNS kako hoćemo da izdamo KiM, da ga nekome damo, da ga prodamo itd., ja vas podsećam šta je juče rekao Hašim Tači, zaglavili su se juče Albanci u Briselu oko tvrdog stava Aleksandra Vučića što neće da prizna nezavisnost Kosova i Metohije. Hašim Tači je juče rekao, pred celim svetom je juče rekao – razgovori nisu uspeali zato što Vučić ne popušta po pitanju priznavanja nezavisnosti Kosova i Metohije. To kaže Hašim Tači, a vi svakoga dana uporno pokušavate da optužite tog čoveka kako on navodno hoće da izda Kosovo i Metohiju. Slušajte malo šta priča Hašim Tači. Evo, nemojte da slušate nas, slušajte njega. Razgovori su, kaže, zapeli, došli smo u blokadu, ništa nismo postigli zato što je Aleksandar Vučić tvrd. Kada je čuo da tražimo priznanje Kosova i Metohije, tog momenta su razgovori završeni.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, dr Martinoviću.

Smatram da nisam prekršio Poslovnik. Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.)

Gorice Gajić, po kom osnovu želite?

(Gorica Gajić: Replika.)

Nemate pravo na repliku. Hvala na razumevanju.

Reč ima dr Dušan Milisavljević.

Izvolite.

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Nastavio bih nakon izlaganja moje kolegice Gorice, gde je izrazila sumnju da ćemo mi biti možda potencijalna banka organa za neke razvijenije zemlje.

Građani moraju da znaju, ja to ponavljam više puta, moraju da znaju da svi naši građani koji su imali višemesečni ili višegodišnji problem sa nekom hroničnom bolešću koja nije mogla drugačije da se izleči nego transplantacijom organa, da su uglavnom u tim humanitarnim akcijama i sakupljenim novcem ili plaćenim lečenjem iz Republičkog fonda oni bili lečeni u zapadnoevropskim zemljama ili Americi, gde su dobijali organe tih zemalja, ljudi iz tih zemalja.

Niko u tim zemljama, najviše u Austriji, gde se najveći broj tih transplantacija radio, nije postavio pitanje zašto je nečije srce spasilo neku našu devojčicu ili konkretno, ja ovo pričam i kao lekar, a pričam vam iz više situacija gde sam bio uključen, gde su me ljudi pozivali da im pomognem oko tog zakonodavnog puta Republičkog fonda, a i same komunikacije sa bolnicom u Beču.

Primer moje sugrađanke koja je dugo godina bolovala od cistične fibroze, i gde, praktično, više nije mogla da diše. Kroz taj primer hoću da vam kažem da je ona na kraju, to je sve uspešno rešeno, ali su bili u pitanju dani da ona dobije taj organ. Dobila je organ upravo u Beču, upravo je dobila od građanina Austrije, od Austrijanca koji je preminuo i koji je praktično njoj produžio život. Niko u Austriji nije tada postavio pitanje zašto je neko iz Austrije pomogao jedan život u Srbiji. Znači, želim da živim u Srbiji 21. veka, gde se oslobađamo nekih strahova, tabua, nekih sujeta, nekih stvari, nego da gledamo u budućnost, a budućnost je, svakako, unapređivanje medicine i unapređivanje razmišljanja kako treba da pomognemo svakom našem građaninu.

Kroz primer naših pacijenata koji idu, uz veliku finansijsku podršku ili humanitarnih akcija ili iz lečenja iz Fonda, oni u ovom momentu nisu ravnopravni sa građanima Evrope, zato što konkretno, kroz slučaj ove moje sugrađanke koja je imala cističnu fibrozu, ona je bila na listi čekanja i kada se pravi jedinstvena lista čekanja, želim da znaju građani čemu mi težimo, težimo nečemu dobrom, pravi se lista čekanja pacijenata koji su članovi Evrotransplanta i onda se gleda u trenutku moždane smrti nekog građanina, da li je to bilo u Nemačkoj, Francuskoj, u Španiji, u Austriji ili Sloveniji, tipuju se, praktično mećuju se, da li može taj organ da se primi kod tog našeg pacijenta. Prednost imaju praktično građani, tj. pacijenti iz Evrotransplanta. Moja sugrađanka je čekala mesecima, bili su u pitanju dani, i u jednom trenutku sreća je bila što niko od članova Evrotransplanta nije bio na toj listi da je ona došla na red. I ona je spasena.

Znači, ovim predlogom zakona ćemo mi biti ravnopravni, naši pacijenti će biti ravnopravni sa građanima, tj. pacijentima zemalja Evrotransplanta, i to je nešto dobro, gde mi imamo mogućnost da imamo veću bazu potencijalnih donora, ne samo građana Srbije, nego ako postanemo, mi ćemo biti u jednom savezu koji garantuje život. Ne vidim tu razloga za nekim strahom – sada ćemo mi da budemo banka. U svim primerima lečenja naših građana u inostranstvu su naši građani dobijali organe građana Austrije, građana Nemačke, građana Španije, a još uvek niko iz Srbije nije poslao nijedan organ ka nekoj zapadnoevropskoj zemlji.

Mislim da treba da bude na bazi reciprociteta i da mi spasimo neko austrijsko dete i da nema ništa loše da spasimo neko slovenačko dete. Ja tu ne vidim problem. Kroz brojna neka moja javljanja i u narednom periodu ću pričati pozitivne primere.

Jedan primer se desio u Nišu 10. juna 2015. godine, kada je preminula pacijentkinja spasila, praktično, ona nije bila potpisala donorsku karticu, ali je njena rodbina, shvativši da može da kroz nju spasi živote nekih naših sugrađana, rekla našem timu u Kliničkom centru u Nišu da želi da donira organe svoje majke. U tom primeru su se spasila četiri ljudska života. Naša klinika za transplantaciju i naš klinički centar je obavestio Upravu za biomedicinu, VMA, Klinički centar Srbije, Klinički centar Vojvodine, uzorak krvi je slat za Beograd helikopterom i to je jedna sjajna akcija gde je učestvovalo više od 200 lekara i gde su spasena četiri života naših sugrađana. Znači,

ništa lepše i ništa humanije za bilo koga. Kao lekar pričam, znači ništa bolje za nekog lekara kada može da spasi neki ljudski život.

Ovde otvaramo mogućnost da građani koji boluju od tih hroničnih bolesti, neizlečivih bolesti, gde njihovi organi ne mogu više da funkcionišu, da li srce da ne može da se kontrahuje, da li su pluća, da li cistična fibroza ili neki proces gde ne mogu da se ekspandiraju, da ne može da se ventiliše, znači da je jedina mogućnost transplantacija. Sa velikom radošću kao lekar ovom problemu pristupam i mislim da je ovo dobra stvar za Srbiju.

Ovaj predlog zakona, želim da znate, predložile su kolege, zato ga zdušno i jasno branim. Znači, ljudi koji se bave strukom, ljudi koji su dokazani stručnjaci u svojim profesijama, ljudi koji imaju radove u stranim časopisima, ljudi koji drže predavanja na stranim međunarodnim kongresima, na stranim univerzitetima, ljudi koji su tu, u Srbiji, koji nisu napustili Srbiju, žele da se bore da Srbija bude Srbija 21. veka. Zato pružam maksimalnu podršku kao lekar, da unapredimo još više naš zdravstveni sistem, jer se upravo razvijenost jednog zdravstvenog sistema meri i po procentu obavljenih transplantacija i po uspešnosti obavljenih transplantacija.

Srbija je, rekao sam u nekoliko izlaganja, još 1973. godine obavila prvu transplantaciju bubrega u bivšoj Jugoslaviji, prva u Klinici Zvezdara. Ne vidim razloga da ne verujemo, ne da ne verujemo, mislim da niko ne izražava takvu sumnju da ne veruje našim lekarima, jer naši zdravstveni radnici, i medicinske sestre i lekari, stvarno ulažu napore i u teškim ekonomskim trenucima nikada niko nije pomislio da prestane da radi. Upravo nam je svaki taj jedan izazov gde možete da spasite nekome život i unapredite kvalitet života na prvom mestu.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, doktore Milisavljeviću.

Na naslov iznad člana 1. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite, kolega Periću.

SRETO PERIĆ: Gospodine ministre, vi i određen broj kolega iz skupštinske većine neosnovano smatrate da poslanici SRS imaju nešto lično protiv vas. Ali moram da primetim, pogled vam je čudan kada govore poslanici SRS. To bi već moglo da ukazuje na određene probleme koje čovek može da ima.

Zbog čega, gospodine ministre...?

(Predsedavajući: Kolega Periću...)

Šta?

(Predsedavajući: Nije šta, nego molim vas da se ponašate pristojno.)

Ako biste mogli da mi dozvolite da govorim.

(Predsedavajući: Hoću da vam dozvolim ako budete pristojno izlagali. Nema smisla. Izvolite.)

Mene baš nije glas pristojnog čoveka, ali to je vaše mišljenje i imate pravo da ga zadržite.

Gospodine ministre, imam konkretno pitanje za vas – zbog čega vi ne verujete građanima Srbije, a od njih tražite upravo obrnuto? Znamo mi da je transplantacija ljudskih organa baš visoko medicinsko dostignuće i da mnogim ljudima to znači i uzalud vi pokušavate da dokažete, odnosno da kažete građanima Srbije da smo mi protiv toga. Ne, to apsolutno nije tačno. Zbog čega se ide da je pretpostavljena saglasnost data, umesto izričite saglasnosti? Pa biste vi na taj način možda podsticali, sada je malo nezgodno govoriti o ovoj temi, vi biste možda tu podsticali neko takmičenje, podstakli biste ljude da ako je dao njegov komšija, ako on želi da bude donor, da bude i on to. Ljudi u humanosti žele da se takmiče, žele jedni drugima da pomognu, a vi to sasecate. Građanima Srbije su dosta privatni izvršitelji, dosta su im notari, vi sada uvodite i pretpostavljenu saglasnost za davanje tkiva i ćelija, za davanje ljudskih organa.

Razlika između SRS i svih drugih je velika i ogromna. Malopre je kolega Milisavljević, čini mi se, kritikovao bivšeg vašeg kolegu, ministra zdravlja, koji je neku lekarsku intervenciju potražio negde u inostranstvu, ali je zaboravio da je njegova politička stranka, stranka kojoj on pripada, u to vreme podržavala tog ministra. Zašto se tada nismo oglasili? Srpski radikali uvek kada imaju nešto da kažu što nije u interesu građana Srbije, oni to ističu. Da li ćete vi to da promenite ili nećete, vi uvek kažete da imate većinu. Zato, dok je to tako, mi ne možemo da vam se suprotstavimo. Ali, gospodine ministre, predlog ovog zakona nije dobar i verujte malo građanima Srbije.

PREDSEDNIK: Završili ste diskusiju? Hvala.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvinjavam se, samo da konstatujemo ostavku poslanika, pa ću vam dati reč.

Poštovani poslanici, primili ste ostavku narodnog poslanika Meha Omerovića na funkciju narodnog poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srbije i izveštaj Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja Narodne skupštine povodom razmatranja ove ostavke, koji je utvrdio da je podnošenjem ostavke nastupio slučaj iz člana 88. stav 1. tačka 2. Zakona o izboru narodnih poslanika i predlaže da Narodna skupština, u smislu člana 88. st. 3. i 4. istog zakona, konstatuje prestanak mandata ovom narodnom poslaniku.

Saglasno članu 88. stav 1. tačka 2. i st. 3. i 4. Zakona o izboru narodnih poslanika Narodna skupština na predlog Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja Narodne skupštine konstatuje da je prestao mandat pre isteka vremena na koje je izabran, narodnom poslaniku Mehu Omeroviću, danom podnošenja ostavke.

Saglasno Zakonu o izboru narodnih poslanika izvršiće se popunjavanje upražnjenog poslaničkog mesta u Narodnoj skupštini.

Reč ima Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Predložila sam brisanje, u ime Poslaničke grupe SRS, člana 1. Predloga zakona o ljudskim ćelijama i tkivima. To je, inače, zakon

kompatibilan sa Zakonom o presađivanju ljudskih organa i zato ste ga valjda i stavili, objedinili u jednu tačku i zato na ovaj način mora i da se raspravlja.

Kada smo u načelnoj raspravi govorili o tome da građani nemaju poverenja i da se plaše ovog zakona, onda je neko od kolega govorio da se, između ostalog, ne veruje vlasti aktuelnoj zato što se u Srbiji krađu bebe. Ministar je tada rekao da otkad je ova vlast, da se nije desila nijedna krađa i verovatno se nije desila, nije se pojavio problem u javnosti. Upravo u tome je problem. Dakle, opet pokušavate da skrenete pažnju da mi iz SRS imamo nešto protiv lekara. Ne, mi veoma cenimo naše lekare, mi veoma cenimo stručnjake lekare, veoma cenimo i poštujemo časne i poštene lekare, ali mi ne verujemo u sistem. Sistem ne valja, lekari valjaju. Pitajte svoje kolege lekare. Većina će vam reći da sistem ne valja, i vi ste to govorili dok niste došli na određene funkcije, a ništa se nije promenilo. Dakle, sistem ne valja, lekari valjaju.

Kada je ministar rekao da se nije desila nijedna krađa beba otkad je ova vlast, rekoh, slažemo se. Ali pitanje je zašto se nije rešio problem koji traje decenijama, a nije teško rešiti taj problem. Znate, da ste vi rešili, recimo, problem krađe beba, posle svih koji su to pokušavali, e onda bismo rekli – svaka čast, vi ste uspostavili sistem, vama treba verovati. Ali vi to niste uradili.

Javna je tajna da postoji lekarka u penziji u Subotici koja je organizovala krađu beba i prodaju beba u celoj Srbiji. Da li je moguće da država, da vlast, ova sadašnja a i ona prethodna, otkad se ta vest pojavila, da li je moguće da to nije mogla da utvrdi? Koliko ima, da li ima milion penzionisanih lekarki u Subotici? Verovatno na prst može da se izbroji koliko ih ima. Ako niste čuli dosada, evo sada ste čuli. Taj problem može da se reši za mesec dana, samo da se obavi pre svega razgovor sa svim penzionisanim lekarkama iz Subotice, da ljudi, stručnjaci, kriminolozi, inspektori utvrde, da dođu do toga ko im je sumnjiv, koga mogu da povežu itd. Rešite taj problem i onda ćemo da vam kažemo – vama je stalo da se rešavaju problemi.

Još jedanput ponavljam, zbog javnosti, zbog lekara u Srbiji, dragi naši lekari koji radite i za male pare i koji radite u prilično teškim uslovima, svaka vam čast! Nastavite i treba da radite, školovali smo vas, odnosno školovali ste se da biste radili u Srbiji. Lekare poštujemo, a zdravstveni sistem Srbije, kao i sve ovo što radi Vlada ne poštujemo, jer nam niste dali dokaz za to.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Poslanici su me obavestili da danas nije bilo redovne pauze, te određujem pauzu sada do 16.30 časova i onda ćemo nastaviti.

Evo, misli poslanik Milorad Mirčić da je nešto protiv njega, ali nije. Evo i ovi sledeći bi isto tako reagovali. Moram negde da presečem. Vi ste prvi u pola pet. Ubeđena sam da ćete još bolje i energičnije diskutovati posle kraće pauze. Radićemo zbog pauze do 19.30, je l' može tako? Eto.

(Posle pauze – 16.30)

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite, kolega.

MIŁORAD MIRČIĆ: Srpska radikalna stranka nastoji da u ovoj raspravi razjasni mnoge dileme koje postoje pre svega kod nas poslanika, a samim tim i da koliko-toliko javnost informišemo na pravi način.

Sve ono što govori SRS je nešto što može potencijalno da se pojavi kao mogućnost iz nedorečenosti pojedinih zakonskih odredbi. Kada je u pitanju zakon o ćelijama i tkivima, vi to dobro znate iz Ministarstva, pošto vam je to struka, da je nemali broj puta dolazilo, uslovno rećeno, do zloupotreba. O ćemu se, naime, radi?

Postoji jedan od primera koji možda i vi znate, ali ja vam ga navodim, gde je porodica nakon smrti njihovog srodnika pristala da se uzimaju ćelije, odnosno tkiva radi presađivanja, odnosno da se dalje upotrebljavaju u humanitarne svrhe. Desilo se, istine radi, da je porodica, odnosno ćlan porodice koji je bio ovlašćen, izrićito zahtevao da od umrle osobe ostanu oći kako bi po nekim njihovim obićajima mogli da ga sahrane uz sve što podrazumeva njihova vera, ili nešto drugo ćemu oni pripadaju. Na kraju krajeva, da završim ovaj primer iz života, desilo se, kada je rodbina došla da se oprosti na odru od pokojnice, konstatovali su da su i oći izvađene, zašivene, ćak nisu mogli ni da ih otvore.

To je sve u skladu sa zakonskim mogućnostima, odnosno prazninama koje se pojavljuju u zakonu. Sam zakonodavac kaće, odnosno predlagać zakona taćnije rećeno, da će podzakonskim aktima biti sve regulisano, sve precizirano i mi oćekujemo ta podzakonska akta iz svih oblasti, oblasti odgovornosti porodice, odnosa porodice, a pogotovo u ovim zakonima koji su predloćeni Skupštini. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Mirčiću.

Na ćlan 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Źivković, Marinika Tepić, Aleksandra Ćabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko Źeli reć? (Ne.)

Na ćlan 1. amandman je podnela narodni poslanik prof. dr Snećana Bogosavljević Bošković.

Da li neko Źeli reć? (Ne.)

Na ćlan 1. amandman je podneo narodni poslanik Milisav Petronijević.

Da li neko Źeli reć? (Ne.)

Na ćlan 1. amandman je podnela narodni poslanik Mirjana Dragaš.

Da li neko Źeli reć? (Da.)

Vesna Ivković, izvolite.

VESNA IVKOVIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, korišću vreme poslaničke grupe i podržavam ovaj amandman koji je podnela koleginica Mirjana Dragaš.

Amandmanom se preciznije definiše predmet i sadržaj ovog zakona tako što se precizira korišćenje tkiva i ćelija u medicinske svrhe i pravno tehnički adekvatnije uređuje sadržaj odredbe.

Naime, transplantacija ljudskih organa, tkiva i ćelija u terapijske svrhe praktikuje se već više od pola veka otkada je počela sa transplantacijom rožnjače i vremenom se razvila u nezamenljiv medicinski postupak u cilju spasavanja i produženja ljudskog života. Bez obzira na sva medicinska dostignuća ovog posebnog medicinskog postupka, transplantaciju još uvek prate brojna sporna pitanja i dileme, što pokazuje da ona nije do kraja definisana pravnim i etičkim normama i smatra se da označava merilo razvijenosti jednog društva.

Mogućnost transplantacije organa, tkiva i ćelija je veliko dostignuće savremene medicine ali, kao i sa svim velikim stvarima, treba biti oprezan i naći najbolje sistemsko rešenje. Transplantacija je za neke pacijente jedini način lečenja i svako od nas ili nama bliskih može biti u situaciji pre da bude primalac nego davalac organa, tkiva ili ćelija. Svest o donatorstvu organa, tkiva i ćelija u Srbiji je zadnjih par godina na višem, ali nedovoljno visokom nivou da bi se prevazišle predrasude i nedoumice. U javnosti treba izgraditi afirmativni odnos prema doniranju i presađivanju organa, jer to predstavlja doprinos očuvanju života i zdravlja. Mi lekari nesumnjivo u tome imamo primarnu i nezaobilaznu moralnu i stručnu obavezu, kao i da vratimo i zadržimo poverenje u zdravstveni sistem.

Predlog zakona o presađivanju ljudskih organa, kao i Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima je pokazatelj društvene brige Vlade i Ministarstva zdravlja, odnosno nadležnog za zdravlje, za zdravlje stanovništva, kao i obezbeđivanje uslova i standarda kvaliteta i bezbednosti ljudskih organa, tkiva i ćelija za presađivanje.

Ovaj zakon, zakon o ljudskim ćelijama i tkivima, sada na precizan i jasan način definiše koje zdravstvene ustanove mogu podneti zahtev za obavljanje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva. Definisano je precizno i koje zdravstvene ustanove mogu biti banke ljudskih ćelija i tkiva, tako što ista može biti zdravstvena ustanova ili organizaciona jedinica zdravstvene ustanove na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite iz plana mreže zdravstvenih ustanova koji donosi Vlada Republike Srbije i koja obavlja minimum poslova obrade, čuvanja, skladištenja i distribucije ljudskih ćelija i tkiva, kao i poslove uvoza, izvoza istih. Cilj je obezbeđivanje visokog nivoa kvaliteta u ovoj oblasti koji će biti jedinstven na teritoriji Republike Srbije i obezbediti isti nivo zdravstvene zaštite za sve građane Republike Srbije.

Formiranjem banke ljudskih ćelija i tkiva povećava se bezbednost sa mikrobiološkog stanovišta i sa stanovišta kontrole kvaliteta ćelija i tkiva. Primera radi, mnoge transplantacije su urađene kao urgentne što je iziskivalo hitnu preoperativnu

pripremu pacijenta. Ovim je bila smanjenja opšta bezbednost pacijenata zbog povećanih rizika vezanih za anesteziju, opšte stanje pacijenta i psihološku pripremu, posebno kod pacijenata sa visokim rizikom.

Novim načinom čuvanja tkiva u očnoj banci omogućiće se izvođenje analize tkiva sa stanovišta srodnosti, odnosno HLA tipizacije, što kultura tkiva omogućava. Napraviće se i mogućnost selekcije tkiva sa stanovišta godina starosti donora, što dosada nije bilo moguće zbog hitnosti procedure, kratkotrajnog čuvanja tkiva i male dostupnosti tkiva za transplantaciju. Direktna posledica formiranja banke je ta što će se smanjiti lista čekanja, naročito za presađivanje rožnjače, što će se smanjiti troškovi rashoda Republike Srbije zbog tuđe nege i pomoći, koja se dodeljuje slepima. Mnogima će biti vraćena radna sposobnost ili određena radna sposobnost i u mnogome poboljšati kvalitet života.

Formiranjem banke krvi pupčanika i uvođenjem savremenih tehnika obrade matičnih ćelija hematopoeze omogućili bi se uslovi za brže nalaženje odgovarajućih davalaca, pošto je presađivanje matičnih ćelija hematopoeze savremeni oblik lečenja brojnih stečenih i urođenih oboljenja, a za neke i jedina uspešna terapija. Na ovaj način smanjio bi se broj odlazaka u inostranstvo na lečenje.

Benefiti ovog zakona su i definisanje registra davalaca matičnih ćelija hematopoeze, uključujući i republički program za presađivanje ljudskih organa, uvođenje jedinstvenog informacionog sistema u oblasti ljudskih ćelija i tkiva u svim zdravstvenim ustanovama, kao i u Upravi za biomedicinu, jasan inspeksijski nadzor, uspostavljanje sistema kvaliteta u ovoj oblasti, na kraju, našim pacijentima jedan bezbedan i visoko kvalitetan i stručan način lečenja po najsavremenijim medicinskim standardima.

Ovom prilikom bih pohvalila i Forum žena SPS, koji je imao veliki broj tribina širom gradova Vojvodine, i zahvalila bih se našoj drugarici Vesni Dragojerac, članu Predsedništva Foruma žena SPS Vojvodine i nesebičan doprinos prof. dr Dušana Šćepanovića, koji su vodili ove tribine. Citiraću gospođu Vesnu, koja kaže: „Greh je zakopati nešto što može pomoći drugima da prežive“.

I jedan moj mali doprinos i predlog, možda da razmislite o tome, da kada osoba postane punoletna i pređe od izabranog pedijatra kod izabranog lekara opšte prakse, da se samim tim informiše, da svaki lekar opšte prakse može da informiše pacijenta, budućeg pacijenta, o davalatstvu organa, kao i to da obavestimo, da edukujemo sve lekare na primarnom nivou kada pacijent dođe na prvi zakazani pregled, da se dobro informiše kod izabranog lekara.

Naravno, tu smo mi da ih edukujemo, da malo približimo ovaj zakon i to je ono što bih ja savetovala da možda ne bi bilo loše uraditi.

Socijalistička partija Srbije glasaće u danu za glasanje za set ovih zakona. Hvala. PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik dr Danijela Stojadinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik dr Danijela Stojadinović.

Izvolite.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, podnela sam amandman na Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima gde se predlaže jedna sveobuhvatnija definicija predmeta ovog zakona da je potrebno u uvodnoj odredbi zakona naglasiti da su u pitanju medicinske i druge neophodne procedure, uslovi i standardi u oblasti korišćenja ljudskih ćelija i tkiva u medicinske svrhe, odnosno primena tkiva i ćelija radi lečenja.

Ovo je jedan zakon koji zahteva ozbiljnu pažnju i vidim da je izazvao baš dobru polemiku, a ja bih samo podsetila da ova oblast ljudskih ćelija i tkiva, koja je dosada bila uređena Zakonom o transplantaciji ćelija i tkiva, kao i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona, on je bio primenjivan takav kakav jeste godinama, ali je zaista postojala jedna neophodnost da se poboljša, da se stvore precizniji uslovi, organizacija i nadzor nad obavljanjem poslova iz ove oblasti.

Nisu bili tu prepoznati ni poslovi darivanja, dobijanja, testiranja, obrade, čuvanja, skladištenja, distribucije i primene ljudskih ćelija i tkiva, što je prouzrokovalo lošu praksu da se sprovode postupci u ovoj oblasti, ali bez definisanja na republičkom nivou.

Dakle, postoji potreba da se ova oblast uredi po najvišim standardima medicinske nauke i prakse. Evo, danas smo čuli nekoliko puta da svi hoćemo u taj XXI vek, tim pre što je ova oblast medicine koja se intenzivno razvija i nudi zaista velike mogućnosti za lečenje, da se zdravstvenim ustanovama koje obavljaju ove poslove omoguće bolji uslovi u skladu sa savremenim dostignućima u ovoj oblasti.

Ovaj predlog zakona na precizan i jasan način definiše koje zdravstvene ustanove mogu da se ovim bave, koje mogu da obavljaju poslove iz ove oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i ko može biti banka ljudskih tkiva, uključujući i sve uslove koji moraju ovim da se zadovolje.

Zakon, takođe, uvodi registar davalaca matičnih ćelija hematopoeze, koji omogućava pronalaženje nesrodnih davalaca, obezbeđuje ćelije za presađivanje. Dalje, donosi program za presađivanje ljudskih organa, ćelija i tkiva koji će biti jedinstven na teritoriji Republike Srbije i koji će definisati jasne procedure i jasne postupke u vezi organizacije timova i što je bitno, finansiranja celokupnog postupka presađivanja tkiva. Zatim, precizirana je i uloga Uprave za biomedicinu kao odgovornog tela, kao i nadzor na sprovođenju ovog zakona.

Ja bih vas, ministre, podsetila na jednu od naših prethodnih sednica, kada ste rekli da ćete se zalagati da državno zdravstvo dobije svoj značaj koji treba da ima u Republici Srbiji. S obzirom na to da je ovo tema koja pokriva naše referentne i uspešne ustanove, samo bih na neki način podstakla to razmišljanje o kadru.

Mislim da, bez obzira na to što se mnogo ulaže poslednjih godina u zdravstvene ustanove, renoviranje, opremanje i tako dalje, mi imamo problem sa mladim ljudima koji traže posao. Znači, ovo su sve oblasti koje zahtevaju jedan dugi niz godina obuke i učenja na radu i postizanju određenih ciljeva.

Mislim da u budućnosti, što se medicine tiče i što se ove oblasti celokupno tiče, mora da se više pažnje posveti upošljavanju mladih ljudi, obrazovanju tih istih ljudi da bi mogli i da bi bili osposobljeni za ovako zahtevne poslove, a imamo mogućnosti za to. Imamo odličnu saradnju sa zemljama EU, a sada ćemo i ovim zakonom to na neki način poboljšati. Zahvaljujem se.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Marijana Maraš.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Miletić Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Snežana Paunović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Stefana Miladinović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik dr Danica Bukvić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik dr Danica Bukvić.

Izvolite.

DANICA BUKVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, kolegice i kolege narodni poslanici, podnela sam amandman na član 1. stav 1. Predloga zakona o ljudskim ćelijama i tkivima, a amandmanom se predlaže sveobuhvatnija i preciznija definicija koja obuhvata predlog zakona, što treba da doprinese boljoj sprovodljivosti ovog zakona, ali bih htela još jednom da istaknem značaj formiranja banke ljudskih ćelija i tkiva, a posebno banke ćelija pupčanika i uvođenje savremenih tehnika obrade matičnih ćelija hematopoeze, što će svakako obezbediti uslove za brže nalaženje odgovarajućih davalaca, a posebno imajući u vidu da je presađivanje matičnih ćelija značajan savremeni metod lečenja brojnih i urođenih, ali i stečenih oboljenja, a za neke od bolesnika, kao što znamo, to je i jedini metod lečenja, odnosno jedina uspešna terapija.

Isto tako, jasno definisanje registra davalaca matičnih ćelija hematopoeze omogućiće da se lakše pronađu nesrodni davaoci.

Posebno bih htela da naglasim potrebu za promocijom donatorstva i to ne samo sa kadavera, već i živog donora. To je posebno značajno u transplantaciji koštane srži koja je neophodna za lečenje pre svega mladih ljudi koji boluju od akutnih oblika leukemije i kojima je transplantacija koštane srži jedini lek. Na taj način povećaće se

broj živih donora koštane srži, odnosno biće povećana mogućnost za nalaženje nesrodnih davalaca za ove mlade ljude koji će im faktički omogućiti i da žive.

Kao što je naša direktorka Uprave za biomedicinu na našem odboru izjavila, svakako težimo tome da dobrovoljno donatorstvo koštane srži postane slično dobrovoljnom davanju krvi u našoj zemlji, jer ćemo na taj način pomoći mnogima od ovih mladih ljudi kojima je jedino ovo lek. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala vama.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Zvonimir Stević.

Reč ima narodni poslanik Zvonimir Stević.

Izvolite.

ZVONIMIR STEVIĆ: Poštovani predsedavajući i uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, na Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima podneo sam amandman. U članu 1. stav 1. menja se i glasi – ovim zakonom utvrđuju se uslovi za primenu ljudskih ćelija i tkiva kod ljudi u svrhu lečenja, postizanje kvaliteta i sigurnosti, kao i standardi rada medicinskih ustanova u ovoj oblasti, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, obavljanje određenih poslova državne uprave i druga pitanja od značaja za sprovođenje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva.

Amandmanom se predlaže preciznija definicija predmeta ovog zakona tako što se navodi činjenica da se ljudska tkiva i ćelije koriste u svrhu lečenja.

Ovim predlogom zakona uređuju se uslovi za postizanje kvaliteta i sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva za primenu kod ljudi, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i obavljanje određenih poslova državne uprave u oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i da oblast ljudskih ćelija i tkiva obuhvata poslove darivanja, dobijanja, testiranja, obrade, očuvanja, skladištenja, distribucije i primene ljudskih ćelija i tkiva kod ljudi, od živog davaoca ili od umrlog lica.

Takođe, Predlog zakona propisuje pojednostavljenu proceduru izdavanja dozvole zdravstvenim ustanovama za obavljanje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema u pomenutoj oblasti, u cilju uspostavljanja održavanja sistema sledivosti.

Jedna od novina Predloga zakona je i pojednostavljenje postupka davanja pristanka za primenu ljudskih tkiva, izbegavajući nepotrebne finansijske troškove vođenja registra, odnosno uvođenjem zabrane darivanja Predlog zakona je pružio mogućnost svakom punoletnom građaninu Republike Srbije da zabrani u pisanom ili usmenom obliku darivanje svojih tkiva, kao i mogućnost članova porodice da to učine u trenutku smrti, ukoliko se umrlo lice za života nije izjasnilo u vezi s tim, dok je u pogledu maloletnih građana predviđen neophodan informisani pristanak zakonskih zastupnika ili staratelja.

Pored gore navedenog, utvrđena je potreba da se određeni stručni termini drugačije i stručnije definišu, a u cilju potpune harmonizacije domaćeg prava u ovoj oblasti s pravom EU, na način kako to preporučuje EU.

Donošenjem Predloga zakona stvaraju se uslovi za promociju davalastva i podizanje svesti građana o značaju davanja, kao i organizovanje poslova u oblasti ljudskih ćelija i tkiva, čime će se u svim etapama, uz poštovanje principa sledivosti, zaključno sa najcelishodnijom primenom u svrhu lečenja, unaprediti kvalitet pružene zdravstvene zaštite u skladu sa savremenim standardima medicinske nauke i prakse, odnosno sa propisima EU u ovoj oblasti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman sa ispravkom podneo je narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima Đorđe Komlenski.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo, drugarice i drugovi, podneo sam amandman na član 1. Predloga zakona o ljudskim ćelijama i tkivima koji glasi da se iza reči „uslovi za postizanje kvaliteta“ dodaju i reči „najvišeg nivoa“, tako da bi, praktično, 1. član ovog zakona, usvajanjem ovog amandmana glasio – da se ovim zakonom uređuju uslovi za postizanje kvaliteta i najvišeg nivoa sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva za primenu kod ljudi itd.

Ovaj konkretan predlog sam podneo iz dva razloga. Prvo, zato što zakonski predlog, već ovako kako je sačinjen, zaista stvara jednu osnovu jedne maksimalne sigurnosti koju zakon može da pruži kada je u pitanju sprečavanje svake moguće zloupotrebe o kojoj slušamo već danima i satima kada je ovaj zakonski tekst u pitanju. To je jedan od razloga.

Drugi razlog je što bi takva odrednica u ovom prvom članu, iako ne sumnjam u dalje postupanje, bila obavezujuća u donošenju i podzakonskih akata koji moraju da prate ovaj zakon i da do kraja obezbede jednu apsolutnu sigurnost i spreče bilo kakvu i pomisao na moguću zloupotrebu.

Apsolutna sigurnost ne postoji nigde, ali sam mišljenja da je ovaj zakon urađen maksimalno u interesu građana Srbije i na takav način da, jednostavno, ne otvara nikakav ozbiljan prostor za bilo kakvu manipulaciju u primeni samog zakona.

Između ostalog, danas je bilo dosta polemike i oko pretpostavljene saglasnosti, ili donorskih kartica. Ja moram da kažem da podržavam predlog o pretpostavljenoj saglasnosti, jer da mi ovde ne ulazimo u preduboka teološka stanovišta, ja nisam neko ko je ekspert iz te oblasti, ali ako se Srpska pravoslavna crkva izjasnila i dala svoj stav po pitanju ovakvih odrednica u ovom zakonu, onda je to za mene više nego dovoljno. Ja ne znam da li neko zasniva svoja teološka stanovišta na stavovima vlaške magije ili na stavovima nekih sekti, ali to ne treba da bude ni u kom slučaju relevantno za odlučivanje i postupanje kada se bude glasalo o ovom zakonu.

Ono što moramo jeste da budemo krajnje otvoreni sami pred sobom i pred građanima Srbije. Treba reći jednu stvar. Sa pretpostavljenom saglasnošću vi ste stvorili mogućnost, a izglasavanjem ovog zakona zajednički ćemo stvoriti mogućnost, da niko od onih ljudi, a smatramo da su u Srbiji ljudi u najvećem broju humani, dobronamerni, žele da pomognu drugim ljudima, ne žele da uskrate mogućnost da ikome posle njihove smrti produže život i pomognu da preživi, da jednostavno njih ne maltretiramo na bilo koji način da sad moraju da idu da podnose zahteve, da dobijaju donorske kartice itd. Oni drugi koji to ne žele iz bilo kog razloga, imaju vrlo jednostavnu metodologiju da do toga ne dođe.

Prema tome, moramo da uzmemo još nešto u obzir, a to je mentalitet našeg naroda, pa da kažem, da pođem i od samog sebe. Ja, nažalost, zbog svojih zdravstvenih razloga teško da bih mogao da budem donor organa zbog problema sa šećerom itd., ali znate, čak i kod mene koji nisam baš nešto ni sujeveran, nisam ni teološki posebno vaspitan, malo sujeverja postoji, znate, kada vi dođete pa potpišete tamo saglasnost unapred da nekome darujete organe itd., to je jedna stvar.

Apsolutno bih voleo da jednoga dana mogu da nekome na takav način pomognem, da mu se produži i olakša život. Nažalost, verovatno za to neće biti prilike, ali jednostavno moramo da imamo i svoj mentalitet malo u vidu kada donosimo zakone.

Ja mislim da ste vi ovo jako dobro spakovali, ovaj zakonski tekst. Znači, oni koji apsolutno ne žele, imaju prema tome odrednicu, oni će to jasno definisati na vrlo jednostavan način, prostom izjavom volje da to ne žele.

Znate, to je problem i kod porodica. Vi ste se verovatno u praksi susretali mnogo više sa tim dilemama. Niko ničiju smrt ne očekuje, ne priželjkuje, pogotovo ne nekog bliskog i onda verujem da su se mnogi pitali šta pokojnik misli o tome. Šta bi pokojnik rekao da je živ? Da li njegove organe ja kao njegov bliski srodnik treba da potpišem da budu uzeti iz njegovog tela, dati nekom drugom ili ne? Mislim da je tu onda jedna ozbiljna psihološka barijera kod svakog od naših građana.

Okako, uz jednu jasnu kampanju, biće vrlo jasno definisan stav svakog od građana Srbije kako prema samom sebi, tako i prema najbližima, koji čak i u slučaju postojanja saglasnosti, izričite saglasnosti, imaju mogućnost da spreče doniranje organa svojih bliskih.

Mislim da će im to zasigurno olakšati razmišljanje u trenucima koji nisu lepi, koji nisu dobri, koji su teški za donošenje takvih odluka, da jednostavno budu svesni toga šta bi onom o čijem telu, ko nije više živ, bila jedna od poslednjih volja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Komlenski.

Žika Gojković ima reč po amandmanu.

Izvolite.

ŽIKA GOJKOVIĆ: Poštovani gospodine predsedavajući, poštovani gospodine ministre sa saradnicima, podržavam amandman kolege koji je malopre govorio i želim samo da dodam da je danas jedna od mojih koleginica ovde tražila dužu raspravu,

pretpostavljam iz dobrih razloga, što se tiče ovih tema o kojima danas govorimo, jer su jako važne teme.

Međutim, moram reći da nama nije potrebna danas duža rasprava, nama danas nisu potrebne besmislene kvalifikacije ljudi poput Doktora Smrti, jer svako ko na takav način optuži nekog čoveka, neka proba pre toga da se stavi u tu poziciju i da razmisli kako je to kad njegova deca i porodica gledaju. Na osnovu takvih kvalifikacija koje su u najmanju ruku mizerne kada je u pitanju ovaj dom iz kojeg treba da šaljemo ovakve informacije, mislim da nijedan ministar, a pogotovo ministar zdravlja, to ne zasluhuje.

Zato želim da predložim nešto što nisam imao prilike po zakonu da predložim u amandmanima, a to je da prvi put pokažemo jedinstvo u ovom domu i da svi zajedno, poslanici doniramo organe. Mislim da bi to bila jedna predivna slika koju bismo poslali ne samo među naše građane, nego i dalje, kao i da pokažemo da smo stvarno dostojni predstavnici ovog doma i da bar po ovakvim stvarima nećemo da se delimo i da imamo priliku da budemo svi zajedno.

Kao otac dvoje dece nikada nisam imao dilemu kada je u pitanju doniranje organa. Takođe, nemam ni sada i zato vas pozivam sve zajedno, kolege, da pokažemo jedinstvo i da izbacimo sve one ružne i teške stvari koje smo danas slušali, a da učinimo jedno dobro delo i da svi zajedno doniramo organe i pokažemo još jednom da smo dostojni predstavnici naroda. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Gojkoviću.

Vjerice Radeta, po kom osnovu? Po amandmanu?

Izvolite.

VJERICA RADETA: Replika. Prepoznala sam se u ovome, ali zaista.

PREDSEDAVAJUĆI: Po amandmanu, izvolite.

VJERICA RADETA: Što me onda pitate po kom osnovu kad znate da je...?

PREDSEDAVAJUĆI: Imam pravo, nemojte mi zameriti.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Onda mi kažite što ne mogu da dobijem repliku, ali dobro.

Dakle, da li treba da poslanici imaju jedinstveno mišljenje o nekom predlogu zakona ili ne? Naravno da ne. Naravno da predstavnici opozicije ne bi bili opozicija kada bi imali isto mišljenje kao što ima vlast. Generalno, nemamo ništa protiv transplantacije, i to je to jedinstvo, odnosno isto mišljenje. Nemamo ništa protiv svakog humanog gesta našeg zdravstva, ali sad da bi neko ostavio utisak kod kralja ili ne znam kod koga, tj. NjKV, kralja nemamo, da ostavi utisak kako je on najpametniji, pa onda, eto, mi treba svi isto da razmišljamo.

Što se tiče toga da treba, bar kad o ovom predlogu zakona govorimo, da budemo dostojni predstavnici naroda, dostojan predstavnik naroda je onaj ko bude na određenoj listi, pa onda narod u određenom procentu glasa za tu listu, pa onda on sa te liste bude narodni poslanik. Svako ko to poverenje naroda izigra, svako ko ukrade mandat, svako

ko formira stranku usred mandata, a na nekoj drugoj listi je bio, taj je nedostojan predstavnik naroda. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Reč ima narodni poslanik Žika Gojković po amandmanu.

Izvolite.

ŽIKA GOJKOVIĆ: Ne po amandmanu, nego prilika za repliku, gospodine predsestavajuć, jer ovo stvarno je više nego dobra prilika za repliku.

PREDSEDAVAJUĆI: Morate po amandmanu, nije vas spomenula.

ŽIKA GOJKOVIĆ: Nemojte molim vas, dali ste priliku po amandmanu da govori, ali bilo je više nego očigledno da je reč...

PREDSEDAVAJUĆI: Nije vas pomenula, nije pomenula političku partiju kojoj pripadate.

ŽIKA GOJKOVIĆ: Evo, onda ću po amandmanu.

Jedna pozitivna ideja, gde nikog nisam karakterisao u nekom negativnom smislu, niti sam želeo da otpočnem bilo kakvu raspravu na tu temu, naravno da je naišla na loš odziv onih koji u svemu vide nešto negativno i koji u svemu vide teoriju zavere, pa tako, da kažem, i u ovom časnom predlogu, ne samo mom, nego i svih ostalih kolega koji su imali iskrenu nameru da o ovome govore.

Nemam nikakvu nameru da sebe predstavljam kao nekoga ko nije, jer ono što sam uradio to sam i rekao, a takođe ne želim ni da utičem na nekoga drugog ko ne želi da pokaže svojim primerom da je dostojan i u svakom drugom smislu da predstavlja građane u ovome. Ja tu nemam problem da taj čovek jednostavno uradi kako misli da treba jer, na kraju krajeva, svi predstavljamo ne samo svoje stranke, nego svoje porodice.

Hvala na prilici da govorim. Samo da kažem da mi imamo kralja i kralj je živ i zdrav i kraljevina će biti Srbija jednog dana. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Gojkoviću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Izvolite.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, danas razmatramo vrlo osetljive zakone, gde treba razlučiti dve stvari. Prva stvar je humanizam lekara i humanizam medicinskog osoblja koji niko ne dovodi u pitanje. Druga stvar je etičnost svega onoga što se predviđa ovim zakonom.

S obzirom na razvoj nauke, tehnologije, pre svega, elektronike, informacionih tehnologija, možemo pretpostaviti da će jedan od narednih koraka biti da će se čovek, u bukvalnom smislu, stopiti sa mašinom. Čovek i mašina činiće jedno stvorenje i čovek će postati kiborg, tj. jedna kombinacija robota biološkog i mehaničkog porekla. Na ovakav način čovek će polako kao ličnost, kao stvorenje koje poznajemo, nestati. Čak ni Salvador Dali, poznati slikar, nije mogao da predvidi ovakve stvari u svojim slikama, kao što to pokazuje realnost i kao što će do toga doći.

Uveravam vas da je ovim zakonom, njegovim donošenjem upravo krenula ovakva stvar. Bez obzira na to da li naši lekari shvataju ili ne shvataju, bez obzira na njihov humanizam, moram da kažem da iz svega ovoga sledi i da se na ovakav način narušava božja volja, a to je stvar o kojoj treba da se diskutuje i, dakle, u pitanju je etičnost ovih zakona, a ovde ministar i niko iz Vlade o tome ne govori. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik dr Ljubinko Rakonjac.

Da li neko želi reč? (Da.)

Danijela Stojadinović, izvolite.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Podržala bih ovaj amandman kolege Rakonjca. Imali smo zaista nameru svim ovim amandmanima SPS da na neki način uokvirimo i obezbedimo jednu garanciju kvaliteta i sigurnosti u ovoj veoma osetljivoj zdravstvenoj oblasti kao što su ljudske ćelije i tkiva i njihova upotreba u sprečavanju i lečenju različitih bolesti.

Možda nije dovoljno pominjano, ali bih ovom prilikom istakla jednu značajnu novinu u ovom zakonu, a to je uvođenje jedinstvenog informacionog sistema za sačinjavanje i vođenje liste čekanja za primaoca tkiva i značajno je unificirati kodove i sistem identifikacije davaoca i primaoca ljudskih ćelija i tkiva kako bi se omogućilo praćenje od davaoca do primaoca. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Izvolite, koleginice.

RUŽICA NIKOLIĆ: Zahvaljujem, gospodine Marinkoviću.

Dame i gospodo narodni poslanici, ovim članom Predloga zakona uređuju se uslovi za postizanje kvaliteta i sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva za primenu kod ljudi. Amandman koji smo podneli odnosi se na primenu ćelija i tkiva sa ciljem obezbeđivanja zaštite zdravlja ljudi. Ovakvom formulacijom, odnosno amandmanskim rešenjem pokušali smo da ovaj zakonski tekst preciziramo, jer su uslovi pod kojima su se poslovi iz ove oblasti mogli obavljati bili loše definisani, što se odrazilo na dugogodišnju lošu praksu da se u zdravstvenim ustanovama sprovode postupci u ovoj oblasti.

Zbog toga smatramo da je trebalo da prihvatite i ovaj amandman i nemojte da se dogodi da se ovim zakonom nastavi dugogodišnja loša praksa prilikom primene.

Takođe, preciziranje, i jedna od naših zamerki jeste kada su u pitanju inspeksijski nadzor i uslovi u pogledu stručne osposobljenosti i stručnog usavršavanja inspektora, takođe smo i tu tražili da se bolje precizira kada je u pitanju specijalizacija, znači, nije navedena oblast.

Kod uništenja ljudskih ćelija i tkiva navodi se, kaže: „Nakon obavljenih pojedinih terapijskih postupaka preostale ljudske ćelije i tkiva mogu se uništiti“. Pod pojmom „mogu“ ne navodi se eksplicitno koji su razlozi koji nas navode na proceduru uništenja da je obavimo, kao i oni da ih ne obavimo. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Nikolić.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, prof. Bojiću.

DUBRAVKO BOJIĆ: Hvala.

Uvažene kolege narodni poslanici, govoreći u prethodnom javljanju o ustanovi koja sa velikim uspehom obavlja transplantacije srca, reći ću vam da se ime te ustanove i zdravstvene institucije nalazi zapisano u istoriji evropske i svetske transplantologije. Najveći problem u celoj ovoj priči je nedostatak organa.

Dodao bih da je Hrvatska manja od Srbije a da ima dva transplantaciona centra – KC „Rebro“ i „Dubravu“, mada se Hrvatska po broju donora, odnosno darivalaca ovih organa nalazi u samom vrhu.

Da se razumemo, iskustva, i ne samo naša, u ovoj oblasti nisu prevelika jer se radi o novoj disciplini zasnovanoj na najvišim standardima medicinske nauke i prakse i koja ima veliki značaj i perspektivu. I ne samo perspektivu intenzivnog razvoja, nego i perspektivu, pre svega, velikih mogućnosti za lečenje ljudi.

Ova oblast ljudskih ćelija i tkiva dosada je bila uređena Zakonom o transplantaciji ćelija i tkiva iz 2009. godine. Šta se čekalo toliko godina? Koliko je upropašćeno organa koji su mogli nekome spasiti život? Kao i obično, Vlada kasni i predlaže zakone kada to njoj odgovara ili kada je pritisnuta od EU, pa pod teretom moranja, usaglašavanja i usklađivanja sa propisima EU.

Srpska radikalna stranka je apsolutno protiv ovakve prakse i načina rada. Kao najvažnija karika u celom ovom lancu je donor, davalac, i mi mislimo da to treba da ostane na dobrovoljnoj osnovi zbog ranije iznesenih razloga i da apsolutno ostane stvar ličnog izbora svakog pojedinca. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, prof. Bojiću.

Reč ima dr Dušan Milisavljević.

Izvolite.

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Poštovani predsedavajući, gospodine ministre, kolegice i kolege narodni poslanici, upravo ste u prethodnom izlaganju našeg kolege čuli nekoliko tačnih informacija. Čuli ste da Hrvatska, iako duplo manja po broju stanovnika, ima veliki broj donora i ima razvijen transplantacioni program. Ono što sam ja i preopne pričao, to je upravo zato što je Hrvatska promenila Zakon o transplantaciji, zato što je napravila Predlog zakona o kome mi danas raspravljamo.

U Parlamentu, ponavljam, mene interesuje šta je interes običnog građanina koji je trenutno nevidljiv za republičku administraciju. U fokusu mi je 2.000 ljudi, 2.000 pacijenata koji treba da dođu do organa, koji ne mogu da dođu do organa. Jedino mogu da dođu do organa da nabave novac, tj. da se sakupi humanitarna akcija, da odu negde u inostranstvo. Ono što mene kao lekara interesuje, i ovaj mikrofon koristim isključivo zbog toga, jeste da se Predlog zakona promeni u Srbiji, da se srpskim lekarima omogući da pomažu pacijentima, da građani Srbije ne moraju da idu u Beč, ili da idu u Pariz, ili da idu u Nemačku, da se ne maltretiraju, da tamo ne budu građani drugog reda, pacijenti drugog reda, nego da budu operisani u Srbiji.

Znači, 2.000 pacijenata čeka na neki organ. Ja upravo, ponavljam, ovaj mikrofon koristim da pričam u njihovo ime. Ako bismo mi imali veći broj donora, ako bi potencijalno srpski lekari mogli da leče te pacijente, spominjali ste i centar za koji se zalažete da bude uključen u transplantacionu mrežu ustanova gde bi se vršile transplantacije, znači, naši građani bi imali šansu da se leče u našim bolnicama. Naše bolnice, ja konkretno govorim za KC u Nišu, imaju jednu od najsavremenijih bolnica na Balkanu što se tiče transplantacija i uslova da se radi. Problem je što mi nemamo dovoljno donora, nemamo dovoljno organa gde bismo mogli da spasemo ljudima živote.

Ono što mnogi ne znaju to je da ti ljudi ne mogu da dođu do Skupštine, ne mogu da dođu do Ministarstva, nego vode borbu protiv svoje bolesti u četiri zida sa svojom familijom i u velikom procentu gube tu borbu, gube život. Izlaz je upravo razvijanje jednog dobrog transplantacionog programa i mogućnost da Srbija bude u ravni sa razvijenim evropskim humanim zemljama koje su ovaj zakonski predlog usvojile.

Ja svako izlaganje u toku dana završavam i ukazujem na sjajnu humanost donacije i donatorstva. Kroz ovaj primer, mislim da je neko i spomenuo, dve sestre bliznakinje gde je transplantirana materica. Jedna je rođena sa matericom, druga je rođena bez materice, da je sestra posle tri svoje trudnoće odlučila da donira svoju matericu svojoj sestri bliznakinji. Jedna i druga imaju trideset sedam godina. Uspešno je urađena transplantacija materice kod nas. Ona je rodila bebu. Nema ništa lepše za lekara nego da uspe tako nešto. Takva jedna sofisticirana operacija je urađena i jedan novi život se rodio.

Ovde govorimo o borbi za život naših pacijenata. Mene apsolutno ne interesuju bilo kakvi komentari, smicalice, podvale, doskočice, koji je čiji stav, kakva prava. Najveće ljudsko pravo je pravo na život i ja u Parlamentu ovaj mikrofon koristim upravo da se borim za pravo na život naših pacijenata koji imaju problem, a oni kada imaju problem sa transplantacijom organa, moraju da nađu načina. Dosada su naši pacijenti za transplantaciju srca, jetre išli u inostranstvo. Primer male devojčice iz Koceljeve, gde se ogroman novac sakupljao, gde je Republički fond dao novac, gde je Crkva sakupljala novac, gde je u Francuskoj prihvaćeno da se uradi transplantacija. Ta transplantacija je koštala 200.000 evra, plus 100.000 evra troškovi prevoza i boravka u Francuskoj.

Ja kao lekar i kao narodni poslanik želim da se sve te intervencije rade u Srbiji i da naši pacijenti imaju šansu za jedan kvalitetniji i bolji život i nastavak života. Hvala puno.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Vojislav Vujić.

Izvolite.

VOJISLAV VUJIĆ: Gospodine predsedavajući, gospodine ministre, ja se samo u jednoj stvari ne bih složio sa svojim prethodnikom, a to je kad kaže da se bori za život. Ja sam, kolega, ubeđen da se ovde svi u ovoj sali, da li smo deo pozicije, deo opozicije, svi se borimo za život svih građana i naše osnovno postojanje u ovom parlamentu je upravo to.

Gospodina ministra hoću da pitam, ujedno i da mu kažem – gospodine ministre, svako ko želi da bude human, on može da nađe način da bude human, a ko ne želi da bude human, on može da nađe izgovor.

Vas hoću da pitam po peti put, meni je više neprijatno, ne znam da li je neprijatno vama, svaki put sam dobijao od vas pozitivan odgovor, ali nikakvu reakciju posle tog odgovora nisam uspeo da vidim.

Postavljam pitanje šesti put vezano za Odeljenje za dijalizu u Vrnjačkoj Banji, to svakako ima veze sa ovim zakonom, to su ljudima kojima su bubrezi stradali, to su ljudi koji kada imaju lakše uslove, i kada dijalizu mogu da odrade na jedan korektan i kvalitetan način, ne dovode ili kako bih rekao, olakšavaju nekim drugima koji su došli do one zadnje linije da mora da im se radi transplantacija bubrega, a složio bih se sa svim kolegama da je definitivno deficit u ovoj zemlji ne samo kada su u pitanju bubrezi, nego bilo koji organ. Zato vas pitam – da li danas možete da mi date jedan smisleni odgovor i da mi kažete zašto će za narednih 30 dana sva ta oprema u Vrnjačkoj Banji da bude otpisana? Kažu da posle deset godina nekorišćenja neke opreme ona po sili zakona ide u otpis. Ja ovde, šest godina otkada sam narodni poslanik, postavljam jedno pitanje, lično nemam taj problem, razumite me, ali sa ciljem da se to odeljenje pusti u funkciju.

Tražili ste mi da kod vašeg šefa kabineta Nikole Pandrca odnesem kompletnu dokumentaciju, što mi nije posao. Ja sam to, ministre, uradio. Vas samo informisao, svaki put sam ovde rekao, da bih vas zaštitio, da vas saradnici nisu dobro informisali. Ako to šest puta kažem i ne dobijam odgovor i to se sada privodi kraju tako što ćemo svu tu opremu da otpišemo, mislim da je više nego nekorektno sa vaše strane prema meni, prema svim ovim kolegama, na kraju krajeva i prema svim tim ljudima koji idu na dijalizu iz Vrnjačke Banje.

Molim vas da mi sada date odgovor. Ne treba mi napismeno. Nemojte da me upućujete na Šefa kabineta, na sekretara, pomoćnika. Pitam vas, jer ne znam koga iznad vas više mogu da pitam o tome. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima dr Zlatibor Lončar.

ZLATIBOR LONČAR: Daću vam konkretan odgovor. Godine 2008. donacija aparata za dijalizu je bila od italijanske ambasade. Aparati su dobijeni, međutim, u to vreme se nije ispunjavao nijedan drugi uslov da se krene. Nisu bili adekvatni uslovi u prostorijama koje su bile, onda, nije bilo kadra koji će to da radi, nisu bile potrebne dozvole itd. Onda, kada ste vi postavljali to pitanje, zainteresovao sam se za to i u međuvremenu smo uradili i omogućili sve to.

Znači, osposobili prostor, primili kadar, dobijene su sve dozvole i došli smo u situaciju da ti aparati od 2008. godine, kao i danas, nisu ni raspakovani. Kada je došao servis, kada smo poslali servis da vidimo šta može da se uradi sa tim aparatima, direktorka te ustanove nije dozvolila da se ti aparati diraju, nego je imala novu ideju da treba sad te aparate zameniti bez ikakvog gledanja, bez ičega, za neke druge aparate.

Moram da vas obavestim da je doneta odluka, bukvalno pre dva ili tri dana, zameniće se rukovodstvo bolnice i u najskorijem roku, stvoreni su svi uslovi, krenuće dijaliza. Znači, proveriće se, servis će konačno ući i proveriti aparate, da se izvade iz kutije, da li mogu da se osposobe i da rade, da li je bezbedno ili nije. Ako ne, mi smo već našli donaciju novih aparata koji će ući, ali su se konačno stekli svi uslovi da to može da radi, ali to će biti sa novim rukovodstvom.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima Vojislav Vujić.

Izvolite.

VOJISLAV VUJIĆ: Gospodine ministre, ja sam ove odgovore čuo već pet puta i zato sada hoću da vam kažem jednu stvar zbog istine.

Mene su još 2011. godine upravo ljudi iz Doma zdravlja tj. iz bolnice obavestili da ovo ne funkcioniše. Ja sam poslanik postao 2012. godine i tek tada sam stekao pravo i mogućnost da ovde to pitam. Svi uslovi, ministre, bili su ispunjeni. Vama neko ne govori istinu, verujte mi. Osoblje je prošlo obuku, osoblje su zaposlili, ti ljudi primaju plate zadnjih osam godina. To sve može da se proveri, ministre.

Možda je za vas ovo sitno, za mene je ovo velika stvar u Vrnjačkoj Banji, zato što svaki put kažu – evo, konačno ćemo da dobijemo odeljenje. Vi ste mi to sada opet, šesti put obećali. Samo hoću svima da kažem da sem ovoga što sad radim, veću moć nemam, a vas više ne znam kako da zamolim da nekom naredite da se to pokrene sa mrtve tačke. To odeljenje stoji zaključano lancima i to sam pokazao vašem Šefu kabineta. Znači, ovako zatvoren lanac i stavljen katanac, što bi rekao Bogoljub Karić kada priča o fabrikama, ali ovo je u bukvalnom smislu te reči.

Znači, sve je opremljeno. Ne znam kome je u interesu i da li je tu po sredi neki tal, kako čujem, ili neki drugi razlog. Molim vas da im date nalog da u što kraćem vremenu počnu da rade. Evo, kažem vam da više nikada u ovom parlamentu ovo pitanje neću postaviti jer je mene sramota.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar dr Zlatibor Lončar.

ZLATIBOR LONČAR: Odgovorno tvrdim da vaše informacije nisu tačne. Oni nisu imali sve uslove za rad. To je tačno. U međuvremenu je urađeno sve da su dobili. Tačno je da smo i zaposlili kadar i osposobili kadar i da taj kadar plaćamo, a da se ne radi, ali to je dobijeno skoro.

Sada smo naišli na problem da direktorka ne da da se diraju ti aparati. Sada ona hoće da izbací te aparate, da ubaci neke nove. Nije nikakav problem ako ti aparati ne valjaju, da stavimo nove. Bile su i komisije i inspekcije iz Fonda, iz Ministarstva zdravlja, znači, ne jedna, nego dve inspekcije su bile da ne bi bilo nepodudaranja ovog.

Tek kada smo sklopili sve, poklopile se i jedna i druga inspekcija, došli smo u fazu – postoje sada svi uslovi, ostala je ta jedna stvar da stručnjaci kažu – ti aparati mogu ili ne mogu. Kako biste pravdali da stručnjaci kažu da je moglo nešto da se uradi na njima, i da su oni mogli najnormalnije da rade, ali imate problem, direktorka do prekjuče nije dala da se ti aparati diraju, jer je donela odluku da se ti aparati izbace. Direktorka neće više biti tu, ući će komisija, odnosno servis da vidi šta je sa tim aparatima, ali kažem, imamo spremne nove. Ovo odgovorno tvrdim, ovo su činjenice, jer sam bio pre neki dan u Vrnjačkoj Banji i upoznao se dobro sa svim činjenicama.

Znači, mislim da će rešenje biti, do ponedeljka ćete imati novu direktorku tamo i imaćete rešen problem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

NATAŠA Sp. JOVANOVIĆ: Kako smo se više odmakli u raspravi na sada već prvi član ovog prvog zakona, moram da primetim, gospodine Marinkoviću, dame i gospodo narodni poslanici, da smo imali zaista neke patetične i uskostručne osvrte ovde. Da istaknem opet da je ovo najviše zakonodavno telo, da nije seminar stručnjaka i lekara, uz uvažavanje medicinske struke i svih kolega koje to jesu, i da ovde treba pre svega da sagledamo ustavni i pravni okvir ovog zakona, a već sam govorila u prvom izlaganju da je on protiv Ustava.

Onda je na ovako osetljivoj temi malo, znate, i degutantno da se u obrazloženju ovog zakona kaže – smanjiće se troškovi, jer se više ne vodi registar donora, već imamo pretpostavljenu saglasnost. Pa šta će onda i kako će da primaju ljudi u Upravi plate, koji treba da dobiju saglasnost ili da ne dobiju saglasnost? Znači, oni će to da rade volonterski i niko neće da vodi taj registar.

Ko je taj, evo neka kaže ministar Lončar, on je rekao da svako ima pravo i to je slobodno pravo građana da kaže izričito da neće, ko će da obavesti onog stanovnika u

Crnoj Travi, u Trgovištu, u Ljuboviji, u Pranjanima, da je ovaj zakon usvojen i da on treba u slučaju da to neće, izričito da se javi i da kaže da neće?

Drugo, gospodine ministre, neću da ulazim u vašu ličnost kada je u pitanju vaš stav po određenim pitanjima, ali evo, zbog građana Srbije ću da kažem i pokrenule su neke kolege tu temu, ovo je duboko biblijsko, antropološko pitanje. Znae, nas vera hrišćanska uči da čovek prestaje da živi u momentu kada dolazi do odvajanja duše od tela i sve dok život, iako visi o koncu, postoji, pitanje je i tanka je linija odluke o tome ko je taj ko će da odluči kada taj život prestaje.

To nije samo pitanje za naš parlament bilo i evo, ja ga sada postavljam ovde, o tome je čak i Komlenski malopre govorio, zamislite, iako je iz takve političke partije, a to je zaista vrlo ozbiljno pitanje.

Onda mi sad dolazimo u situaciju da vi sve vreme govorite, i ove kolege koje su lekari – humanost, humanost na delu. Pa znate, ne možete da dođete nekom prečicom preko etike, morala i svega do neke humanosti i na taj način da se poigravamo voljom građana Srbije.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Jovanović.

Na član 1. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Neđo Jovanović i Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, Poslanička grupa Socijalističke partije Srbije je ovim amandmanom pokušala da u praktičnom smislu reči, odnosno kada dođe do praktične primene ovog zakona učini što jednostavnijim i samu praktičnu primenu zakona, a i lakši posao onima koji će po tom amandmanu delovati.

Konkretno, radi se o pravnoj terminologiji gde se pokušalo da se reč sigurnosti, koja je osnovno određenje ovog zakona, zameni terminom bezbednosti. Mislimo da je to u skladu sa jedinstvenom metodologijom izrade zakona, ali u svakom slučaju čak i da se zauzme drugačiji stav, ni u kom slučaju se neće dovesti u sumnju ono što je pravno utemeljenje ovog zakona.

Mi smo danas, a i u javnosti, slušali više puta, uvaženi ministre, pravničke dileme, pa čak i ustavne dileme oko toga da li je nešto što je ovde sistematizovano, odnosno što se predlaže kao sistematizovano, da li se može podvesti pod odgovarajuću normativu bez obzira na to da li se radi o ustavnoj normativi ili se radi o normativi koja mora da bude usaglašena sa Ustavom.

Ono što je stav SPS jeste da kada imamo sa jedne strane etičko ili moralno pravo, u odnosu na ono što jeste konvencionalno pravo, u svakom slučaju, ne samo zbog 2.000 pacijenata, već zbog mnogo većeg broja onih koji će biti potencijalni pacijenti, a sigurno je da će ih biti imajući u vidu vreme u kojem živimo, onda je to etičko pravo nešto što

mora da bude iznad. To je nešto što moramo da poštujemo i nešto što moramo zbog tih ljudi koji očekuju da njihovo zdravlje, a zdravlje nema cenu, jer je to vrednost koja nema cenu, a samim tim je deo uzvišene vrednosti, a uzvišena vrednost je život, onda zbog tih ljudi imamo etičku ili moralnu obavezu da omogućimo sistematski, ili sistematizovanjem zakona da ovu oblast uredimo.

U odnosu na 2009. godinu ovaj zakon u svakom slučaju predstavlja kvalitativan iskorak i zbog toga imamo i dužno poštovanje prema onome što jeste zaista kvalitativno rešenje, dakle, dobro rešenje. Ono čemu treba težiti, treba težiti nečemu što podrazumeva da bez obzira na to ko je nosilac prava, da se zabrani donacija organa. Da li je to lice koje je u situaciji da to zabrani ili je to njegov univerzalni sukcesor, odnosno naslednik ili porodica, uvek moramo imati u vidu ono što je najvažnije, a najvažnije je spasiti život ili spasiti živote. U konkretnom slučaju, pravno, s obzirom da sam pravnik imam i slobodu i pravo da to kažem, ne postoje prepreke, ne postoje barijere, ne postoji ništa drugo osim ličnog stava, ne postoji ništa drugo osim ličnog uverenja i ubeđenja koje je i Ustavom zagarantovano da se kroz jednostranu izjavu volje ili ograniči, ili omogućiti donacija organa, odnosno mogućnost transplantacije.

Mi ovom sistematizacijom samo to potvrđujemo. Ono što je naša obaveza, poslanika bez namere da celu ovu našu zakonsku regulativu politizujemo, a ne smemo je politizovati, ne smemo ni u kom slučaju praviti politički marketing od svega ovoga, jeste naša obaveza da i ovaj zakon ne bude poslednji zakon, već da kroz druge nadogradnje, koje će sigurno uslediti nekim drugim zakonima, još više pojednostavimo i procedure i približimo pacijente mogućnosti da dođu do onoga što je njima životna potreba, a to su zdravi organi od kojih zavisi njihovo zdravlje, a samim tim i nastavak života.

Zbog toga sam kao pravnik zagovornik da ovo mora biti sistematizovano, da se jedan zakon kao što je ovaj zakon mora doneti, jer on u odnosu na prethodnu zakonsku regulativu ima svoje kvalitativne pomake, dakle pomake napred, ali ne smemo na tome stati, moramo raditi dalje i u praksi i kroz zakonsku regulativu doprineti da građani, a reći ću ne samo, ponoviću, ne samo 2.000 pacijenata, nego svi građani koji potencijalno mogu biti među tih ne samo dve, nego ko zna koliko desetina i stotina hiljada pacijenata, mogu očekivati ono što im treba da bi život opstao. Zahvaljujem se.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jovanoviću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Izvolite.

FILIP STOJANOVIĆ: Poštovani narodni poslanici, dame i gospodo, podneo sam amandman na član 1. stav 2. Predloga zakona o ljudskim ćelijama i tkivima.

U Predlogu zakona reč „skladištenje“ zamenjuje se tekstem „održavanje ljudskih ćelija i tkiva u odgovarajućim i kontrolisanim uslovima“.

Svima je poznato da se još uvek veliki broj Srba sa KiM vodi kao nestale osobe o čijoj se sudbini ništa ne zna. Svi smo mi čuli za tzv. „Žutu kuću“ koja se nalazi na severu Albanije, nedaleko od granice sa Srbijom u kojoj se vršilo presađivanje, odnosno transplantacija organa. Postoji opravdana sumnja, a negde i konkretni dokazi, da je deo nestalih Srba završio upravo u „Žutoj kući“, gde su im uzimani pojedini organi radi transplantacije, bolje rečeno radi prodaje.

Mi u SRS smo protiv donošenja jednog ovakvog zakona upravo iz razloga što ovde postoji velika mogućnost za manipulaciju. Mene kao Srbina sa KiM zaista čudi kako je moguće da se pre donošenja ovog zakona koji je nametnut od strane EU nije insistiralo na tome da se istera na videlo istina o onome što se dešavalo u toj famoznoj „Žutoj kući“. Pa šta to onda naši predstavnici razgovaraju u Briselu sa predstavnicima tzv. države Kosovo? I ako dosada nismo čuli nijednu reč na ovu temu, čemu onda služe ti briselski pregovori, ako tamo nije bilo reči o jednoj veoma važnoj temi koja se tiče svih Srba sa KiM, a pogotovo rodbine nestalih Srba? Svaki dan kad ulazim u ovu našu zgradu susrećem se sa ovim našim „zidom plača“ na kome su ispisana imena nestalih osoba, od kojih su mnogi moji prijatelji i poznanici. Završili su tako što su im nasilno uzimani organi. Zahvaljujem.

PREDSIEDNIK: Poštovani poslanici, pošto su se stekli uslovi, predlažem da konstatujemo potvrđivanje mandata narodnom poslaniku u Narodnoj skupštini za upražnjeno poslaničko mesto, kako bismo omogućili njeno učešće u radu Narodne skupštine.

Uručena vam je Odluka Republičke izborne komisije o dodeli mandata narodnog poslanika radi popune upražnjenog poslaničkog mesta u Narodnoj skupštini.

Takođe, uručen vam je izveštaj Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja, koji je utvrdio da su se stekli uslovi za potvrđivanje mandata narodnoj poslanici, sa predlogom da Narodna skupština, shodno članu 27. stav 5. Zakona o izboru narodnih poslanika konstatuje potvrđivanje mandata narodnom poslaniku Slavici Živković, izabranoj sa Izborne liste Aleksandar Vučić – Srbija pobeđuje.

Na osnovu odluke Republičke izborne komisije i izveštaja i predloga Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja Narodne skupštine, a shodno članu 27. stav 5. Zakona o izboru narodnih poslanika, konstatujem potvrđivanje mandata narodnoj poslanici Slavici Živković.

Čestitam narodnoj poslanici na izboru i molim da zajedno sa mnom ponovite tekst zakletve.

Poštovana poslanice, saglasno članu 17. Zakona o Narodnoj skupštini sada ćemo pristupiti polaganju zakletve.

(Predsedavajuća čita tekst zakletve, a narodni poslanik ponavlja.)

„ZAKLINJEM SE DA ĆU DUŽNOST NARODNOG POSLANIKA OBAVLJATI PREDANO, POŠTENO, SAVESNO I VERNOST USTAVU, BRANITI

LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA I GRAĐANSKE SLOBODE I PO NAJBOLJEM ZNANJU I UMEĆU SLUŽITI GRAĐANIMA SRBIJE, ISTINI I PRAVDI.“

Hvala.

Molim vas da potpišete tekst zakletve.

Čestitam vam u ime poslanika Narodne skupštine Republike Srbije i želim vam uspešan zajednički rad u tekućem mandatu.

Možemo da nastavimo sa radom.

Na član 1. amandman je podnela poslanica Ivana Dinić.

Izvolite.

IVANA DINIĆ: Poštovani građani i građanke Republike Srbije, uvaženi ministre sa saradnicima, kolege narodni poslanici i poslanice, podnela sam amandman na Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima. S obzirom na to da je medicina oblast koja se intenzivno razvija i nudi velike mogućnosti za lečenje, što je najvažnije za život svakog od nas, utvrđena je potreba da se poboljšaju i preciziraju uslovi organizacije i poslova u oblasti ćelija i tkiva za primenu kod ljudi, kao i nadzor nad obavljanjem poslova u pomenutoj oblasti na teritoriji Republike Srbije, odnosno uslovi pod kojima se ti poslovi mogu obavljati, nakon loše dugogodišnje prakse da se u zdravstvenim ustanovama sprovedu postupci u ovoj oblasti, ali bez definisanja uslova na republičkom nivou kako će se oni obavljati. Na ovaj način ostala bi iza nas dugogodišnja loša praksa da zdravstvene ustanove koje obavljaju neke poslove u ovoj oblasti ne mogu da podnesu zahtev za dobijanje dozvole za obavljanje tih poslova, tako da ovim predlogom zakona o ljudskim ćelijama i tkivima najpre na precizan i jasan način definišemo koje zdravstvene ustanove, zapravo, mogu podneti zahtev za obavljanje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva.

Pored toga, neophodno je definisati registar davalaca matičnih ćelija hematopoeze, koji omogućava pronalaženje nesrodnih davalaca i obezbeđivanje ćelija za presađivanje. Postojeći zakon nije jasno definisao postojanje registra kao organizacione celine.

Takođe, ovim predlogom zakona propisano je donošenje programa za presađivanje ljudskih organa u koji su uključene ljudske ćelije i tkiva i koji će biti jedinstven na teritoriji Republike Srbije. Predlog zakona propisao je pojednostavljenu proceduru izdavanja dozvole zdravstvenim ustanovama za obavljanje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema u pomenutoj oblasti.

Ono što su glavni ciljevi donošenja ovakvog jednog zakona jesu, osim uspostavljanja visokog nivoa bezbednosti i sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva, dakle, definisanje i formiranje banke ljudskih ćelija i tkiva, definisanje registra davalaca matičnih ćelija hematopoeze, uključivanje u republički program za presađivanje ljudskih organa na teritoriji Republike Srbije, uspostavljanje sistema kvaliteta u ovoj oblasti, uvođenje jedinstvenog informacionog sistema u oblasti ljudskih ćelija i tkiva u

svim ustanovama, kao i u Upravi za biomedicinu, i jasan inspekcijski nadzor u oblasti ljudskih ćelija i tkiva.

Za naše građane je vrlo bitno da znaju kako će i na koga će uticati, zapravo, sva ova predložena rešenja. Bitno je da će uticati najpre na građane, jer je Predlog zakona pojednostavio postupak davanja pristanka za darivanje tkiva, zatim na pacijente koji se nalaze na listama čekanja za presađivanje pojedinih tkiva, zatim na pacijente koji čekaju presađivanje matičnih ćelija hematopoeze, zatim na povećanje broja davalaca u republičkom registru, na zdravstvene ustanove koje obavljaju delatnost banke ljudskih ćelija i tkiva, na Upravu za biomedicinu kao nadležnog organa u oblasti biomedicine i naravno, najvažnije, uticaće na društvo u celini.

Hvala na ovakvom predlogu zakona.

PREDSEDNİK: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

VESNA NIKOLIĆ VUKAJLOVIĆ: Hvala.

Da počnemo malo od opštih životnih stvari. Svi znamo da u zemlji Srbiji ako nismo u naprednoj stranci, ne možemo da se zaposlimo i ako nemamo novca, ne možemo da se lečimo. Je l' tako, ministre? Jeste. Sada ću da vam kažem zašto tako mislim. To je zato što mi iz unutrašnjosti stvarno nemamo mogućnosti da se lečimo, nemamo dostupnost niti aparata, niti vrhunskih lekara i to je naš veliki problem i veliki hendikep. Ono što bih vas pitala jeste – šta ste uradili po tom pitanju i da li ste, otkada ste ministar, razmišljali o problemima u zdravstvu, ali na pravi i realan način, ne onako kako vi to izađete na televiziju i otvorite neki zdravstveni centar i onda svima kažete kako će tu biti aparati, ovakvi, onakvi itd. Svi mi znamo kakva se korupcija vrti u Ministarstvu zdravlja, da preko milijardu evra negde nestane u toku godine, a svi strepimo, u stvari, kada se otvori neki novi zdravstveni centar, gledajući i misleći koliko će još para iz budžeta negde da se pokrade ovom narodu.

Ono drugo što želim da vas pitam jeste – kako ste mogli da stavite ovoliko ovlašćenja sami sebi u Predlogu ovog zakona, a to je, na primer, evo, da se i građani upoznaju koja su to sve ovlašćenja. Kaže: „Uslove u pogledu kadra, prostora, opreme, sistema kvaliteta i drugih uslova za obavljanje poslova iz člana 8. propisuje ministar za nadležne poslove“, znači vi, pa onda „način i tehničke uslove za obavljanje poslova dobijanja, testiranja, obrade, očuvanja, skladištenja i distribucije ljudskih ćelija i tkiva propisuje ministar“, pa onda „uslove u pogledu kadra, prostora, opreme, sistema kvaliteta i drugih uslova za obavljanje poslova iz člana 8. propisuje ministar“, pa onda „način i uslove odabira i procene zdravstvenog stanja živog davaoca ljudskih ćelija i tkiva propisuje ministar“, pa onda „kriterijume za izbor umrlog davaoca tkiva propisuje

ministar“. Pobogu, ministre, kada ćete vi sve to da stignete da propišete i kada ćete da stignete da potpišete?

Još nešto, u svemu tome što ste toliko ovlašćenja sebi dali, pitam vas – da li ste vi prevideli jednu istinu i jednu realnost da je Institut za kardiovaskularne bolesti „Dedinje“ jedna vodeća zdravstvena ustanova u Srbiji i na Balkanu, i da ste njoj oduzeli pravo transplantacije organa? Ja vas molim da odgovorite javnosti i građanima Srbije zašto ste to uradili, jer kada se kaže srce, svi mislimo na „Dedinje“. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo Petar Jojić.

Izvolite.

PETAR JOJIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam ovaj amandman na odredbu predloženog zakona i ostajem kod njega. Zdravstvo u Srbiji treba da ima prioritete nad prioritetima. Karakteristika ovog zakona koji je predložen a vezan je za ćelije i za tkiva, a ujedno i ovaj drugi deo koji se odnosi na propise koji su predloženi vezano za transplantaciju, po mom mišljenju jeste diskriminacija čista. Šta to znači? Znači da ste oduzeli licencu Institutu „Dedinje“, a mislite da će Klinički centar Srbije da podmiri sve ono što je potrebno i da će svima moći da pruži usluge. Neće moći ni za 10 godina.

Drugo, ljudi nemaju gde da se leče. Milovan Bojić je napravio iskorak u tom pravcu. Dakle, radi se o diskriminaciji kako na političkoj, tako i na ličnoj osnovi, jer je diskriminacija usmerena isključivo na Milovana Bojića i na Institut. Prema tome, smatram da je potrebno da opstane ovaj institut, gospodine ministre. On mora da zadovolji potrebe građana Srbije jer nemaju gde na drugom mestu da se leče. Bar u ovom trenutku to produžite, a kad Klinički centar Republike Srbije bude osposobljen i budete ga stavili u funkciju sto posto, onda treba razmišljati o Institutu „Dedinje“.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo Tomislav Ljubenović.

Izvolite.

TOMISLAV LJUBENović: Hvala.

U članu 1. Predloga zakona o ljudskim ćelijama i tkivima date su osnovne odredbe u vezi sa ovim zakonom. Mi iz Poslaničke grupe SRS podneli smo amandman na stav 2. ovog člana kojim smo predložili da se izvrše određene izmene. Amandmanom smo predložili da u tekstu zakona koji će biti usvojen umesto reči „darivanja“ piše reč „davanja“. Smatramo da ovaj naš amandman treba da bude prihvaćen, imajući u vidu važnost zakona o kome danas vodimo raspravu.

Vrlo je važno istaći da je članom 15. ovog predloga zakona propisana obaveza stacioniranih zdravstvenih ustanova da učestvuju u republičkom programu za presađivanje ljudskih organa, a koji je utvrđen zakonom koji uređuje oblast presađivanja ljudskih organa, kao i da su u taj program uključena i tkiva davalaca ljudskih organa.

Ono što je zajedničko za presađivanje ljudskih organa i tkiva jeste da predlagač ovim zakonom pokušava da nam ih predstavi kao nešto što će pojednostaviti procedure i da će se izbeći finansijski troškovi vođenja registra tako što će se saglasnost podrazumevati.

Ponoviću stav koji je Poslanička grupa SRS iznela i u raspravi u načelu, a to je da su ovakve odredbe neustavne i da ih u ovom obliku ne treba usvajati. Dajemo zamerku predlagaču koji kao jedan od razloga za donošenje ovog zakona navodi i potrebu usaglašavanja sa zakonodavstvom EU, jer je ova oblast samo delimično usaglašena sa evropskom regulativom i postoji potreba da se određeni stručni termini drugačije i preciznije definišu, a u cilju potpune harmonizacije domaćeg prava u ovoj oblasti sa pravom EU na način kako to preporučuje EU.

Srpska radikalna stranka će uvek insistirati na tome da se u Narodnoj skupštini usvajaju zakoni koji će biti u interesu građana Republike Srbije, a ne zbog namere srpske vlasti da nekada Srbija postane članica EU. Neće postati jer, pre svega, EU ne želi Srbiju u svom članstvu. Što se SRS tiče, naš stav je da i ne treba da postanemo članica EU.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podnela Marina Ristić.

Da li želi neko reč? (Da.)

Izvolite.

MARINA RISTIĆ: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, stanje u zdravstvu je alarmantno. Nemamo opremu, nemamo uslove, stručni kadar napušta zemlju ubrzano, nedostaje potrošni materijal, nema poverenja građana, a imamo redove, kilometarske liste čekanja i to za rutinske preglede, korupciju, burazerske dilove, farmaceutsku mafiju. Od svih resora zdravstvo je trenutno u najgorem stanju i toga je svestan svaki građanin. Uopšte nemojte u to da sumnjate.

Umesto da prvo obezbedite ono osnovno, da nađete način da sprečite kadrove da odlaze u inostranstvo, da smanjite korupciju i na taj način da vratite poverenje građana, vama je najhitnije da donesete ovaj zakon po direktivi EU. Sve radite naopako.

Kao što je humano i ljudski pokloniti svoje organe, spasiti nekome život, tako je humano ostaviti volji građana da sami o tome odlučuju, a vi kada budete sredili stanje u zdravstvu, realno mogli ste, imali ste šest godina za to, šest godina ste na vlasti, tada će se broj donorskih kartica drastično povećati jer osnovno je da se vrati poverenje građana u zdravstvo.

To je najvažnije kod ovako osetljivih tema, jer čovek kada je na ivici života i smrti, on mora biti siguran u tog lekara da će lekar da se bori za njegov život a ne za njegov organ. Sada tog poverenja nema, jer da ga ima, ovaj zakon ne bi ni bio potreban. Ljudi bi sami potpisivali donorske kartice, i u tome je najveći problem.

Donošenjem ovog represivnog zakona vi još više narušavate poverenje građana i samo će biti obrnut efekat. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo Momčilo Mandić.

Da li želi neko reč? (Da.)

Reč ima narodna poslanica Vesna Ivković.

VESNA IVKOVIĆ: Hvala.

Podržavam ovaj amandman koji je podneo moj kolega i korišću vreme poslaničke grupe.

Razlog za donošenje Predloga ovog zakona, zakona o ljudskim ćelijama i tkivima, kao i zakona o transplantaciji organa sadržan je u potrebi da se oblast ljudskih ćelija i tkiva zasnuje na najvišim standardima medicinske nauke i prakse koji nude velike mogućnosti za lečenje, kao i da se zdravstvenim ustanovama koje obavljaju ove poslove omoguće bolji uslovi u skladu sa savremenim dostignućima u ovoj oblasti.

Oblast oba ova zakona dosada je bila uređena Zakonom o transplantaciji ćelija i tkiva i Zakonom o transplantaciji organa iz 2009. godine i nakon šest godina primene ovog zakona utvrđena je potreba da se poboljšaju i preciziraju uslovi organizacije, kao i nadzor nad obavljanjem poslova u ovoj oblasti.

Posledice neuređenog sistema u ovoj oblasti, u kojem više transplantacionih centara obavlja transplantaciju istih organa a da pri tome nijedan ne ispunjava uslove sistema kvaliteta, jeste činjenica da se Republika Srbija nalazi na dnu lestvice u Evropi po broju realizovanih davalaca ljudskih organa posle smrti. Naime, broj davalaca je između jedan i dva na milion stanovnika.

Jedan od osnovnih razloga za donošenje Predloga zakona o presađivanju ljudskih organa, tkiva i ćelija je i povećanje kadaveričnih davaoca i broja uspešno obavljenih presađivanja ljudskih organa, te smanjena lista čekanja za presađivanje organa kao i neophodnost utvrđivanja osnove za uspostavljanje organizacionog sistema, utvrđivanje efikasne procedure za darivanje, odnosno pribavljanje ljudskih organa sa umrlih lica u skladu sa profesionalnim standardima, smernicama i etičkim načelima, usklađivanje sa savremenim standardima medicinske nauke i prakse kao i kvaliteta bezbednosti organa za presađivanje.

Ovim predlogom zakona je na jasan način izvršena podela zdravstvenih ustanova koje će obavljati poslove presađivanja, odnosno uzimanja ljudskih organa i bolnica za darivanje istih, odnosno podela poslova i obaveza koje će obavljati.

Ono što je dobro u ovom zakonu to je donošenje programa presađivanja ljudskih organa koji će biti jedinstven na teritoriji Republike Srbije i koji će definisati jasne procedure i postupke u vezi organizacije timova i finansiranja celokupnog postupka i na taj način su izbegnuti nepotrebni finansijski troškovi vođenja registra.

Novi zakon je pojednostavio postupak davanja pristanka za presađivanje, odnosno pretpostavljenu saglasnost, što je svakako najvažnija izmena koju predviđa ovaj zakon. Ovde je bilo puno reči o pretpostavljenoj saglasnosti, puno dilema, međutim, moram naglasiti da je javna rasprava i te kako dugo trajala i da je veliki deo stručne javnosti dao saglasnost na istu. Prema tome, stvarno ne vidim razloga da više o tome raspravljamo. Toliko, ne bih više o toj pretpostavljenoj saglasnosti.

Ono što bih još naglasila, to je da predlogom ovog zakona precizirana je uloga i zadaci Uprave za biomedicinu, kao kompetentnog tela u oblasti biomedicine na nivou cele Republike Srbije. U okviru Uprave formiraće se i inspekcijski nadzor, edukovan i sa iskustvom iz ove medicinske oblasti, kao i praćenja savremenih dostignuća nauke. On će vršiti kontinuirani stručni nadzor u ovoj oblasti, a najmanje jednom u dve godine, kao i u slučaju sumnji ili saznanja za svaki ozbiljan, neželjeni događaj ili reakciju. Uprava za biomedicinu će izdavati dozvole zdravstvenim ustanovama na neodređeno vreme, ali isto tako i oduzimati iste ako otkrije nepravilnosti u njima kao i voditi registar davalaca ljudskih organa i primalaca istih, registar zdravstvenih ustanova za poslove uzimanja, testiranja i presađivanja ljudskih organa, vođenje registra ozbiljnih, neželjenih događaja i reakcija kao i sistem za brzo reagovanje i informisanje.

Benefit ovog zakona je i uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema u oblasti presađivanja ljudskih organa u cilju uspostavljanja i održavanja sistema sledivosti. Novina ovog zakona je mogućnost presađivanja od život nesrodnog davaoca u okviru programa ukrštene donacije između dva ili više biološki inkompatibilnih parova. Naime, svi pacijenti kojima je potrebno presađivanje organa ne mogu imati kompatibilnog živog davaoca svega zbog inkompatibilnosti krvnih grupa i HLA senzibilizacije. Program ukrštene donacije među inkompatibilnim parovima omogućava prevazilaženje krvnogrupne barijere i HLA senzibilizacije bez dodatne imunosupresivne terapije primaoca, što smanjuje rizik od komplikacija kod pacijenata i istovremeno umanjuje troškove postupka.

Donošenje ovog zakona povećaćće broj kadaveričnih davaoca ljudskih organa, kao i smanjiti liste čekanja za primanje istih. Ima značajne i zdravstvene, ekonomske i opšte društvene vrednosti. Naime, razvojem programa presađivanja ljudskih organa povećava se jedina šansa pojedinih pacijenata za preživljavanje, a pogotovo pacijenata na listama čekanja za presađivanje jetre i srca, jer im jedino ova metoda spasava život, kao i smanjenje stope mortaliteta za pacijente na listama čekanja.

PREDSEDNİK: Hvala.

Na član 1. amandman je podneo poslanik Josip Broz.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandmane u istovetnom tekstu podneli su Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo poslanik Zoran Despotović.

Izvolite.

ZORAN DESPOTOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima, kao i Predlog zakona o presađivanju organa predstavljaju veoma bitne zakone jer tretiraju oblasti koje nekome znače nov život.

Slažemo se da je doniranje ljudskih organa i tkiva human gest, ali samo onda kada je to izraz naše slobodne volje. To ovim predlogom zakona neće biti. Ovim predlogom se uvodi tzv. pretpostavljena saglasnost po kojoj će svi građani biti donori.

Srpska radikalna stranka smatra da doniranje organa mora biti slobodan izbor svakog građanina Srbije, a ne zakonska, represivna mera, koja može biti predmet velikih zloupotreba. Zato smatramo da doniranje organa i tkiva treba da bude dobrovoljno, da i dalje ostanu donorske kartice, a ne da građani Srbije strepe, kao što smo više puta čuli, da će ih na pešačkom prelazu udariti auto, jer im je baš neki organ potreban i odgovarajući.

Ministre, kritike koje vam mi, srpski radikali upućujemo, vidim da doživljavate lično i da ih ignorišete, što nije svojstveno jednom ministru, a naše je poslaničko pravo da vas kritikujemo i hvalimo kada imamo argumenata za to, što je u vašem slučaju veoma teško, jer se vezujete za brojne zloupotrebe u zdravstvu.

Vidimo da se ovaj predlog zakona donosi po direktivi EU, iste one kojoj vi hrlite u zagrljaj, sa svim organima koje je ta Evropska unija 1999. godine pokušala da otme i uništi. Da li vi mislite da sa ovakvom korupcijom u zdravstvu, pomenuću i sudstvo, Evropska unija hoće... Neće nas prihvatiti, ali će verovatno svi ti organi Evropske unije dotada biti truli. Hvala.

PREDSEDNIK: Po ovom amandmanu, poslaniče?

Izvolite.

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Po ovom amandmanu i po nekoliko amandmana ranije, kada sam kao narodni poslanik i kao lekar čuo da zbog ovog zakona postoji strah od zaveštanja organa. Mogu da kažem da mi je lično smešno, kao lekaru, kada se kaže da će nas neko juriti automobilom i udariti na pešačkom prelazu kako bi uzeo organ. Ja mogu samo da vam kažem da vi ne možete da zamislite koliko je komplikovana procedura provere da li nekom pacijentu odgovara određeni organ. On mora da prođe brojna ispitivanja i provere, od HLA tipizacije, od kros-mečinga, od krvne grupe, tako da je to jako teško da se izmećuje da se kod određenog pacijenta kome treba organ baš pogodi da neko, u trenutku kada izgubi život, da je taj njegov organ identičan i kompatibilan sa njegovim telom.

Ne treba da sejemo strah i da ljude plašimo da će nam neko, bilo ko, uzeti organe. Ja sam to pričao i u prepodnevnom zasedanju, pričam i sada. Važno je da građanima Srbije pošaljemo poruku da želimo da ljude koji su trenutno nevidljivi, koji se bore sa teškim bolestima, koji gube bitku sa tim bolestima samo zato što mi u Srbiji nemamo dovoljan broj donora, jednostavno, oni umiru, a mislim da je ovo sada sjajna prilika i za zdravstveni sistem, ali ono što je važnije, i za te pacijente koji čekaju na taj organ, i da imaju šansu da produže život.

Ja sam svaku priliku koristio, i u prošlom mandatu, čak i pre ulaska u Skupštinu, a ponovnim ulaskom u Skupštinu sam rekao da mi je jedna od želja da se u Parlamentu usvoji zakon koji bi promenio Zakon o transplantaciji i ovo je taj dan, tako da sam kao

lekar izuzetno zadovoljan da imamo priliku da uradimo jedno sistemsko rešenje za ove pacijente.

Kao lekara me nije sramota što sve ovo pričamo, već sam kao lekar srećan što imam priliku da u Parlamentu pričam o ovome. Ovaj zakon ne nameće Evropska unija. Ovaj zakon je nešto što je dobro za pacijente. Ovaj zakon su pravili lekari, stručnjaci koji se bave svojom profesijom, koji se bave transplantacijom i, ponavljam, koji su držali i drže predavanja na međunarodnim kongresima, pisali knjige, iz nekih knjiga sam i ja učio od tih profesora koji su učestvovali u pisanju ovog predloga zakona, tako da ponovim da je meni interes tih dve hiljade pacijenata koji čekaju organ, meni je interes da ovim predlogom zakona omogućimo svim građanima Srbije koji imaju u jednom trenutku problem, da li večeras, da li sutra, ili za mesec dana, kada dobiju dijagnozu, ili neko njihov bliži dobije tu dijagnozu, da ima šansu da se leči u Srbiji. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Ceo dan slušamo – ja kao lekar, ja kao lekar. Hajde, ministre, kažite mu da će biti jedan od načelnika u Kliničkom centru u Nišu i da završimo više ovo ulagivanje i ponavljanje ceo dan iste priče.

Kaže – koliko treba vremena da se utvrdi da neki organ nekom odgovara? Evo, kao lekar, dr Milošević kaže da polovina bolnica u Srbiji ne ispunjava uslove za utvrđivanje moždane smrti i nemaju ni iskustvo ni opremu u procesu prepoznavanja i održavanja potencijalnih kadaveričnih donora. Za to su potrebni stručni ljudi koji su u referentnim centrima. Jetra mora da se uradi u roku od 12 sati, dakle, nemate vi sad da izmišljate toplu vodu, srce u roku od sedam do osam sati, a bubrezi do 48 sati. Naravno, što se pre uradi, to je bolje. Dakle, pustite to – ja sam lekar, ja sam lekar. Vi ovde niste na klinici nego ste narodni poslanik, kao i svi mi. I mi smo se pripremili za predlog ovog zakona i ne treba čovek biti lekar da bi mogao kao narodni poslanik da govori o predlogu zakona. Dajte neki novi argument, nemojte vrteti ceo dan istu priču.

Opet ponavljam, ministre, dajte mu da bude jedan od načelnika u niškom kliničkom centru i da završimo s tim.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 1. amandman je podnela poslanica Jasmina Obradović.

Izvolite.

JASMINA OBRADOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovane kolege poslanici, cenjeni ministre sa saradnicima, poštovani građani, ovim predlogom zakona o ljudskim ćelijama i tkivima, kao i ostalim zakonima iz seta zakona iz sfere zdravstva, Srpska napredna stranka sa Aleksandrom Vučićem na čelu nastavlja sa izgrađivanjem i uređivanjem naše zajedničke kuće, Republike Srbije.

Cilj mojih amandmana je da se naglasi taj sveukupni napredak i poboljšanje medicinskog sistema u Republici Srbiji. Navešću neke konkretne primere kako mi to u

Novom Sadu, predvođeni gradonačelnikom Milošem Vučevićem, radimo, kako se to konkretno poboljšava medicinski sistem.

Pre nekih mesec dana novi objekat Zavoda za hitnu medicinsku pomoć u Novom Sadu počeo je da radi. Takođe, izgrađene su interne saobraćajnice za pristup vozila Hitne pomoći garaži sa dva ulaza. Izgrađena je jedna zaista svetski moderna zgrada u kojoj će naši lekari pružati medicinsku pomoć.

Vrednost ove investicije je oko 340 miliona dinara, a kupili smo i četiri nova vozila Hitne pomoći. Tokom prethodne četiri godine mimo ovog projekta grad je uložio 146 miliona dinara u Zavod za hitnu medicinsku pomoć.

Važna informacija za roditelje je da na ovoj adresi radi dežurna noćna pedijatrija sa najboljim lekarima i opremom.

U novom i odlično opremljenom objektu sistem funkcionisanja novosadske Hitne pomoći će biti mnogo efikasniji. Ovo je primer kako treba realizovati ovako veliku investiciju, jer ceo posao završen je za manje od godinu dana. Uspeli smo da za dve godine uložimo više od 3.750.000.000 dinara u povećanje nivoa zdravstvene zaštite u Vojvodini.

Verujem da ovakvi primeri postoje i u drugim sredinama u Republici Srbiji, svugde gde vlast vrši SNS, ali ono u šta ne mogu da verujem, a to je sve ono što sam danas tokom rasprave o amandmanima čula. Slažem se, ne mora neko da bude doktor, lekar, medicinski radnik da bi imao pravo da komentariše ovaj zakon, ali isto tako nikome ne daje za pravo činjenica da nije zdravstveni radnik da na najgrublji mogući način osporava ispravnost donošenja ovakvog zakona.

Zašto pričam na ovakav način? Ja sam neko ko u široj porodici ima primer transplantacije jetre. Znam kako je bila duga noć dok smo čekali da se čitav posao pokrene. Znam kako je bila duga godina oporavka i znam kako smo sa nestrpljenjem iščekivali petu godinu nakon transplantacije.

Dakle, usklađivanje zakona sa evropskim zakonima u ovom slučaju nije prioritet. Ja mislim da je ovo nešto što Srbija čeka, što bolesni čekaju i ne vidim čemu taj paranoičan pristup sa navođenjem primera prelaska pešačkog prelaza. Setite se kako je osporavana čitava akcija donorske kartice, kako su ljudi krili da imaju karticu jer im je neko rekao – ti nisi normalan, zakucaće ti na kuću zato što znaju da si ti potpisao da ćeš nakon smrti donirati svoje organe.

Ja ne bih navodila dalje primere, osim što molim građane Srbije da shvate da nisu svi dobronamerni i da nije svaka diskusija vezana za donošenje ovog zakona dobronamerna.

Dobar deo diskusije u ovom parlamentu danas, hajde, možda nije dobar deo, ali jedan deo diskusije znamo na šta je bio usmeren – osporiti sve ono što radi Vlada, iako je donošenje ovog zakona zaista nešto na šta se čeka.

Ministre, podržavam ovo. Naravno da ću glasati za ovaj zakon, a mislim da ćemo u daljoj diskusiji na jedan sasvim drugačiji način pristupiti komentarisanju donošenja zakona. Zahvaljujem.

PREDSEDNİK: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ljibuška Lakatoš.

Izvolite.

LJIBUŠKA LAKATOŠ: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolege narodni poslanici, donošenjem zakona o ljudskim ćelijama i tkivima uređuje se i obezbeđuje sistem u oblasti zdravstva.

Jedan od razloga donošenja ovog zakona jeste potreba da se oblast ljudskih ćelija i tkiva kod ljudi zasniva na najvišim mogućim standardima medicinske nauke i prakse.

Oblast medicine se intenzivno razvija, a samim tim nudi i mnogo veće i bolje mogućnosti za lečenje, a u ustanovama koje obavljaju ove poslove moraju se omogućiti bolji uslovi u skladu sa savremenim dostignućima iz ove oblasti.

Amandmanom koji sam podnela na član 1. predloženog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima dodaje se stav 3. i glasi – Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije sa posebnim osvrtnom na unapređenje medicinskog sistema.

Matične ćelije su mlade, još uvek nedefinisane ćelije koje se u svom daljem razvoju mogu razviti u bilo koju vrstu tkiva, što je veoma značajno za lečenje teških i retkih oboljenja.

Široko polje njihove primene može dovesti do velikog napretka u medicinskim istraživanjima, kako u oblasti dijagnostike tako i u oblasti lečenja. To bi podstaklo razvoj svih oblasti zdravstva, farmaceutske industrije, oblasti naučnoistraživačkog rada, uticalo bi na poboljšanje zdravstvenog stanja stanovništva, što i jeste naš prioritet, a takođe i na mogućnost zapošljavanja i usavršavanja mladih kadrova.

Podnetim amandmanom se dodatno definiše član 1. predloženog zakona. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Krsto Janjušević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Krsto Janjušević.

Izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege, osnovni cilj ovog zakona je uspostavljanje novog i znatno višeg nivoa bezbednosti vezano za oblast matičnih ćelija i tkiva i najvažniji koraci u tom cilju su, svakako, formiranje i kreiranje banke za matične ćelije i tkiva, zatim kreiranje zajedničkog registra davalaca matičnih ćelija, zatim uređivanje jedinstvenog informacionog sistema i možda najvažniji deo, a to je jasan inspekcijski nadzor u ovoj oblasti.

Pojedine kolege koje su tu prosule određene teorije zavere, i te teorije zavere su sa ciljem da loše utiču na humane namere i celu ideju, celu humanu ideju ovog zakona, možda je trebalo da posmatraju celu ovu problematiku iz ugla čoveka koji sada u ovom trenutku čeka presađivanje tkiva, koji se pita kada će doći na red i koja je verovatnoća da će u nekom registru da se pojavi odgovarajući donor.

Iz tog ugla, možda ne bi bilo loše, tačnije vrlo oprezno govorim o ovome, da odu kod tog čoveka koji u ovoj sad situaciji čeka na donora, na transplantaciju i da mu održe taj filozofski govor ili onaj junački govor ili kakavgod. Pomoći mu neće, sigurno će mu se stanje samo pogoršati.

Dakle, ovim zakonom i uspostavljanjem jasnog i transparentnog sistema povećavamo poverenje građana. Samim tim imaćemo veći broj davalaca, uslovno rečeno bogatiji registar, a samim tim i veću verovatnoću da onaj koji čega donora pre dođe do zdravlja, a ima li išta preče od toga.

Ovo je temelj. Naš narod nema problem da bude human, ali mu treba putokaz. Ovaj zakon je temelj, putokaz, a naš narod na ispitu humanosti nikada nije pao. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Janjuševiću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Ognjen Pantović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Ognjen Pantović.

OGNJEN PANTOVIĆ: Hvala.

Dame i gospodo narodni poslanici, Predlogom zakona o ljudskim ćelijama i tkivima ova oblast će se urediti po najvišim standardima, baš onako kako treba državi Srbiji i njenim građanima.

Posle niza zakona koje smo doneli ovde u Narodnoj skupštini Republike Srbije, koji će pozitivno uticati na poboljšanje uslova života naših građana, stigao je još jedan predlog zakona koji prati ovaj trend.

Ovim zakonom će se pojednostaviti postupak davanja pristanka za darivanje tkiva. Takođe, zakon je pružio i mogućnost svakom punoletnom licu da se pisanim ili usmenim putem izjasni da ne želi da dariva organe.

Ono što se takođe očekuje kao pozitivan uticaj na pacijente koji se nalaze na listama čekanja za presađivanje tkiva jeste to da će se skratiti vreme čekanja, a neophodno tkivo biće čuvano, obrađeno i distribuirano u skladu sa najvišim mogućim standardima.

Jedan od pozitivnih efekata primene ovog zakona biće i povećanje broja davalaca i njegovog bržeg pronalaženja u republičkom registru. Potrebno je reći da ovaj predlog zakona podrazumeva i sprovođenje promocije dobrovoljnog davanja.

Ovo je jedan možda i od najbitnijih delova ovog zakona jer od uspeha promocije i tih kampanja umnogome će značiti koliko će liste čekanja biti dugačke ili kratke i koliko će se bolesti izlečiti ili spasiti ljudskih života.

Mislim da ovim rešenjem, pred nama imamo jedan potpuno novi zakon, Srbija će se pridružiti razvijenim zemljama i društvima Evrope i sveta koja se odgovorno ponašaju prema svojim građanima sprovodeći jednu dobru zdravstvenu politiku. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Olivera Ognjanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodna poslanica Olivera Ognjanović.

Izvolite.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ostvarenje prava na zdravlje ključno je za ostvarenje ljudskih prava i osnova održivog razvoja, te je ključno za blagostanje ljudi. Ulaganje u zdravlje podstiče ekonomski rast i razvoj zemlje.

S obzirom na to da se Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima odnosi na rešavanje i unapređenje uslova kvaliteta i sigurnosti donacije tkiva i ćelija, obezbeđuje se efikasna organizacija zdravstvenih ustanova koje obavljaju delatnosti iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva.

U članu 1. ovog zakona predložila sam da se doda stav koji ukazuje da se ovim zakonom podstiče održivost razvoja medicinskih centara, time i sveukupni razvoj Republike Srbije.

Da bi se održao razvoj medicinskih centara, potrebna je standardizacija u ovoj oblasti. Sve to je ispraćeno evrofondovima koji će pomoći da se obezbedi kvalitet usluga u pogledu prikupljanja, testiranja, obrade, skladištenja i distribucije ljudskih ćelija i tkiva.

U Beogradu imamo za primer KC Srbije koji je dobio novoizgrađeni centar za transplantaciju koštane srži i omogućeno je da se i u KC Srbije obavlja transplantacija matičnim ćelijama, što našim građanima omogućava da ovaj vid operacija obavljaju u svojoj zemlji.

Izgradnjom centra za transplantaciju, potpuno novog sterilnog bloka, Klinika za hematologiju KC Srbije biće u mogućnosti da na godišnjem nivou uradi između 30 i 40 alogenih transplantacija, kao i 50 autolognih transplantacija. Na taj način ćemo moći prvi put da zadovoljimo sve potrebe za ovim intervencijama u našoj zemlji.

Uz to moram da dodam da je u vrlo kratkom periodu KC Srbije dobio jednu od pet najsavremenijih biomedicinskih laboratorija u svetu, poslednju reč tehnologije, gde će se obrađivati 5.000 uzoraka za sat vremena, odnosno više od 12 miliona analiza godišnje. Takvih laboratorija postoji samo četiri u svetu, i to u Nemačkoj, Engleskoj, Belgiji i Izraelu, što je vrlo važno da napomenem i da građani čuju, jer su to rezultati rada i zalaganja ove vlade.

Stanje koje je nakon žute vlasti zatečeno u zdravstvenom sistemu bilo je katastrofalno. Iako je sveže sećanje građana Srbije na činjenicu da su nam bolnice bile

potpuno zapuštene, sa zastarelom opremom i tehnologijom, nije naodmet da se stalno podsećamo, jer smo sada stigli do nivoa kada imamo uvid u stalno unapređenje zdravstvenih ustanova.

Samo od januara do aprila ove godine u 227 zdravstvenih ustanova Srbije izvršena je nabavka opreme ili investicioni radovi i realno je reći da smo svi osetili velika poboljšanja u zdravstvu uz, naravno, održive planove razvoja kojima će se polako hvatati korak sa naprednim zdravstvenim sistemima EU.

Očekuje nas sklapanje ugovora za rekonstrukciju kliničkih centara u Beogradu, Novom Sadu i Kragujevcu. Potrebno je još mnogo ulaganja, izgradnje nove i rekonstrukcije postojeće infrastrukture, poboljšanje uslova rada u zdravstvenom sistemu i uslova za lečenje građana, jer je to jedini način da se nastavi sa razvojem medicinskih centara, što neposredno utiče na sveukupni razvoj naše zemlje.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Mijatović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik dr Aleksandar Martinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Gospodo narodni poslanici, jedan od najvećih neprijatelja zdravlja građana Srbije, a pogotovo zdravlja dece i omladine, nažalost, jeste zloupotreba narkotika. Zbog toga mislim da je izuzetno važna dobra saradnja Ministarstva zdravlja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova.

Ministarstvo unutrašnjih poslova na čelu sa dr Nebojšom Stefanovićem je u poslednje četiri godine postiglo veoma zapažene rezultate u borbi protiv ove vrste kriminala. Od 2014. do 2018. godine Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije zaplenilo je 43% više narkotika nego u periodu od 2010. do 2014. godine. Osim povećanih zaplena droge, i to različitih vrsta narkotičkih sredstava, a inače ta zaplena droge iznosi 13,7 tona u periodu od 2014. do 2018. godine, ukupan broj izvršenih krivičnih dela je smanjen za skoro 9% u odnosu na period od 2010. do 2014. godine. Ono što je takođe važno da se naglasi, a povezano je sa narko-trafikingom, jeste da je 17% manje krivičnih dela protiv imovine građana, kao i 19% manje ubistava.

Ono što posebno treba naglasiti to je da je 2017. godine u Republici Srbiji otkrivena prva laboratorija ekstazija, a značajno je uvećana zaplena sintetičkih droga i po ovim rezultatima Srbija je među prvim zemljama u Evropi. U periodu od 2014. do 2018. godine oduzeto je 1.800.000 tableta ekstazija, što je tri puta više nego u periodu od 2010. do 2014. godine.

Ono što takođe želim da naglasim, što je veliki uspeh Ministarstva unutrašnjih poslova, to je da su postignuti izuzetni rezultati kada je u pitanju borba protiv nelegalne trgovine narkoticima sa policijama Španije, Češke, Nemačke i Austrije. Praktično, do

2012, odnosno do 2014 godine Republika Srbija po ovom pitanju gotovo da uopšte nije ostvarivala međunarodnu policijsku saradnju.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodna poslanica Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, kolege poslanici i poslanice, poštovani građani Srbije, moram da istaknem da je zakon o ljudskim ćelijama i tkivima značajan iskorak napred ka unapređenju kvaliteta zdravstvene zaštite, ali i ka unapređenju bezbednosti zdravlja građana.

Za SNS život i zdravlje njenih građana su nešto što je najsvetije i svakako sve vreme vršenja vlasti SNS pokazuje svojim radom i, pre svega rad Vlade pokazuje da radi u interesu svih građana, a ovde konkretno u interesu očuvanja zdravlja građana.

Kakvo smo zdravstvo zatekli? Zatekli smo zdravstvo koje je, kao uostalom i svi drugi segmenti našeg društva, doživelo jedan potpuni sunovrat i krah. Moram da istaknem da naš zdravstveni sistem u vreme do 2012. godine čak nije bio ni merljiv jer nisu postojali ni parametri, ni pokazatelji na osnovu kojih je moglo biti izvršeno merenje.

Moram da pohvalim vas, ministre, Vladu na čijem je čelu tada bio današnji predsednik Aleksandar Vučić, da smo mi u periodu od 2015. do 2017. godine napredovali za 12 mesta i sada se nalazimo na 24. poziciji i ispred smo osam zemalja EU. Naravno da stalnim radom taj napredak u oblasti zdravlja i zdravstvene zaštite krupnim koracima ide napred.

Moram, takođe, da istaknem da ovaj zakon o ljudskim ćelijama i tkivima u stvari jeste zakon o produženju života. Svakako da on u svojoj osnovi, sem zdravstvenog aspekta ima i duboko humanistički karakter. Ja sam jedna od onih koja je potpisala karticu donora svojom voljom i o tome, naravno, obavestila i svoje potomstvo.

Smatram da je najhumaniji čin upravo čin jednog čoveka da svoje organe zavešta i da bude u mogućnosti da svoje organe daruje onom kome život može da produži, a znamo da to najčešće nije u pitanju samo jedan slučaj, već više slučajeva produženja života.

Ovde bih posebno htela da naglasim vraćanje vida slepim i slabovidim licima kroz transplantaciju, odnosno presađivanje ocnog tkiva, odnosno rožnjače. Želim da naglasim da na listi čekanja slepih i slabovidih, kojima je moguće povratiti vid putem transplantacije i presađivanja ocnog tkiva, odnosno rožnjače, ima 1.400. Svakako da oni gledaju ovaj prenos Narodne skupštine i svakako da je vraćanje vida i te kako značajno za njihov kvalitet života, za njihov srećniji život, ali i za srećniji život njihovih

porodica, jer vraćanjem vida omogućiće se velikom broju dece, odnosno jednom broju dece, da prvi put vide svoje roditelje, a nekim roditeljima da prvi put vide svoju decu.

Ono što takođe želim da pohvalim, a odnosi se na ovaj zakon, to je registar neželjenih posledica u primeni ovog zakona, a koji vodi Uprava za biomedicinu, odnosno Upravi za biomedicinu su dužne sve zdravstvene ustanove i banke ćelija i tkiva da dostavljaju takve podatke. Zašto je važan registar neželjenih posledica? Zato da bi se odmah, urgentno, blagovremeno i adekvatno otklonila greška ako greške ima i da se ta ista greška ne bi ponovila. Takođe, želim posebno da naglasim i član 32 pomenutog zakona koji se odnosi na promociju dobrovoljnog davalatstva organa, ćelija i tkiva. Tu je velika odgovornost na Ministarstvu zdravlja i svakako, Ministarstvo zdravlja, odnosno vi, ministre, kada budete doneli plan i program aktivnosti u realizaciji ovog člana zakona uticaćete na podizanje svesti, na razbijanje predrasuda, na razbijanje stereotipa i sigurno će broj davalaca ćelija i tkiva biti veći. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Orlić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, razvoj svih onih oblasti koje su važne za funkcionisanje društva, naravno, predstavlja trajno opredeljenje SNS i upravo taj razvoj predstavlja suštinu predloženog amandmana na član 1. Taj razvoj se postiže, između ostalog, i usvajanjem dobrih zakonskih rešenja i kada to kažem, pre svega mislim na ove zakone o kojima raspravljamo danas, konkretno ovaj koji se tiče pitanja ljudskih ćelija i tkiva.

Bez obzira na sve pokušaje da se neki delovi ovog zakona ospore, on je nesporno dobar i kada kažem nesporno dobar, da to bude jasno građanima koji diskusiju prate, mislim na činjenicu da na precizan i jasan način definiše koje zdravstvene ustanove mogu da se bave poslovima u ovako važnoj oblasti. To je valjda nesporno i jasno – dobro. Definiše precizno uslove pod kojima to ustanove mogu da rade. To je valjda nesporno i jasno – dobro. Dalje, uvodi visoke standarde kada je reč o osetljivoj i važnoj oblasti, što je valjda opet, ponovo, nesporno i jasno samo isključivo dobro. Definiše registar davalaca matičnih ćelija, uvodi pojednostavljenu proceduru, odnosno čini ove postupke koji su važni za zaštitu zdravlja i generalnog obezbeđivanja kvalitetnijeg života naših građana efikasnijim, što je ponovo svakome nesporno i potpuno jasno, isključivo dobro za građane.

Formira se inspekcijski nadzor koji omogućava da sve bude upravo u skladu sa tim standardima koje usvajamo i koje ćemo ustanoviti kada ovaj zakon izglasamo, što je opet nesporno i jasno – dobro. Promoviše se donatorstvo. Podiže se svest građana i

uvode se ti najbolji standardi koji su upravo na liniji aktuelne svetske nauke i prakse. Sve same potpuno čiste, jasne, dobre i za građane korisne stvari.

Ne mora čovek da bude lekar, i to je potpuno tačno, da bi ove stvari razumeo i uvideo. Međutim, ne mogu a da ne primetim da kada dobre korektne ocene da je sve ovo zaista ovako kako kažem, nesporno i jasno dobro, kada dolaze takve ocene od strane ljudi koji pripadaju suprotnom delu političke scene i znajući naše društvo i manir da se bude po inerciji protiv svakog predloga koji dolazi sa naše strane, pa ipak neko sa suprotne strane govori afirmativno o ovim zakonima, za mene je, dozvolite, to ipak dodatni dokaz da je ovo zaista sve dobro. Kada, pride, to kaže neko ko je lekar, za mene je to samo dokaz više.

Oni koji ne mogu da odole potrebi da se toj inerciji prepuste, na to naravno imaju pravo, ali to je, moram da primetim, šteta. Čulo se da je usvajanje ovih zakona loše zato što to predstavlja evropski standard, zato što je to standard u zemljama EU.

Dame i gospodo narodni poslanici, naš interes je ono što treba nas da zanima. Naš interes jeste da naši građani žive dobro, da obezbedimo kvalitet života, da obezbedimo zdravlje našim ljudima. Ako je to posledica evropskih integracija, to je neki dodatni plus za njih. Ako nema nikakve veze sa njima, a ne mora da ima, to je nešto što mi činimo za svoje potrebe, za svoje ljude, za nešto što je valjda opet nesporno i jasno dobro za nas. Dakle, tu nikakvog argumenta nema, kao ni u tvrdnjama da građani nemaju poverenje u lekare pa zbog toga ne treba da izglasamo ovaj zakon.

Nisam sreo, niti verujem da ću u životu sresti čoveka koji će reći – nemam poverenja u lekare i zato ne želim da živim ili ne želim da živi neko meni blizak. Takvog čoveka nećete sresti ni vi.

Da nema ili ima slobodne volje ne mogu do kraja da se dogovore ni oni kojima je očigledno, još jednom, nažalost glavni cilj da danas budu u agencijskim vestima, a sutra u dnevnim novinama zbog toga što su nešto krupno i glasno rekli i na neki snažan način uvredili prisutnog ministra, ali tu opet nikakve suštine i nikakvog argumenta nema, kao ni u tvrdnji da ne treba da se glasa za stvari koje služe našim građanima, koje im štite i život i zdravlje, zbog toga što se, kako beše, potpuno paušalno i ni na čemu zasnovano kaže – ne znamo da li će neko da pokrade pare iz budžeta za zdravstvo.

Dame i gospodo, nema nikakve priče, niti je može biti o nekakvim krađama iz budžeta za zdravstvo u državi koja danas toliko dobro stoji da iz tog budžeta finansira sa preko osam milijardi adaptaciju i opremanje zdravstvenih ustanova u celoj zemlji. Sa preko osam milijardi – kada je to bilo? To je danas realnost. Nema priče o tim nekim insinucijama na temu krađa u državi koja danas može oko stotinu novih saniteta da nabavi, a danas to može i to radi. Nema priče na tu temu u državi koja nabavlja linearne akceleratora, a mi smo ih nabavili više upravo da bismo te redove čekanja smanjili i to smo uspeali da postignemo. Nema priče na tu temu u državi koja je preko 4,5 milijarde dinara izdvojila za lečenje retkih bolesti naše dece, ali i odraslih, a nije to mogla pre nego što je počela da se ponaša domaćinski i da vodi računa o sebi, naravno, pre onih

vlada koje je lično vodio Aleksandar Vučić i vlada koje danas nastavljaju taj zajednički posao. Nema priče na tu temu.

Na kraju krajeva, ako se sva priča svede na to da će čovek postati kiborg, a ovo je u stvari dobro, ali smo mi zakasnili i sada jurimo za Hrvatskom, jasno je potpuno – i oni koji hoće da kritikuju, ne mogu a da ipak ne pohvale makar nesvesno.

Kada se crta podvuče, dame i gospodo narodni poslanici, ovo bi trebalo da podržimo svi. Oni koji uspeju da odole tom porivu i inerciji da samo budu protiv pa ipak pritisnu taster i glasaju za ove zakone, budite uvereni, ne da se neće pokajati nego će biti ponosni, a vama, ministre, još jednom svi komplimenti za ove predložene zakone.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar dr Zlatibor Lončar.

ZLATIBOR LONČAR: Samo želim da vas obavestim o nečemu što se dešava u prethodna dva sata u jednoj bolnici u Beogradu i u jednoj bolnici van Beograda. Rodbina jednog pacijenta iz Beograda, gde su se stekli uslovi da bude donor, želi i insistirala je, došli su i sami traže da taj pacijent bude donor.

Druga stvar, jedno dete od 16 godina u bolnici van Beograda, takođe moždano mrtvo, roditelji su došli, neće da odu dok se ne nađe kome će da se transplantiraju organi.

Toliko o onome o čemu sada pričamo. Ovo se dešava u realnom vremenu. Ovo se dešava sada. Hvala onima koji su učestvovali u ovome.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Snežana Petrović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Snežana Petrović.

SNEŽANA PETROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, poštovane kolege i kolegice narodni poslanici, na predloženi zakon podnela sam amandman na član 1. u kome se dodaje stav 3. koji glasi da se ovim zakonom podstiče sveukupni razvoj Republike Srbije sa posebnim osvrtom na razvoj zdravstvenih ustanova.

Uređenje sistema zdravstvene zaštite, organizacija zdravstvenih službi, briga za zdravlje stanovništva, pravo i obaveze pacijenata samo su deo oblasti, a ujedno i najvažnije koje su regulisane Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Republike Srbije, koje imaju veliki značaj za zdravlje ljudi, a samim tim utiču i na kvalitet života stanovništva. Kako bi se što bolje u praksi sprovela osnovna uloga zdravstvenih službi, a to je društvena briga za zdravlje ljudi, neophodno je sprovođenje mere privredne i socijalne politike kojima se stvaraju uslovi za sprovođenje zdravstvene zaštite a sve sa ciljem očuvanja i unapređenja zdravlja ljudi, kao i mere kojima se usklađuje delovanje i razvoj sistema zdravstvene zaštite.

Društvena briga za zdravlje stanovništva ogleda se, pored ostalog, u otkrivanju i suzbijanju faktora rizika za nastanak oboljenja, sticanju navika o zdravom načinu

života, ranom otkrivanju bolesti pravovremenom dijagnostikom, blagovremenim lečenjem i rehabilitacijom obolelih. Imajući u vidu navedeno, neophodno je konstantno raditi na poboljšanju uslova za sprovođenje zdravstvene zaštite stanovništva, jer na ovom polju može se i treba još mnogo toga uraditi i poboljšati.

Zdravstveni centar Užica, grada iz koga ja dolazim, od svog osnivanja 1990. godine obezbeđuje zdravstvenu zaštitu stanovništvu Zlatiborskog okruga i to u 10 opština u svim gradovima Zlatiborskog okruga. Zatim, preko tri opšte bolnice u Užicu i isturenim odeljenjima u Novoj Varoši, Požezi, Sjenici, Priboju, Prijepolju i predviđeno je planom mreže zdravstvenih ustanova Zdravstveni centar Užice da obavlja primarnu zdravstvenu zaštitu stanovništva, stacionarnu zdravstvenu delatnost i specijalističko-konsultativnu delatnost. Zaposleni Zdravstvenog centra Užice, na čelu sa rukovodstvom, čine i ulažu maksimalne napore za unapređenje uslova rada i pružanje zdravstvenih usluga svim onima kojima je ona potrebna. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik prof. dr Ljubiša Stojmirović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Ljubiša Stojmirović.

Izvolite.

LJUBIŠA STOJMIROVIĆ: Poštovane kolegice i kolege, svrha, odnosno cilj svakog od zakona o kome mi ovde raspravljamo trebalo bi da bude kvalitetniji život građana, s druge strane, lakše rešavanje određenih problema, ako ih imaju, i najvredniji i najvažniji cilj koji proklamuje svaka vlast i svaka stranka, blagostanje svih građana Srbije. Nema sumnje da su zakoni koji su danas na dnevnom redu ispunili tu svoju svrhu. Na nama je da ih dobro razmotrimo i da ih usvojimo kada dođe za to vreme.

Svaka zemlja bi morala da povede računa o svim oblastima, a posebno o obrazovanju i zdravstvu. To su dva stuba na kojima počiva svako društvo. Društvo koje ima neobrazovane ljude, koje nema zdrave ljude, nema ni perspektivu. Danas u Crnoj Travi je boravio ministar Mladen Šarčević, ministar prosvete, sa svojim timom i ulio je nadu i veru ljudima u toj opštini da država zbilja vodi računa o svim delovima Srbije, pa samim tim i o onim delovima koji su manje razvijeni.

Ministar Šarčević je obećao dosta toga i rekao nam je šta je sve ministarstvo uradilo i šta će uraditi. Ja prenosim pozdrave ministru Lončaru i pozivam njega u ime svih Crnotravaca da sa svojom ekipom, sa svojim timom poseti tu opštinu, da vidi, jer ona je prototip jedne opštine nerazvijene, pogranične, da vidi u kojim uslovima žive i rade ljudi u tom delu naše zemlje. Biće im posebno drago i daćete im veliku nadu i volju da se bore i dalje i da žive u tom delu Srbije koji je manje razvijen ako im sa svojim timom ukažete na određene stvari koje vi radite i na ono što ćete uraditi u budućnosti. To, kada vi posetite Crnu Travu sa svojim timom, mnogo će značiti tim ljudima. Verujem da će to biti veoma brzo.

Posebno se zahvaljujem ministru Lončaru na informaciji koju nam je malopre dao jer je to nešto što je izuzetno fino, lepo i dobro je kada to čujemo. Imao sam jednu muku da imam jednog građanina koji je došao pre par godina kod mene da se obrati sa molbom – treba mu bubreg za transplantaciju, nikako da dođe na red. I ja sam pokušavao, molio sam i kolegu Lončara, molio sam i direktora Klinike za urologiju i oni su imali dobru volju da izađu u susret. Ali šta se dešava? Ne mogu da se potrefe svi elementi koji su bitni da se presadi taj organ. Znači, nije to tako jednostavno, samo naći ćemo, dobićemo organ od nekog donora i moći ćemo da damo onome kome treba. Treba da se poklope mnogi od tih elemenata.

Prvi element je ovaj ovde o kome mi raspravljamo i o kome govorimo i ako mi ovde svesno izglasamo ove zakone i ako svi imamo tu svest da je to nešto što je pozitivno i dobro za naše građane, biće onda mnogo lakše da se taj problem reši. Nadam se da ćemo svi biti dovoljno svesni, da ćemo se potruditi da ljudima kojima je ta pomoć potrebna stigne na vreme, blagovremeno i da tu svrhu koju smo odredili, ispunimo onako kako treba. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Mladen Lukić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Mladen Lukić.

MLADEN LUKIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ovim zakonom ova izuzetno važna oblast od čije dosledne primene u kritičnim situacijama zavise ljudski životi u potpunosti se reguliše nakon 39 godina.

Prethodnim zakonom nije prepoznat značaj definisanja i uređenja poslova u oblasti ljudskih ćelija i tkiva za primenu kod ljudi, kao i uslova pod kojima se ti poslovi mogu obavljati, a u koje spadaju poslovi darivanja, dobijanja, testiranja, obrade, očuvanja, skladištenja, distribucije i primene ljudskih ćelija i tkiva od živog ili umrlog lica kod ljudi, što je prouzrokovalo lošu dugogodišnju praksu da se u zdravstvenim ustanovama sprovode postupci u ovoj oblasti, ali bez definisanja uslova na republičkom nivou kako će se oni obavljati.

Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima najpre na precizan i jasan način definiše koje zdravstvene ustanove mogu podneti zahtev za obavljanje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i koje mogu biti banke ljudskih tkiva, uključujući i sve uslove koje moraju da ispune da bi dobile dozvolu. Ovim zakonskim rešenjem će se rešiti loša praksa iz prošlosti i smanjiti lista čekanja. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo, nisam spreman da prihvatim sve one uglavnom paušalne i neosnovane kritike koje smo u toku današnjeg dana imali prilike da slušamo kada je reč o Predlogu zakona. Moja podrška ovom zakonu se ogleda, između ostalog, i u tome što sam potpisnik donorske kartice sa još mnogo narodnih poslanika Poslaničke grupe SNS.

Moja podrška ovom zakonu se takođe ogleda i kroz amandman koji sam podneo na član 1. Predloga zakona koji, između ostalog, naglašava i razvoj medicinskih uslova. Ovo je jako važno imajući u vidu da dosadašnji zakon koji je uređivao ovu oblast, dakle, oblast transplantacije ljudskih ćelija i tkiva, nije definisao na najbolji način i uredio uslove pod kojima se poslovi kao što su darivanje, dobijanje, testiranje, obrada, očuvanje, skladištenje, distribucija i primena ljudskih ćelija i tkiva obavljaju.

Ovaj predlog zakona na precizan i jasan način definiše koje zdravstvene ustanove mogu podneti zahtev za obavljanje poslova iz ovih oblasti, uključujući i sve uslove koje moraju da ispune da bi dobile dozvolu. Jednom rečju, ovaj zakon jasno definiše ko može da obavlja ovu delatnost, kako se ona obavlja, uslove koji moraju biti ispunjeni i, što je jako važno, ko i kako vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona. Iz svih ovih razloga želim još jednom da istaknem punu podršku ovom predlogu zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ana Čarapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Ana Čarapić.

Izvolite.

ANA ČARAPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, sva zakonska rešenja o kojima ovih dana raspravljamo, i naravno Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima su još jedan dokaz i još jedna potvrda da je Srbija danas na pravom putu i da je Srbija zemlja sa ubrzanim privrednim rastom i razvojem.

Amandman sam podnela na član 1. Predloga zakona zato što odlika sveukupnog privrednog razvoja svake države, pa i naše jesu kvalitet i uslovi života naših građana i životni standard naših građana. Značajnu ulogu za kvalitet i uslove života naših građana svakako da ima sistem zdravstvene zaštite. Podsetiću sve građane Srbije da prethodni režim je pokazao totalnu nebrigu o zdravstvenoj zaštiti naših građana. O tome svedoči stanje u zdravstvenom sistemu koje smo zatekli 2012. godine. Bilo je katastrofalno.

Takođe, podsećam građane Srbije da je većina zdravstvenih ustanova u Srbiji imala toalete koji nisu bili u funkciji, odnosno toalete koji nisu radili, a da ne govorimo o drugim stvarima.

Danas je potpuno drugačije. Danas intenzivno ulažemo u zdravstveni sistem. Danas smo ostvarili fantastične rezultate i kada je u pitanju digitalizacija zdravstvenog sistema i kada je u pitanju transplantacija organa i kada je u pitanju skraćanje vremena čekanja na onkološke terapije i mnogi drugi rezultati na kojima bi nam pozavidele mnoge zemlje u Evropi i u svetu.

Danas Srbija i te kako brine o zdravlju svojih građana. Po prvi put smo zaposlili, odnosno obezbedili radna mesta za najbolje diplomce medicinske struke. Na taj način sprečavamo odliv najboljih stručnjaka iz naše zemlje, a i adekvatnu i kvalitetnu zdravstvenu zaštitu našim građanima u budućem periodu.

Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima, o kom danas raspravljamo, za krajnji rezultat će imati smanjenje liste čekanja za transplantaciju organa, a programima promocije transplantacije probudićemo svest građana i podstaći ćemo naše građane na najhumaniji ljudski gest, a to je doniranje organa.

Još jedna prednost zakona, s obzirom na to da sam ekonomista, jeste to što ćemo ovim zakonskim rešenjem smanjiti rashode u budžetu Republike Srbije, i to one rashode koji se odnose na nadoknadu za tuđu negu i pomoć, zato što ćemo transplantacijom organa omogućiti građanima kojima je to potrebno normalan život, život onakav kakav zaslužuju.

Dakle, sve ono što sprovodi naša vlada, resorno ministarstvo je u funkciji poboljšanja uslova života i kvaliteta života naših građana, ali i povećanja životnog standarda svih nas. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ivana Nikolić.

Reč ima narodna poslanica Ivana Nikolić.

Izvolite.

IVANA NIKOLIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, Predlog zakona kakav je danas na dnevnom redu svakako je rezultat detaljnog i posvećenog rada Vlade Republike Srbije i namera je da se ovakvim predlogom po najvišim standardima medicinske nauke i prakse uredi oblast ljudskih ćelija i tkiva.

Predlog je koncipiran tako da se zadovolje potrebe koje nameće ova oblast medicine, koja nudi velike mogućnosti za lečenje, a koja se intenzivno razvija.

Takođe je važno istaći da će primenom ovakvog zakona biti omogućeni bolji uslovi za rad zdravstvenih ustanova koje obavljaju poslove iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva.

Danas možemo da govorimo o poboljšanju uslova u oblasti medicine jer je evidentno da je odgovorno rukovodstvo u Republici Srbiji u poslednje četiri godine zaustavilo sunovrat ove oblasti, i ne samo da je zaustavilo takvo stanje, već su i postavljeni temelji u izgradnji modernog i funkcionalnog zdravstvenog sistema. U poslednje četiri godine zabeležena su velika ulaganja, velike investicije u rekonstrukcije i obnovu postojeće i izgradnju nove infrastrukture, nabavka opreme u cilju modernizacije zdravstva i svakako, poboljšanje medicinskih uslova.

Primer takve prakse beleži se i u Domu zdravlja opštine Ub iz koje dolazim. Posvećenim radom i dobrom saradnjom rukovodstva u zdravstvenoj ustanovi i rukovodstva opštine, ali i saradnjom na republičkom nivou, početkom ove godine

završena je investicija, odnosno realizacija projekta vrednog 14 miliona dinara, gde je polovinu sredstava obezbedila opština, a polovinu Kancelarija za javna ulaganja, a odnosi se na izgradnju i opremu pomoćnog objekta u Domu zdravlja u Ubu. Dakle, ulaganje u zdravstvo prepoznato je kao prioritet i time se svakako obezbeđuju bolji uslovi za život građana u Srbiji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Živan Đurišić.

Reč ima narodni poslanik Živan Đurišić.

ŽIVAN ĐURIŠIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, poštovani narodni poslanici, podneo sam amandman na član 1. Predloga zakona o ljudskim ćelijama i tkivima i amandman glasi – Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na razvoj medicinske zaštite.

Članom 1. propisano je da se ovim predlogom zakona uređuju uslovi za postizanje kvaliteta i sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva za primenu kod ljudi, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i obavljanje određenih poslova državne uprave u oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i da oblast ljudskih ćelija i tkiva obuhvata poslove darivanja, dobijanja, testiranja, obrade, skladištenja, distribucije i primene ljudskih ćelija i tkiva kod ljudi od živog davaoca ili od umrlog lica.

Zdravstvena politika SNS zasniva se na osnovnim principima i vrednostima sadržanim u međunarodnim dokumentima pod okriljem Svetske zdravstvene organizacije.

Osnovni ciljevi zdravstvene politike SNS su obnavljanje stanovništva i stimulacija svih instrumenata državne i zdravstvene politike, očuvanje i unapređenje zdravstvenog stanja stanovništva i jačanje zdravstvenog potencijala nacije, jednak i pravičan pristup zdravstvenoj zaštiti svih građana Srbije, kao i unapređenje zdravstvene zaštite posebno osetljivih populacionih grupa, postavljanje pacijenta u centar sistema zdravstvene zaštite, održivost zdravstvenog sistema na osnovu jasno definisane politike zdravstvenog planiranja razvoja i rada, poboljšanje funkcionisanja, efikasnosti i kvaliteta zdravstvenog sistema uz definisanje posebnih državnih programa u oblasti prevencije bolesti, ranog otkrivanja i efikasnog lečenja.

U danu za glasanje glasaću za ovaj predlog zakona, kao i za ostale zakone koji su na dnevnom redu ovog zasedanja. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik prim. dr Branimir Rančić.

Reč ima narodni poslanik Branimir Rančić.

Izvolite.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, poštovani ministre, poštovani gosti iz Ministarstva, poštovana gospodo narodni poslanici, amandmanom koji sam podneo na član 1.

dodatno se definiše član 1. zakona o ljudskim ćelijama i tkivima u smislu jačanja javnog zdravlja ili narodnog zdravlja, društvenog delovanja kojim se želi poboljšati zdravlje i kvalitet života i produžiti životni vek celokupnog stanovništva naše zemlje promocijom zdravlja, prevencijom bolesti ili primenom nekih drugih oblika zdravstvene zaštite.

Naime, u osnovnim odredbama ovog zakona utvrđuju se uslovi za postizanje kvaliteta i sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva za primenu kod ljudi, kao i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i obavljanje određenih poslova državne uprave u oblasti ljudskih ćelija i tkiva.

Opšti principi javnog zdravlja su, pod jedan, odgovornost države i društva za zdravlje u smislu uspostavljanja nacionalnih prioriteta, što mi upravo ovim zakonom o ćelijama i tkivima činimo. Drugo, intersektorski multidisciplinarni rad jer proces sadržan u zakonu o ćelijama i tkivima obuhvata darivanje, dobijanje, testiranje, obradu, očuvanje, skladištenje, primenu ljudskih ćelija i tkiva kod ljudi od živog davaoca ili umrlog lica.

Zakonom o transplantaciji ćelija i tkiva iz 2009. godine bila je uređena oblast ćelija i tkiva, ali nakon primene ovog zakona u trajanju od šest godina uočeni su nedostaci važećih zakona, jer nije prepoznat značaj definisanja i uređenja delatnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva za primenu kod ljudi.

Znači, ovim zakonom se uspostavlja visok nivo bezbednosti i sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva, vrši se promocija zdravlja koja obuhvata saradnju više državnih sektora i više naučnih disciplina i razvijeno partnerstvo između zajednice i zdravstvenog sektora, što u ovoj oblasti ima poseban značaj za zdravlje.

Na kraju, moram da se zahvalim Ministarstvu zdravlja što su izdvojili značajna sredstva za obnavljanje i modernizaciju najvećeg doma zdravlja u Srbiji, a to je Dom zdravlja Niš, koji sada, pored stručnog kadra i opreme, velepno izgleda. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Reč ima narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Izvolite.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre Lončar sa saradnicima, Opšta bolnica Leskovac je druga po veličini u Srbiji. Zbrinjava oko 220.000 stanovnika Jablaničkog okruga i 2017. godine je proglašena za najbolju regionalnu bolnicu, a direktor Opšte bolnice Leskovac dr Nebojša Dimitrijević za menadžera godine od strane Evropske poslovne asocijacije i komiteta „Sokrat“. Kao i ranije, i ove godine u martu kompanija „Jura“ je donirala nove instrumente za odeljenje hirurgije i ultrazvučni aparat službi radiologije, a sve u dogovoru sa lokalnom samoupravom i prvim čovekom Grada Leskovca dr Goranom Cvetanovićem, koji ovu republičku instituciju često ističe u prvi plan.

Poseban značaj imaju novi instrumenti za laparoskopsku hirurgiju, čime je kvalitet i broj minimalno invazivnih procedura značajno porastao. Na čelu tima za laparoskopsku hirurgiju je doktor Predrag Ivanović, sadašnji direktor hirurškog sektora Opšte bolnice Leskovac. Zajedno sa načelnikom anestezije, specijalizantima opšte hirurgije, instrumentarkama, prate se moderni trendovi, što ističe u prvi plan kvalitet i efikasnost u lečenju hirurških pacijenata. Već dugo su za ovaj tim operacije žučne kese i slepog creva isključivo predmet laparoskopskog pristupa lečenju. Takođe značajan procena kila prednjeg trbušnog zida i dijagnostičkih procedura, kao i lečenje venskih ulkusa rade se kao minimalno invazivne procedure.

Ovi ljudi, naravno, pamte prvog učitelja doktora Radovana Markova iz Subotice, koji je krajem devedesetih i početkom dvehiljaditih godina prenosio svoje znanje i veštinu leskovačkim hirurzima. Danas imaju nesebičnu pomoć hirurga Blagoja Đukanovića, KBC „Bežanijska kosa“ i Mladena Janića, Opšta bolnica Pančevo, u obuci za laparoskopske operacije debelog creva. Ovaj program je sada pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja i vas, ministre Lončar. Na čelu programa je lično vodeći evropski instruktor prof. dr Amdžad Pervajz iz Engleske, osvedočeni prijatelj srpskih hirurga. U planu je i saradnja sa prof. dr Bjelovićem u lečenju želudačnih kila.

Ovakvi rezultati laparoskopskog tima su proizašli iz napornog i predanog rada i učenja. Redovne posete vorkšop sastancima, praćenje operacija uživo i poseta kursevima u inostranstvu spadaju u obavezan deo aktivnosti tima. Takođe, saradnja sa našim uglednim lekarima Leskovčanima iz inostranstva dodaje poseban kvalitet u radu. Za kraj jula zakazan je i sastanak u Opštoj bolnici Leskovac, na kome će izlagati dve hirurške teme iz pomenute oblasti i dr Predrag Andrejević, hirurg sa Malte, ujedno i predsednik Društva malteško-srpskog prijateljstva.

Sve ovo zajedno, i posebno kroz timski rad, dalo je značajne rezultate i uvrstilo Opštu bolnicu Leskovac u red prepoznatljivih, upravo po rezultatima iz oblasti minimalno invazivne hirurgije. U toku je instaliranje opreme za trening mladih lekara specijalista i lekara za specijalizaciju. Radi se o laparoskopskom stubu iz 1999. godine, koji je osvežen novim monitorom i koji će poslužiti kao sredstvo u sticanju bazičnih laparoskopskih veština. Smatramo da ćemo na ovaj način dramatično promeniti pristup u lečenju velikog broja hirurških pacijenata u korist ove toliko dinamične grane, gde i robotika zauzima sve značajnije mesto. U Opštoj bolnici Leskovac posebno cenimo i doprinos gastroenterološkog tima kojim rukovodi dr Saša Grgov.

Na kraju, o pozitivnim trendovima svedoči interventna kardiologija, moderna hemodijaliza, veliki broj izvedenih operacija, ugradnja veštačkog kuka i kolena, izvanredna podrška službi dijagnostike, kao i brza i precizna patohistologija. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

Reč ima narodna poslanica Jelena Žarić Kovačević.

Izvolite.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, kada govorimo o zdravstvenoj zaštiti, moram i želim da pomenem Dom zdravlja u Nišu. To je ustanova primarne zdravstvene zaštite u kojoj je prioritet u radu unapređenje preventivne zdravstvene zaštite u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja korisnika. Svoju delatnost obavlja kroz organizaciju 12 službi. Pored centralnog objekta svoj rad organizuje još u 65 zdravstvenih stanica i ambulanti na gradskom i seoskom području. Zaposleni u Domu zdravlja Niš pružaju usluge stanovništvu grada Niša, ali i okolnih opština za nivo usluga primarne zdravstvene zaštite koje one nisu u mogućnosti da pruže.

U 2017. godini Dom zdravlja u Nišu zadržao je lidersku poziciju na polju primarne zdravstvene zaštite u jugoistočnoj Srbiji. Pruženo je 5.400.000 usluga za 260.000 stanovnika, što je 23% više od plana. U prvoj polovini 2018. godine pruženo je više od 2.800.000 usluga, što je za 35% više od plana za ovaj period. Dom zdravlja Niš u proseku svake godine zabeleži 1.800.000 poseta.

Ono što se, takođe, odnosi na poboljšanje zdravstvene zaštite jeste i aktivnost direktora i rukovodstva, ali i zaposlenih u Domu zdravlja u Nišu, bez čega ova ustanova ne bi mogla da funkcioniše na ovako dobar način. Organizuju se brojne preventivno-promotivne aktivnosti u kojima učestvuju sve službe Doma zdravlja. Ostvarena je dobra saradnja sa lokalnom samoupravom i brojnim ustanovama u gradu i okolini u organizaciji, kao i realizaciji projekata kao što su „Približimo se pacijentima“, „Zdravlje za sve“, „Bazar zdravlja“, „Otvorena vrata“ i brojne akcije po kalendaru zdravlja.

U toku 2017. godine realizovano je više od 290 promotivnih aktivnosti, od toga je 200 akcija organizovano na seoskom području u 64 sela. U toku akcija pregledano je preko 6.600 pacijenata i pruženo više od 14.500 zdravstvenih usluga. Povećan je obim usluga Savetovališta za mlade, kao i Savetovališta za glaukom, demenciju, depresiju i dijabetes. Posebno treba istaći rad Savetovališta za dijabetes, Razvojnog savetovališta i Savetovališta za psihofizičku pripremu trudnica za porođaj i Savetovališta za odvikavanje od pušenja. Veliki doprinos u preventivnom radu i brojnim akcijama kako u objektu, tako i na terenu dao je Centar za preventivne zdravstvene usluge.

Veoma značajna poseta ostvarena je jula 2017. godine kada je predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić u sklopu svoje zvanične dvodnevne posete u Nišu obišao završne radove na rekonstrukciji Doma zdravlja. Ovo je prva poseta na najvišem državnom nivou od izgradnje i puštanja u rad centralnog objekta Doma zdravlja Niš. U toku posete predsednik Aleksandar Vučić se upoznao sa organizacijom rada i kadrovskom strukturom zaposlenih, a imao je i priliku da razgovara sa pacijentima koji su u tom trenutku ostvarivali zdravstvenu zaštitu.

Veliki je značaj zdravstvene zaštite koju pruža ova ustanova, ne samo za građane Niša, već i za čitavu jugoistočnu Srbiju. Jako je važna podrška Ministarstva zdravlja i

Vlade Republike Srbije. Iskoristiću ovu priliku da se na toj podršci vama, ministre, i zahvalim. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marko Zeljug.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Marko Zeljug.

Izvolite.

MARKO ZELJUG: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, kolege poslanici, na Predlog zakona o ljudskim ćelijama i tkivima podneo sam amandman na član 1. koji ima za cilj analizu uticaja zakona na ukupan razvoj Republike Srbije.

Dosadašnji Zakon o transplantaciji ćelija i tkiva, kao i podzakonski akti koji proizilaze iz postojećeg zakona nisu prepoznali značaj definisanja i uticaja poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva za primenu kod ljudi, kao i uslove pod kojima se ti poslovi mogu obavljati, a u koje spadaju poslovi doniranja, testiranja, obrade, očuvanja, skladištenja, distribucije i primene ljudskih ćelija i tkiva, kako od živog lica, tako i od kadavera.

Novi zakon o kome raspravljamo definiše ustanovu koja treba da bude banka ljudskih tkiva i koja će na osnovu jasnih kriterijuma obavljati poslove iz oblasti obrade, testiranja, distribucije i primene ljudskih organa. Takođe, Predlog zakona propisuje pojednostavljenu proceduru izdavanja dozvole zdravstvenim ustanovama za obavljanje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva, kao i uspostavljanje jedinstvenog sistema iz pomenute oblasti.

Najvažnija odredba ovog zakona definiše i omogućava primenu transplantacije organa i tkiva sa kadavera i daje priliku velikom broju pacijenata koji nisu usled bolesti mogli da obavljaju ili otežano su obavljali osnovne aktivnosti zbog nemogućnosti pronalaženja kompatibilnih organa od donora. Upotrebom organa, ćelija i tkiva koji su zdravi i funkcionalni uzeti od kadavera omogućiće se nekim ljudima, posle dugog niza godina nošenja sa bolestima, početak normalnog i zdravijeg života, kao i uključivanje osoba sa kojima je izvršena transplantacija u sve druge aktivnosti.

Ujedno, manje važna stvar od očuvanja ljudskog života je i finansijski efekat koji bi bio otklonjen posle transplantacije na obolelo lice koje je imalo potrebu za konstantnim terapijama u periodu održavanja zdravstvenog stanja.

Zakon će ujedno svojom primenom omogućiti veći broj transplantacija u zdravstvenim ustanovama u Republici Srbiji koje su se do sada vršile u inostranstvu.

Zbog svih pozitivnih efekata koje Predlog zakona donosi, Poslanička grupa Srpske napredne stranke će u danu za glasanje podržati Predlog zakona, a kolege poslanike pozivam da podrže moj amandman.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Boban Birmančević.

Reč ima narodni poslanik Boban Birmančević.

Izvolite.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege poslanici, poštovani građani Srbije, izuzetno značajan zakon, odnosno set zakona, koji upravo pokazuje da je Srbija na pravom putu, a Srbija je na putu kojim krupnim koracima ide napred.

Jedan od zakona za koji, evo, ja sam u drugom mandatu narodni poslanik, tvrdim i siguran sam da ću i posle nekoliko godina, desetina godina, biti ponosan ili možda najponosniji na zakon od svih koje smo do sada glasali i o kojima ćemo u budućnosti glasati.

Nisam lekar, ali siguran sam da, da bi neko bio human, to može da bude i ako nije lekar i može da shvati, bez obzira na nivo obrazovanja, stepena životnog učenja i uslova u kojima živi da ovaj zakon ima samo jedan cilj, a to je da pomogne život i to je zakon koji svi oni koji misle dobro Srbiji, koji misle dobro svojim građanima, jednostavno moraju da podrže.

Ovaj zakon nema alternativu i kao takav nije ni zakon EU, nije ni zakon neke druge države, ovo je zakon Republike Srbije, zakon koji je predložilo Ministarstvo zdravlja i ova vlada, i hvala vam zaista na ovom zakonu. Ovo je zakon građana Srbije i kao takav siguran sam da će imati jako velike rezultate upravo u pomoći onima kojima je pomoć najpotrebnija.

Svi oni koji osporavaju i koji izmišljaju razloge da ovaj zakon ne bude prihvaćen, neka običu one koji umiru i koji čekaju na organe, neka im objasne zašto ne podržavaju nešto što je u osnovi pre svega i samo u cilju poštovanja života.

Nemoguće je zaboraviti neke rezultate koji su bili postignuti u prethodnom periodu, ali upravo rezultati koje ćemo postići usvajanjem ovog zakona pokazaće da je Ministarstvo zdravlja na dobrom putu i da je donelo jedan pravi zakon.

Moj amandman koji sam podneo, pre svega se odnosi na medicinske usluge i siguran sam da će set zakona koji bude usvojen iduće nedelje, uz promene koje će amandmani doneti, te medicinske usluge podići na jedan viši nivo.

Ono što bih svakako zamolio ministra, to je da pokuša da pomogne pre svega građanima Šapca jer, verujte, u ovom trenutku imam informaciju, koja je i zvanična informacija, da u Domu zdravlja „Dr Draga Ljočić“ u Šapcu, od 1. avgusta 2017. godine imamo zaposlenog veterinarskog tehničara i taj veterinarski tehničar ni manje ni više bio je na odborničkoj listi upravo „Zapadne Srbije“ Nemanje Pajića, koja u ovom trenutku pravi odborničku većinu u Skupštini grada Šapca i kao takav je morao da bude zaposlen, ni manje ni više nego u Domu zdravlja „Dr Draga Ljočić“ u Šapcu.

Ja vas molim da sa nivoa Ministarstva, koliko ste u mogućnosti, jednostavno sprečite zloupotrebe, a upravo zapošljavanje veterinarskog tehničara u Domu zdravlja u Šapcu govori i o samom domu zdravlja i o gradonačelniku Zelenoviću, koji jednostavno sva zapošljavanja... U toku je i revizija zapošljavanja u Gradskoj upravi i

svim javnim preduzećima od strane budžetske inspekcije Ministarstva finansija, ali ja se nadam da je ovo jedinstven primer u Ministarstvu zdravlja. Za utehu je da nije na budžetu Ministarstva zdravlja, jer sigurno nije dobio odobrenje ni od Ministarstva zdravlja, niti od Komisije za zapošljavanje veterinarskog tehničara u Šapcu. Ali, ono što nije dobro, a to je da upravo menadžment Gradske uprave predvođen Nebojšom Zelenovićem, koji je i u procesima za zloupotrebe od pet miliona evra iz budžeta potrošio za 2015. godinu za kupovinu glasova u predizbornoj kampanji 2016. godine i niz malverzacija...

Ali, pošto smo u domenu zakona koji tretiraju pre svega Ministarstvo zdravlja, molim vas da kao ministar preduzmete odgovarajuće korake i sprečite zloupotrebe ove vrste.

Ono što ću za kraj ponoviti to je pomoć onima kojima je pomoć potrebna i koja je nemerljiva, a pre svega rezultat te pomoći je produžavanje života i to je razlog koji i meni i članovima Poslaničke grupe SNS, ali i drugim kolegama iz Skupštine, daje za pravo, ali i obavezu da podrže ovaj zakon. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Savkić.

Reč ima narodni poslanik Dragan Savkić.

Izvolite.

DRAGAN SAVKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, podneo sam amandman na član 1. Predloga zakona o ljudskim ćelijama i tkivima koji glasi – ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije sa posebnim osvrtom na napredak medicinskih ustanova.

Medicina je oblast koja veoma brzo napreduje i koja se intenzivno razvija, zato je usvajanje Predloga zakona o ćelijama i tkivima od izuzetne važnosti kako bi u našem sistemu predvideli najnovija dostignuća i omogućili primenu novih metoda u lečenju. Na ovaj način se stvaraju uslovi da se ova oblast zasnuje na najvišim standardima medicinske nauke i prakse, da se preciziraju i poboljšaju uslovi i da se zakonodavni okvir u ovoj oblasti usaglasi sa pravnim rešenjima Evropske unije.

Dosadašnji zakon nije definisao poslove i uslove pod kojima se ti poslovi mogu obavljati u oblasti ljudskih ćelija i tkiva, a koji se odnose na darivanje, dobijanje, testiranje, očuvanje, skladištenje i primenu ljudskih ćelija i tkiva. Takođe, nije postojala jasna definicija koja ustanova može biti banka ljudskih tkiva. To je uzrokovalo lošu dugogodišnju praksu u zdravstvenim ustanovama. Svi ovi nedostaci su otklonjeni Predlogom zakona o ćelijama i tkivima.

Zato, imajući u vidu da je Predlog zakona zasnovan na najvišim standardima prakse i nauke i pozitivan efekat koji ostvaruje u mogućnosti lečenja, te se ovim predlogom zakona značajno doprinosi sveukupnom razvoju Republike Srbije i napretku

medicinskih ustanova, smatram da to mora biti izričito naglašeno u članu 1. Predloga zakona i to je cilj amandmana koji predlažem. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi članovi Vlade, poštovane kolege, član ovog zakona načelno govori na šta se ovaj zakonski predlog odnosi i govori o tome da se njime utvrđuju uslovi za podizanje kvaliteta i sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija i tkiva, ali i poslovi državne uprave vezani za ovu oblast.

Definisano je, takođe, i cilj zakona koji kaže da je to uspostavljanje visokog nivoa bezbednosti i sigurnosti u oblasti ljudskih ćelija tkiva, ali i svi oni koraci koji prethode ostvarenju tog cilja pa je to, na primer, definisanje i formiranje banke ljudskih ćelija, uvođenje jedinstvenog informacionog sistema u oblasti ljudskih ćelija, jasan inspeksijski nadzor i drugi elementi koji su neophodni za ostvarenje cilja.

Zaista jedan obiman i ozbiljan posao sa stanovišta medicinskog rada, ali i sa stanovišta rada državne uprave. Dobro je što u oblasti medicine pratimo savremene trendove i savremene standarde razvijenog dela sveta i teško da neko danas u Srbiji može imati nešto protiv ovog zakonskog predloga, osim ako je on zlonameran ili osim ako je veliki populist.

Mi znamo koliko je težak posao koji radite, gospodine ministre. Podržavamo vas na tom vašem poslu, ali zaista težak posao je pred vama. Zašto? Pa da biste obezbedili u medicini i ovaj kvalitet i sigurnost o kojoj govorite u 1. članu neophodno je, prvo, da obezbedite, kao preduslov svega toga, ozbiljne medicinske ustanove, a imajući u vidu sve ono što vas je sačekalo kada ste preuzimali funkciju u ovoj vladi zajedno sa ondašnjim premijerom Aleksandrom Vučićem, to je onda još teže.

Znamo mi svi u ovoj sali koji sedimo, bilo da dolazimo iz vlasti ili iz opozicije, kakvi su to uslovi sa kojima ste se susreli, ali sve ono što mi znamo potrebno je da znaju i građani Srbije.

Ja ću čisto radi njih reći neke stvari i navesti jedan primer. Naime, do unazad nešto manje od dve godine na severu Srbije vlast su vršili oni koji su pripadali DOS-u, današnjem tzv. „Savezu za Srbiju“, dobro ih je definisala premijerka „savezu za sebe“. Nisu prošle ni cele dve godine kako su napustili sever Srbije, tj. ta vladajuća struktura.

Primer projekta koji su oni vodili u medicini je „Kamenica 2“, projekat koji je bio zamišljen kao bolnica u kojoj će se lečiti 1.400 ljudi, kolika je procena da na godišnjem nivou u Vojvodini oboli od karcinoma. Izgradnja „Kamenice 2“ počinje 2008. godine sa planom da bude završena 2009. godine. Prvobitna vrednost projekta bila je 16.000.000 evra. Šta je epilog? Gradnja traje do 2016. godine. Projekat je u međuvremenu volšebno naduvan na čitavih 35.000.000 evra, 19.000.000 više. Izgubili

smo sedam godina, izgubili smo 19.000.000, izgubili smo verovatno hiljade života, jer ljudi nisu stigli da dođu na lečenje u tu bolnicu.

Vi ste taj posao krajem 2016. godine završili zajedno sa Pokrajinskom vladom, odnosno Pokrajinskim sekretarijatom i zaista sve čestitke. Još dosta ste vi poslova završili u oblasti tih medicinskih ustanova. Ja ću nešto kasnije govoriti, to jest u sutrašnjem danu i u Subotici, na primer, odakle dolazim. Stoga mislim, vraćam se na početak, da je zaista težak posao pred vama, a moj amandman kao treći stav ovome članu je simboličan podsetnik na težinu posla koji radite i priznanje za sve ono što ste uradili u oblasti medicine zajedno sa ondašnjim premijerom, današnjim predsednikom i svim vladama koje je on dosada vodio. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Blaža Knežević.

Reč ima narodni poslanik Blaža Knežević.

Izvolite.

BLAŽA KNEŽEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, potreba donošenja novog zakona jeste da se oblast primene ljudskih ćelija i tkiva kod ljudi zasnuje na najvišim standardima medicinske nauke i prakse, jer je to oblast koja se pre svega intenzivno razvija, a što je prioritetno, nudi velike mogućnosti za lečenje.

Da bi se ova oblast razvila po najvišim standardima, neophodno je definisati registar davalaca matičnih ćelija koji omogućava pronalaženje nesrodnih davalaca i obezbeđivanje ćelija za presađivanje, što postojeći zakon nije jasno definisao.

Novi zakon uređuje aktivnosti u ovoj oblasti, što će doprineti bržem ostvarivanju zdravstvene zaštite u ovoj oblasti.

Novi zakon je takođe propisao pojednostavljenu proceduru izdavanja dozvola zdravstvenim ustanovama za obavljanje poslova iz oblasti ljudskih ćelija i tkiva i ono što je takođe veoma važno, uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti. Ovo je pre svega dobar i značajan zakon, jer će se njegovim donošenjem stvoriti uslovi za promociju davalatstva i podizanja svesti građana o značaju davanja.

Danas smo, inače, imali priliku da čujemo kako se vodi najgora i najmračnija kampanja protiv svega što je dobro u Srbiji. Čuli smo istovremeno i veliku količinu neznanja, ali isto tako i veliku količinu mržnje i ne zna se šta je od toga opasnije. Sve ovo govori da je zdravstveni sistem u Srbiji, koji je godinama urušavan, bolji nego ikada i da sve ovo što se ulaže u zdravstveni sistem može samo zdrava, jaka, fiskalno konsolidovana zemlja, zemlja sa jakom ekonomijom kakva je Srbija.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ne postoji način da oni koji su rođeni izbegnu smrt. Taj način ne postoji, ali se to da odgoditi, naravno, uz dobru zdravstvenu negu.

Mi smo u poslednjih nekoliko godina napredovali za 14 mesta na evropskoj lestvici. Bili smo 2012. godine 34. od 34 zemlje. To najbolje znaju ovi koji sada nisu tu, koji se pogađaju za neke nove mandate.

Pa, dragi građani, kada se već pogađaju za nove mandate, pogledajte prvo kako koriste ove. Ove prazne klupe najbolje govore o tome koliko je njih to uopšte zanimalo.

Sagrađenu kuću može svako da kritikuje, ali ne može svako da je sagradi. Neki su nas ovde kritikovali, neki uopšte nisu došli. Ti što nisu došli me malo više zabrinjavaju. Više sam zahvalan na kritikama otvorenim, nego na tajnim kritikama, na dogovorima sa stranim silama koje dogovarate samo da biste podelili neke mandate ili da biste vlast preuzeli na ulici.

U ove tri godine sam bio u Upravnom odboru RFZO ispred osiguranika poljoprivrednika i ponosan sam na taj period zato što sam bio deo sistema koji je nabavio novu opremu, zato što sam bio deo sistema koji je završio „Kamenicu 2“, koja je trebalo da bude gotova 2010. godine ili 2009. godine, ali je završena tek posle promena 2016. godine i opremljena.

Oni su nekoliko puta gubili po šest meseci do godinu dana za nabavku linearnih akceleratora, zato što su otvoreno muljali i otvoreno nameštali javne nabavke i s tim u vezi su na desetine ljudi, koji su čekali na zračenje u Sremskoj Kamenici, odveli u smrt. Samo zato što je nisu završili šest godina, pitanje je koliko je ljudi platilo životom njihov nemar i njihovu nameru za otvorenu korupciju koja je koštala, čini mi se 12 miliona više evra od onoga što je bilo planirano.

Dakle, napredak je bio očigledan. Ne tvrdim da to ne može bolje i verujem i želim da ubuduće radimo još bolje i da na toj evropskoj listi napredujemo što više možemo, a da mi u privredi za zdravstvene centre, za bolnice, za kliničke centre zaradimo što više novca. Kada zaradimo i napravimo što veći BDP onda će, shodno procentu, i za zdravstvo ostati više, a time i za plate zdravstvenih radnika, što najviše želim. Biće novca da se ti lični dohoci uvećaju srazmerno njihovim zaslugama koje svakako u zdravstvu Republike Srbije postoje.

Hoću da kažem na kraju, dragi građani, nemojte da glasate za one koji ne koriste svoje mandate, a ovde je očigledno da ovi žuti Kmeri uopšte ne dolaze na sednice, već se iza leđa pogađaju za neke druge mandate koji treba da im donesu plate i lične dohotke za nerad koji je očigledan. Iza njih stoje dela i nedela koja će ova i buduće generacije pokušati da otplate. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ovim bismo završili današnji rad.

Sa radom nastavljamo sutra, dakle u petak, 20. jula, sa početkom u 10.00 časova. Hvala.

(Sednica je prekinuta u 19.30 časova.)